Bundel - Raadsinformatiebijeenkomst van 16 januari 2024

1 Ruimte voor sport op Maarschalkerweerd-Noord
Tijd: 19.30 - 20:45 uur
Locatie: Oude stadhuis
Beleidsveld: Sport en Ruimtelijke Ontwikkeling / Wethouders: Eva Oosters en Eelco Eerenberg
Agendeerders: Mariam Al-Saqaff en Tess Meerding (VVD), Nadia Stylianou (D66), Bert van Steeg en Hessel Stellinga (CDA), Titus Stam (PvdA), Beau Nederhand en Linda Bode (Volt), Ruben Snijder en Annemarijn Oudejans (Student & Starter), Lisanne Snippe (Partij voor de Dieren), Rik van der Graaf (ChristenUnie)
Motivatie:
Een aantal raads- en commissieleden is op werkbezoek geweest bij SV Kampong. Daar werd aangegeven dat er een tekort aan ruimte is voor sport bij en rondom Kampong (gebied Maarschalkerweerd-Noord). Kampong heeft samen met andere gebruikers van het sportpark een plan opgesteld om dit tekort zoveel mogelijk op te lossen. Tegelijkertijd liggen er plannen van de gemeente Utrecht voor het inpassen van sport in Maarschalkerweerd-Noord. Aangezien dit een vraagstuk is op het gebied van sport en ruimtelijke ontwikkeling stellen wij een gezamenlijke RIB voor voor de woordvoerders sport en ruimtelijke ontwikkeling.
De agendeerders willen de volgende vragen beantwoord zien:
-Wat zijn de scenario's van de gemeente? Hoe past sport in het plan voor Maarschalkerweerd-Noord? En hoe is er rekening gehouden met verkeersveiligheid in de nieuwe situatie?
-Wat zijn de plannen van SV Kampong en andere gebruikers van het sportpark?
-Welke andere sportgebruikers hebben zij gemeld voor het gebied rond Maarschalkerweerd-Noord?
-Wat zijn de overeenkomsten en verschillen tussen het scenario van de gemeente en het plan van de gebruikers van het sportpark?
-Hoe ver zijn we in het proces en wanneer is de raad aan zet?

RIB-Maarschalkerweerd-doc-Info-en-Bijdragen-deelnemersWEB
Presentatie-RIB-Maarschalkerweerd-door-gebiedspartijen
Presentatie-RIB-Maarschalkerweerd-door-GU

1.1 Raadsbesluit Vaststelling Ontwikkelperspectief Maarschalkerweerd

Raadsbesluit Vaststelling Ontwikkelperspectief Maarschalkerweerd

1.2 Startdocument Maarschalkerweerd Noord

Startdocument Maarschalkerweerd Noord

2 Cultuurparticipatie
Tijd: 20.45 - 22.00 uur
Locatie: Oude stadhuis
Beleidsveld: Cultuur / Wethouder: Eva Oosters
Agendeerders: Romi Leever (PvdA), Berdien van der Wilt (D66), Xenia Minnaert (PvdD), Bert van Steeg (CDA) en Margreet Ramaker (VVD)
Motivatie:
Dinsdag 26 september 2023 heeft de raad het Uitvoeringsprogramma cultuurparticipatie 2024-2028 mogen ontvangen. Uit beschikbare data blijkt al langer dat de cultuurdeelname van Utrechters sterk uiteenloopt. Mensen met een lager inkomen nemen minder deel aan cultuur dan mensen met een gemiddeld of hoog gezinsinkomen.
De PvdA wil graag in gesprek met organisaties en direct betrokkenen over cultuurparticipatie en specifiek over de toegankelijkheid en bereikbaarheid daarvan.
Kunst en cultuur leren kinderen over de wereld en over zichzelf. Een vroege kennismaking met kunst en cultuur vergroot de kans op een verbintenis voor de rest van je leven. Daarom wil de PvdA ook aandacht geven voor cultuur- en amateurkunsteducatie tijdens de raadsinformatiebijeenkomst.
De agenderende fracties horen graag van organisaties en verdere geïnteresseerden en/of betrokkenen naar hun kijk op participatie bij kunst en cultuur in Utrecht. Wat is hun visie op het toekomstige beleid voor cultuurparticipatie? Wat hebben ze nodig voor verwezenlijking van hun ambities? Welke kansen liggen er in onze stad in relatie tot de behoefte van onze inwoners? Hierbij horen de agenderende fracties graag reacties op het gepubliceerde uitvoeringsprogramma zodat de aanwezige raads- en commissieleden dit kunnen meenemen in het eerstvolgende commissiedebat waarbij er gesproken zal worden over dit uitprogramma.

RIB-Cultuurparticipatie-doc-Info-en-Bijdragen-deelnemersWEB
Presentatie-RIB-Cultuurparticipatie-door-GU

2.1 Raadsbrief Uitvoeringsprogramma Cultuurparticipatie 2024-2028

Raadsbrief Uitvoeringsprogramma cultuurparticipatie 2024-2028
Uitvoeringsprogramma cultuurparticipatie 2024-2028
Eindrapportage Rondetafelgesprekken cultuurparticipatie Gemeente Utrecht

Tijd: volgt nog
Locatie: Oude stadhuis
Beleidsveld:
Agenderenden: Rick van der Zweth (PvdA), Fred Dekkers (GroenLinks, Miraç Usta (DENK), Gertjan te Hoonte (VVD), Hessel Stellinga (CDA), Kirsten Alblas (ChristenUnie), Linda Bode (VOLT)
Motivatie:
Graag agenderen de PvdA, GroenLinks, DENK, VVD, CDA, CU en VOLT de raadsbrief Locatieonderzoek VO-school Overvecht voor een RIB en de commissie. Het college stelt sloop/nieuwbouw voor om deze ontwikkeling mogelijk te maken. Dat is zeer ingrijpend en daarom mag de gemeente hier niet zomaar toe over gaan. De wenselijkheid van een nieuwe VO-school wordt gedeeld. Graag gaan de agenderende fracties in debat over hoe dit nader invulling moet krijgen.
In de RIB horen de agenderenden graag mensen uit de stad en de wijk Overvecht hoe zij naar deze ontwikkeling kijken. Dit gaat o.a. om schoolbesturen wat hun behoefte is en hoe zij naar de locaties kijken, bewonersorganisaties zoals het Wijkplatform over de mogelijke locaties en corporaties met hun reactie op het voorgestelde plan. Ambtenaren lichten kort het collegevoorstel toe en mogelijk wordt nog op enkele andere locaties aanvullende toelichting gevraagd.

Maarschalkerweerd

Basisinformatie

Datum	16 januari 2024
Gespreksleider	Fred Dekkers
Tijd	19.30 – 20.45 uur
Zaal	Zaal
Soort bijeenkomst	Bespreken raadsvoorstel
Werkvorm	Gesprek tussen raadsleden en aanwezigen
Portefeuillehouder	Eelco Eerenburg en Eva Oosters
Betrokken ambtenaren/presentatoren	Drie deelnemers, *Sport* Twee deelnemers, *Ruimte* Eén deelnemer, *Omgevingsmanager*
Vervolg	Dit onderwerp is nog niet geagendeerd voor een debat in de gemeenteraad. Wilt u nog informatie delen met raadsleden, stuur dit naar raadsinformatiebijeenkomst@utrecht.nl
Links naar	Website gemeente en facebook
Deelnemers	Vijf deelnemers, *bewoner* Twee deelnemers, *Agterberg Bedrijven / Groenrecycling Utrecht* Eén deelnemer, *SV Rivierwijkers* Twee deelnemer, *SV Kampong* Deelnemer Eén deelnemer, *SV Kampong voetbal* Twee deelnemers, *Kampong Cricket* Eén deelnemer, *KNCB* Twee deelnemers, *Stichting Moestuin Projecten* Eén deelnemer, *Utrechtse Studenten Rugby Society (USRS)* Eén deelnemer, *Stichting Krommerijnpark*

Programma

Ambtenaren van gemeente Utrecht (15min)
Drie ambtenaren van Sport
Twee ambtenaren van Ruimte (presentatie tijdens RIB)
Eén omgevingsmanager

Kampong SV Kampong ook namens gebiedspartijen(10 min)
(Voorzitter)

Kampong cricket (7 min)

(voorzitter Kampong cricket)
(vertegenwoordiging bestuur KNCB)

Moestuin Maarschalkerweerd B.V. (10 min)
(voorzitter Stichting Moestuin Projecten)
(directeur Moestuin)

Utrechtse Studenten Rugby Society (USRS) (10min)
(president USRS)

Motivatie

Agendeerders
Mariam Al-Saqaff & Tess Meerding (VVD), Nadia Stylianou (D66), Bert van Steeg & Hessel Stellinga (CDA), Titus Stam (PvdA), Beau Nederhand & Linda Bode (Volt), Ruben Snijder & Annemarijn Oudejans (Student & Starter), Lisanne Snippe (Partij voor de Dieren), Rik van der Graaf (ChristenUnie)

Motivatie
Een aantal raads- en commissieleden is op werkbezoek geweest bij SV Kampong. Daar werd aangegeven dat er een tekort aan ruimte is voor sport bij en rondom Kampong (gebied Maarschalkerweerd-Noord). Kampong heeft samen met andere gebruikers van het sportpark een plan opgesteld om dit tekort zoveel mogelijk op te lossen. Tegelijkertijd liggen er plannen van de gemeente Utrecht voor het inpassen van sport in Maarschalkerweerd-Noord. Aangezien dit een vraagstuk is op het gebied van sport en ruimtelijke ontwikkeling stellen de agendeerders een gezamenlijke RIB voor voor de woordvoerders sport en ruimtelijke ontwikkeling.

De agendeerders willen de volgende vragen beantwoord zien:
-Wat zijn de scenario's van de gemeente? Hoe past sport in het plan voor Maarschalkerweerd-Noord? En hoe is er rekening gehouden met verkeersveiligheid in de nieuwe situatie?
-Wat zijn de plannen van SV Kampong en andere gebruikers van het sportpark?
-Welke andere sportgebruikers hebben zij gemeld voor het gebied rond Maarschalkerweerd-Noord?
-Wat zijn de overeenkomsten en verschillen tussen het scenario van de gemeente en het plan van de gebruikers van het sportpark?
-Hoe ver zijn we in het proces en wanneer is de raad aan zet?

Bijdrage

Deelnemer, *SV Rivierwijkers*
Rivierwijkers is met 800 leden en 333 seniorenteams een grote vereniging in het gebied. Wij bieden een leuke gezellige vereniging aan zowel heren - als damesteams. Wij delen het Sportpark met VSC Utrecht die een vergelijkbare omvang heeft. Rivierwijkers heeft een flinke groeipotentie en is binnen 5 jaar verdubbeld in omvang. De groeipotentie op zaterdag is eindig vanwege gebrek aan wedstrijdcapaciteit. Dit geldt ook voor VSC. De laatste 2 jaar hebben wij echter 7 nieuwe zondagteams aangenomen en momenteel is onze zondagtak weer gegroeid naar 14 seniorenteams. Op het sportpark is ruimte voor extra zondagteams. Echter hebben wij net als VSC slechts 1 trainingsveld tot onze beschikking. Het 3e kunstgrasveld op ons complex wordt gebruikt door Kampong om op te trainen. Wij hebben dus een enorm tekort aan trainingscapaciteit en hebben een groot belang bij een snelle ontwikkeling van Maarschalkerweerd Noord, zodat het 3e kunstgrasveld op ons complex weer gezamenlijk gebruikt kan worden door VSC en Rivierwijkers. Dit 3e kunstgrasveld

is 3 jaar geleden aangelegd wegens het tekort aan trainingsruimte bij Kampong. In die 3 jaar is Rivierwijkers echter zo hard gegroeid op met name zondag dat de verdeling van trainingsruimte in het gebied flink scheef is gaan lopen. Wij geloven overigens sterk in samenwerking met alle verenigen, Sport Utrecht en de Gemeente in het gebied en kijken niet solitair naar ons eigen belang, maar naar het belang voor de sport en een eerlijke opvang van de flink toenemende vraag om te sporten in dit gebied.

Deelnemer, *SV Kampong*
Ik wil aanwezig zijn als toehoorder. Wij worden als gebruikers van het gebied al vertegenwoordigd. Uiteraard heb ik een mening - maar ik hoop vooral dat wij als gebruikers van het gebied goed worden gehoord! Wij (Kampong) vertegenwoordigen ruim 6000(!) gebruikers van het gebied.

Deelnemer, *Utrechtse Studenten Rugby Society (USRS)*
Samen met de voorzitter van de Rugbyende Utrechtse Studenten (RUS) zal ik onze oproep voor hulp bij huisvesting nader toelichten en argumenteren waarom wij ruimte zouden moeten krijgen op Maarschalkerweerd-Noord.

Deelnemer, *Stichting Krommerijnpark*
In de plannen voor Maarschalkerweerd word halsstarrig 'Kromme Rijn Oeverpark' genoemd, terwijl dit sinds 2019 deel uitmaakt van het 'Krommerijnpark'!
- Meer ruimte voor groen, betekend in dit geval kunstgras en minder ruimte voor natuur met veel verlichting!
- Ook minder ruimte voor Stadslandbouw!
- onze variant voorkeur, zien we hier niet bij.

Maarschalkerweerd Noord opnieuw inrichten

Utrecht, 16 januari 2024

De Kleine Prins, De Moestuin, SV Kampong

Gebruikers onderschrijven uitgangspunten ontwikkelperspectief

- Meer open gebied
- Toevoegen sportvelden
- Toevoegen groen en recreatie
- Ongebonden sporters faciliteren
- Dubbel gebruik
- Verkeersveiligheid en sociale veiligheid gebied verbeteren
- Samen de stad maken, participatie

Gebruikers verschillen bij de invulling

Andere kijk op door gemeente opgestelde kaders en wegingen

Meer open gebied

Mytylbrug relevant voor toegang sporters en een open gebied.

Toevoegen sportvelden

- Behoud cricket, voor breedtesport en op internationaal niveau
- Behoud gras ook voor hittestress
- Combinatie cricket en voetbal is uniek: 100% bezetting per jaar

Toevoegen groen en recreatie

Geen sportboulevard dwars door de velden vanwege sociale veiligheid en veiligheid voor wandelaars en sporters. Daarom rondom.

Gebruikers verschillen bij de invulling

Andere kijk op door gemeente opgestelde kaders en wegingen

Ongebonden sporters faciliteren

Beter een rondje dan een korte boulevard zonder logisch begin en eindpunt.
Boulevard op Maarschalkerweerd Zuid.

Dubbel gebruik

- Route busjes Mytylschool en sportboulevard door gebruik op andere tijden.
  Ook voor rondje sporters ‘s-avonds en weekend.
- Voldoende grond, behoud rode gebouw zijn essentieel voor het bieden van de zorg bij de Moestuin en toekomstige samenwerking met de Kleine Prins m.b.t. de winkel.

Gebruikers verschillen bij de invulling

Andere kijk op door gemeente opgestelde kaders en wegingen

Groentelling

Gebruikersvariant kent meer natuurlijk groen.
Geen groene wallen nodig voor compensatie extreem verkunstgrassen.

Financieel

Gebruikersvariant sneller te realiseren, helft goedkoper, bestaansrecht de Moestuin en cricket gegarandeerd, behoud cricket clubhuis en kooi.

Vergelijk huidige situatie met Gemeente D en Gebruikersvariant D+

Huidig velden 4,5 (2,5 cricket)

D Gemeente: velden 6 (2 cricket)
Sportboulevard 250 meter

D+ Gebruikers: velden 6,5 (3 cricket)
Rondje 1,250 kilometer

Participatie. Wie zijn We?

Vervolg

We willen in Utrecht meer groen en meer sportvelden en recreatiemogelijkheden voor iedereen. Uit het onderzoek blijkt dat
de variant van de gemeente hiervoor de meeste ruimte biedt.
Als vervolg voeren we nog enkele gesprekken met de gebiedspartijen.
En daarmee werken we de variant van de gemeente verder uit.

https://www.utrecht.nl/wonen-en-leven/vrije-tijd/sport/sportlocaties/sportparken/maarschalkerweerd-noord-opnieuw-inrichten/

Maarschalkerweerd Noord

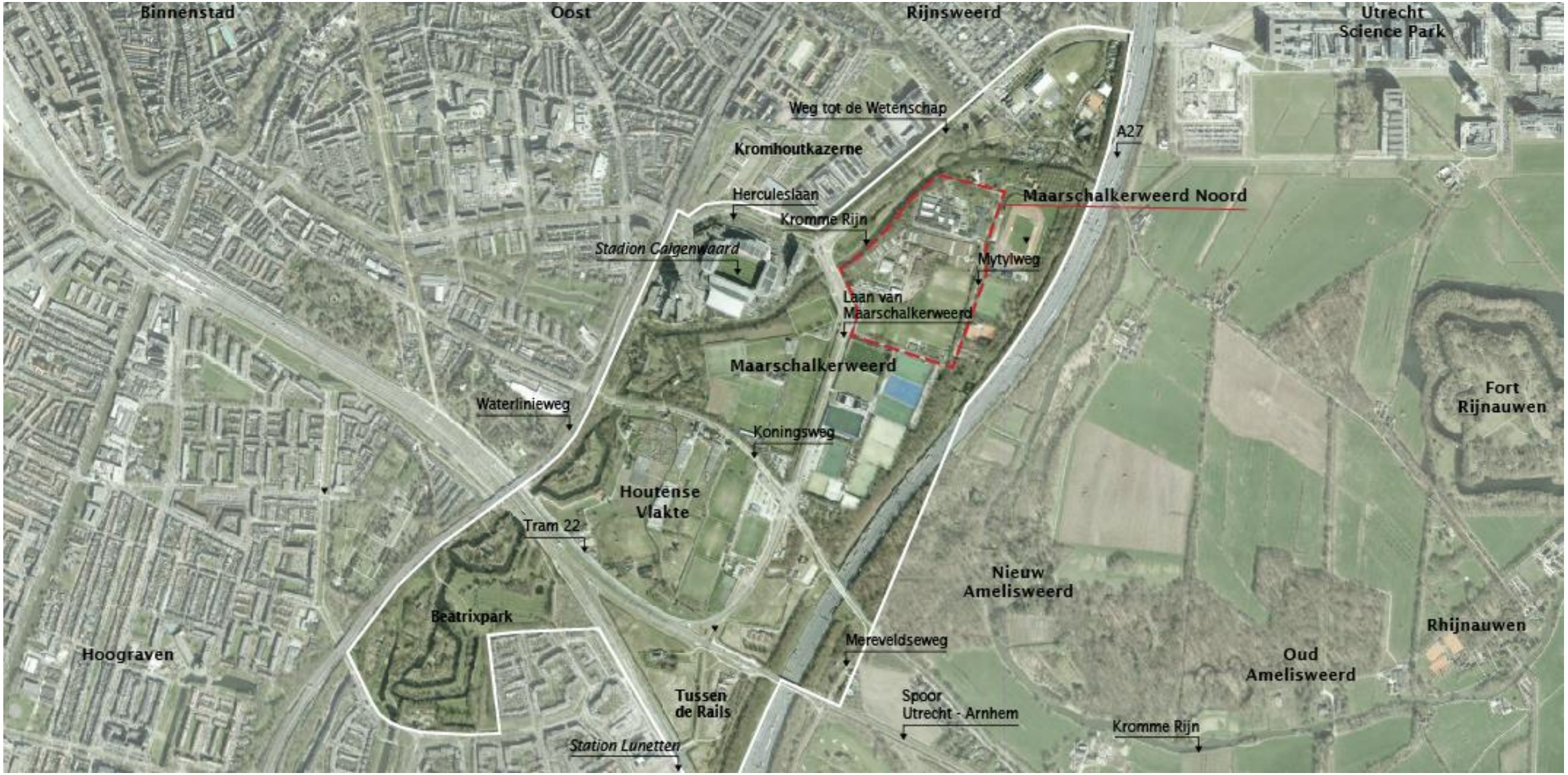

Raadsinformatiebijeenkomst

16 januari 2024

Gemeente Utrecht

Het gebied

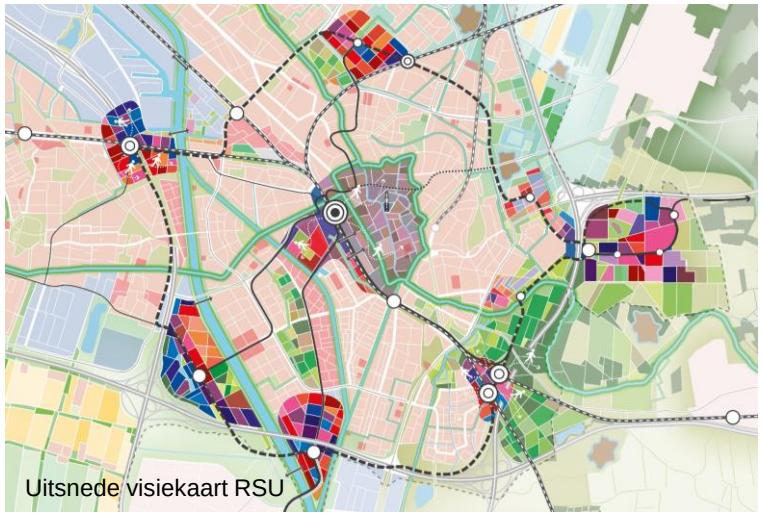

Binnenstad
Oost
Rijnsweerd
Utrecht Science Park
Weg tot de Wetenschap
A27
Kromhoutkazerne
Herculeslaan
Maarschalkerweerd Noord
Kromme Rijn
Stadion Galgenwaard
Mytylweg
Laan van Maarschalkerweerd
Maarschalkerweerd
Waterlinieweg
Fort Rijnauwen
Koningsweg
Houtense Vlakte
Tram 22
Nieuw Amelisweerd
Beatrixpark
Rhijnauwen
Hoograven
Meereveldseweg
Oud Amelisweerd
Tussen de Rails
Spoor Utrecht - Arnhem
Kromme Rijn
Station Lunetten

Wat is er al gedaan?

- **Juli 2020** Ontwikkelperspectief Maarschalkerweerd door de Raad vastgesteld
- **April 2021** Startdocument Maarschalkerweerd Noord vastgesteld door College van B&W
- **April 2021** Start variantenstudie
- **Juli 2021 en mei 2022** Bijeenkomsten voor stakeholders in omgeving
- **Vanaf december 2021** Diverse gesprekken met belanghebbenden (v.n.l. de 3 gebiedspartijen) over wensen en zorgen
- **Mei 2023** Bezoek wethouders Oosters (Sport) en Eerenberg (Ruimtelijke ordening)
- **December 2023**: Bijeenkomst stakeholders in omgeving, presentatie varianten

Aanleiding, doel en opgave

Aanleiding & kader

Uitsnede visiekaart RSU

Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040

- 10-minuten stad
- Verstedelijking en vergroening in balans
- Multifunctioneel ruimtegebruik
- Inclusieve en uitnodigende stad
- Lopen, fietsen en OV staat centraal

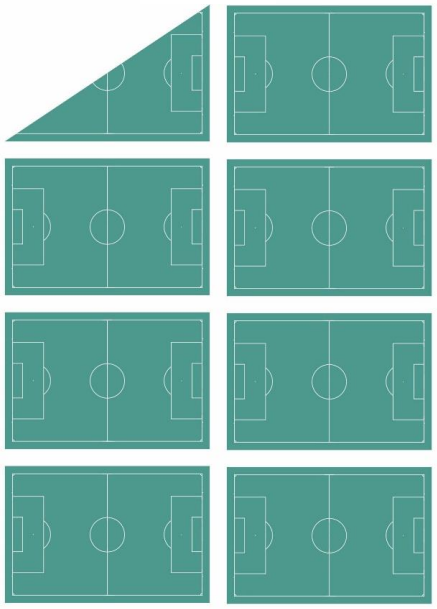
Volksgezondheidbeleid ‘Gezondheid voor iedereen’ en Sportnota ‘Utrecht sportief en gezond’

- Stimuleren gezonde leefstijl
- Optimale sportinfra en openbare ruimte voor iedereen zo dat deze bespeelbaar is en uitnodigt om te sporten, te bewegen, te verblijven en te ontmoeten
- Sportaccommodaties groeien met de stad mee

Opgave veldsport tot 2040

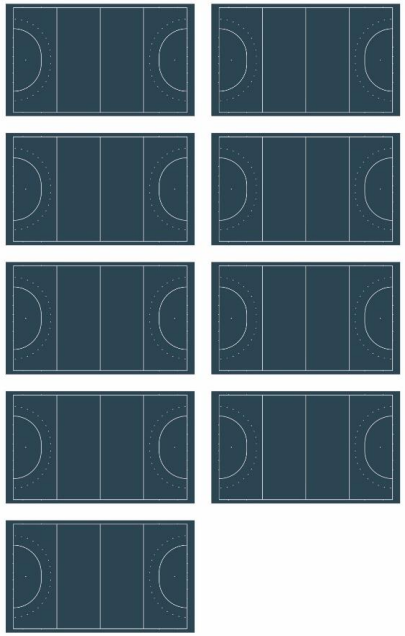
Voetbal

7,5 velden

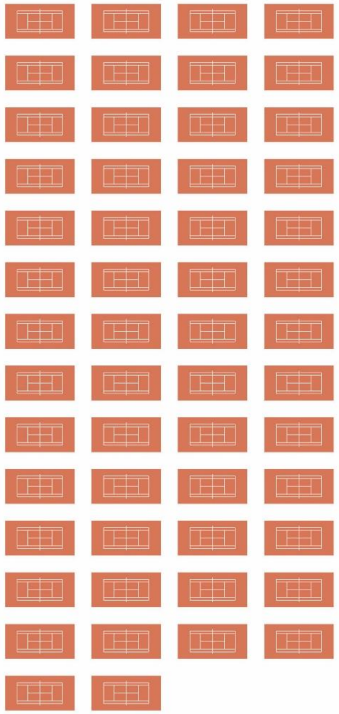
Hockey

9 velden

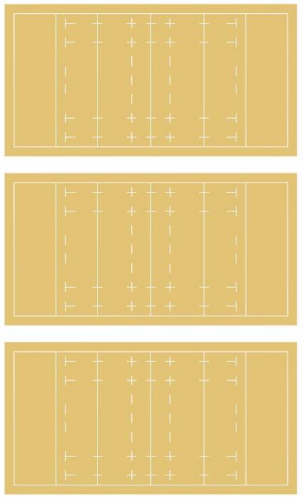
Tennis

54 velden

Rugby

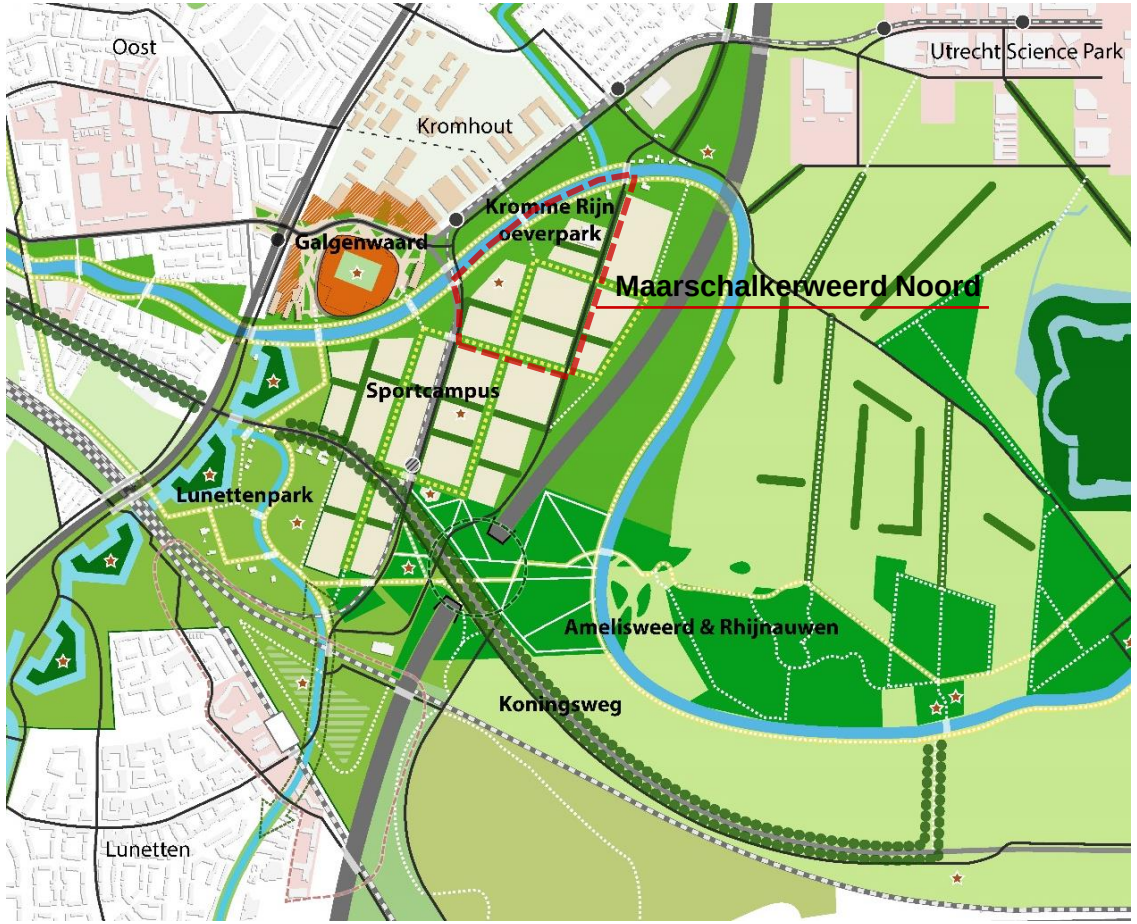
3 velden

- Bron: Mullier, juni 2022.
- Op basis van harde planvoorraad met Utrechtse norm

►M.b.t. berekeningmethodiek capaciteit voetbal: Raadsbrieven, 18 juni 2019 en 10 juli 2020

Ontwikkelperspectief Maarschalkerweerd

Visiekaart Ontwikkelperspectief

In en ontspannen in een parklandschap

- (boven)stedelijk groen-, sport- en recreatiegebied
- Intensief en/of dubbel ruimtegebruik
- Nieuwe en grotere parkgebieden
- Sportcampus als ‘open’ sportpark
- Verbindende stadslandbouw
- Robuuste en beleefbare natuur
- Lopen en fietsen centraal

►Vastgesteld door Raad, juli 2020

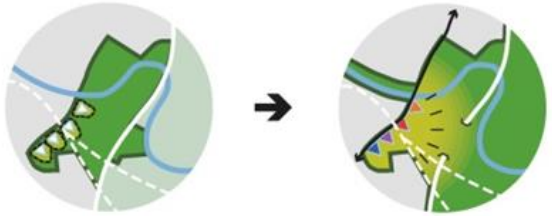
►Motie 171/2020 Sport voor iedereen: topsport mag niet ten koste gaan van breedtesport

►Het Ontwikkelperspectief is onderdeel van de Omgevingsvisie Utrecht

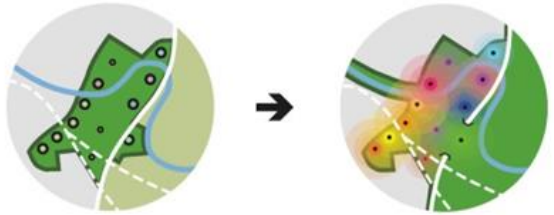
Leidende principes Ontwikkelperspectief

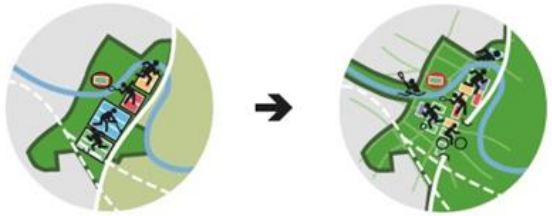
Van groene plekken naar
samengesteld parkgebied

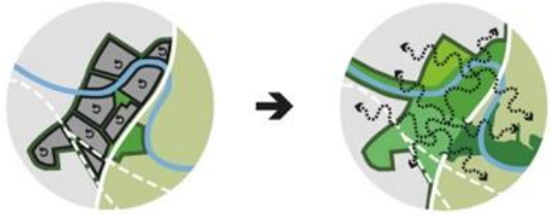
Van verborgen forten naar
beleefbare Waterlinie

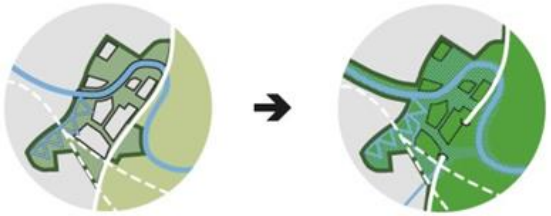
Van anonieme plekken naar levendige
ontmoetingsruimte

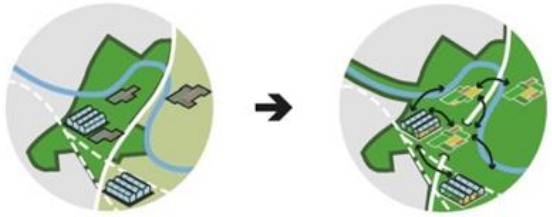
Van traditionele sportparken naar
open (top)sportlandschap

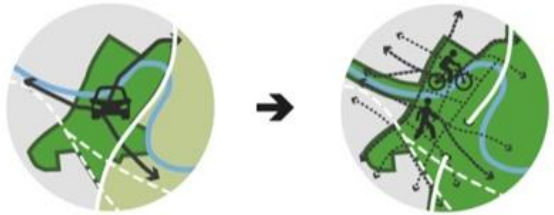
Van afgesloten en introvert naar
open en toegankelijk

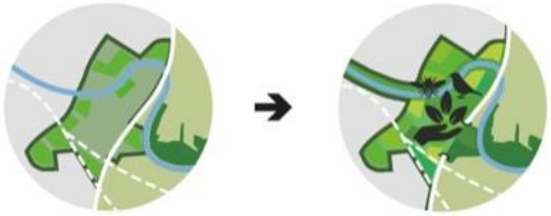
Van verhard naar
groen en klimaatadaptief

Van verdwijnende tuinbouw naar
verbindende stadslandbouw

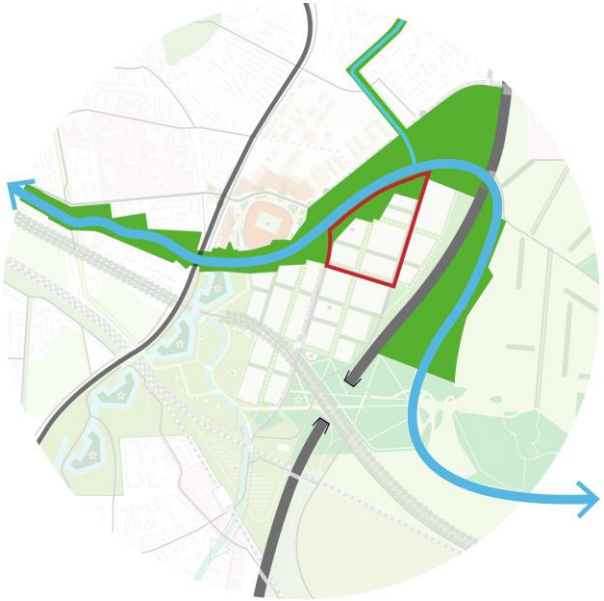

Van auto naar
gezonde mobiliteit

Van overleven naar robuuste en
beleefbare natuur

Opgave Maarschalkerweerd Noord

Vergroten Kromme Rijn Oeverpark

- Verbreden van het park
- Versterken ecologie/biodiversiteit
- Verbeteren waterkwaliteit
- Verbeteren mogelijkheden (rustige) recreatie
- Verbinden van stadslandbouw (De Moestuin) met het park

voorbeeld versterken biodiversiteit en waterkwaliteit

voorbeeld verbreden park en rustige recreatie

Opgave Maarschalkerweerd Noord

voorbeeld sportboulevard

Ontwikkelen open sportcampus

- Ruimte voor anders en ongeorganiseerd sporten in de openbare ruimte
- Sportboulevards en groene voegen met wandelpaden als verbindingen voor sport, recreatie en groen
- Uitbreiden veldcapaciteit, hockey en voetbal
- Van 3 sportparken naar 1 campus
- Delen van velden en voorzieningen

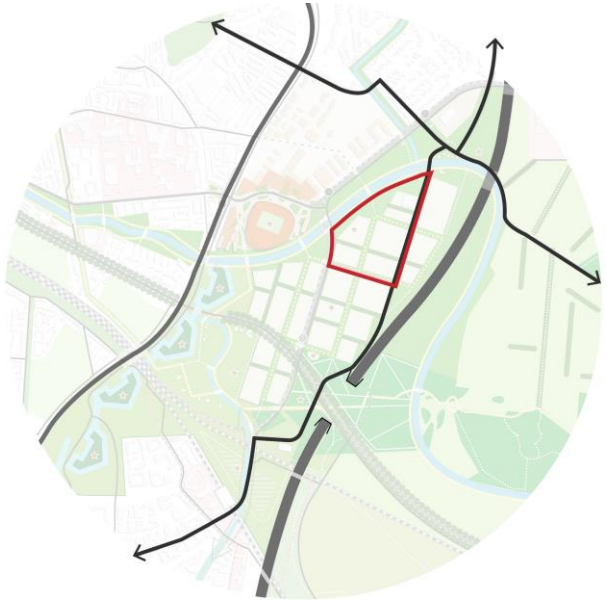

voorbeeld groene voeg

voorbeeld sporten in openbare ruimte

Opgave Maarschalkerweerd Noord

voorbeeld langzaamverkeersbrug

Realiseren fietsroute Mytylweg

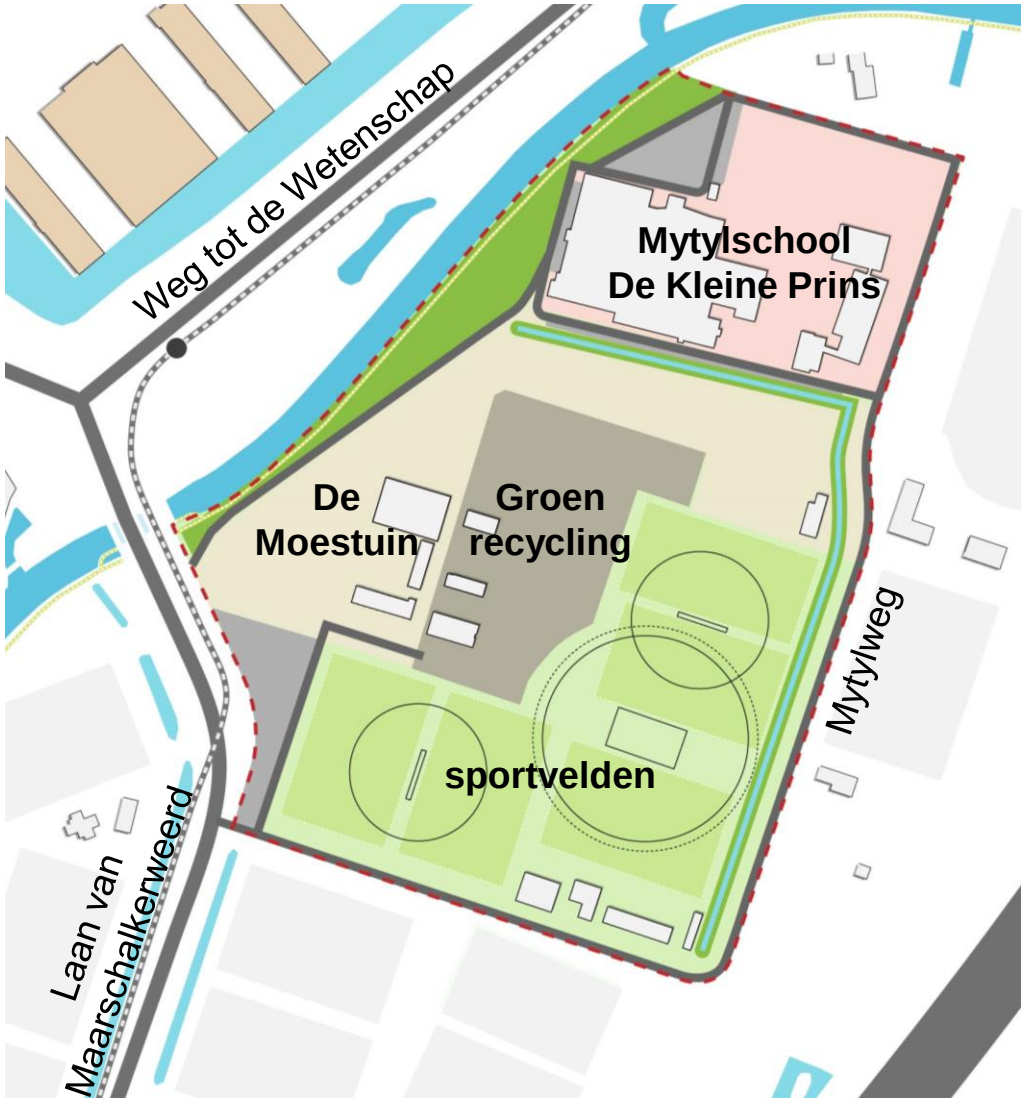
- Nieuwe fietsroute Lunetten-USP
- Nieuwe langzaamverkeersbrug over Kromme Rijn
- Noordelijke entree sportcampus
- Alternatieve route taxiverkeer Mytylschool om Mytylweg te ontlasten en aantrekkelijke en veilige fietsroute te maken

voorbeeld fietsroute

Huidige situatie

Huidige situatie Maarschalkerweerd Noord

Eigendomssituatie

- Eigendom van Gemeente Utrecht (VGU)
- Huurovereenkomst met De Moestuin
- Aflopende huurovereenkomst met Groenrecycling Utrecht
- Sportvelden gehuurd door Kampong
- Kantine en kleedkamers van verenigingen

Ontwikkeling

- Vernieuwbouw Mytylschool (op kleiner perceel), bouwvergunning is verleend
- Vertrek Groenrecycling uit gebied
- Realisatie Mytylbrug (on hold i.v.m. financiering) en Mytylweg als fietsroute

Voetbalcapaciteit (Mulier)*

Trainingsvelden voetbal per sportpark	2025	2030	2040
Maarschalkerweerd	-1,5	-2	-3
Koningsweg	-0,5	-1	-1
Zoudenbalch	-0,5	-0,5	-0,5
Wedstrijdvelden voetbal per sportpark			
Maarschalkerweerd	-0,2	-0,7	-2,9
Koningsweg	-0,5	-0,5	-1
Zoudenbalch	+1	+0,8	+0,5

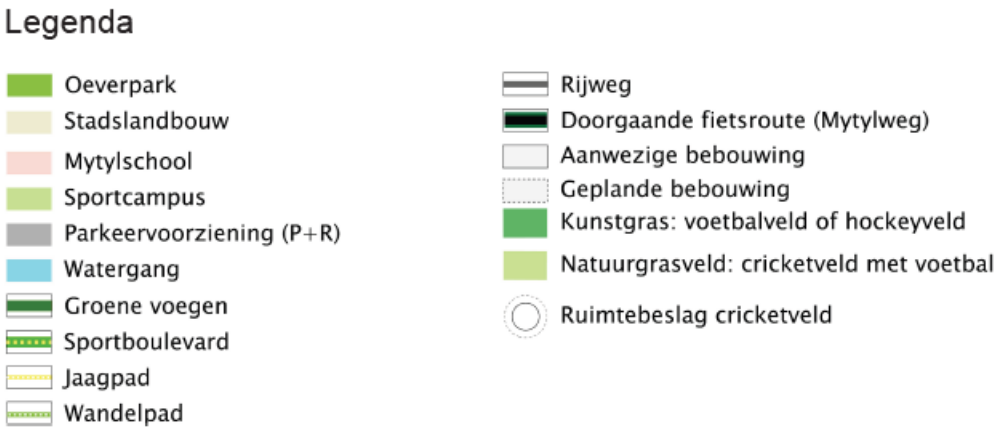
- Op sportpark Koningsweg is een kunstgrasveld gerealiseerd om trainingstekort van Kampong voor een aantal jaar op te lossen in afwachting realisatie kunstgras op Maarschalkerweerd.
- Verenigingen Koningsweg hebben aangegeven dat zij nu een tekort hebben.
- FC Utrecht is vanwege veldentekort met het eerste elftal tijdelijk gehuisvest in Overvecht en keert weer terug over 7 jaar.
- FC Utrecht is gestart met vrouwenvoetbal (maakt ook gebruik van Maarschalkerweerd).

*Gebaseerd op woningbouwtoename 47.000 woningen

Variantenstudie

Zes varianten

- Zes varianten onderzocht: voldoen aan de opgave(n), maar de mate waarin verschilt
- Zes varianten zijn besproken in twee bijeenkomsten en individuele gesprekken
- Drie gebiedspartijen hebben op eigen initiatief een alternatief (7e variant) ingebracht

Variant A

Variant B

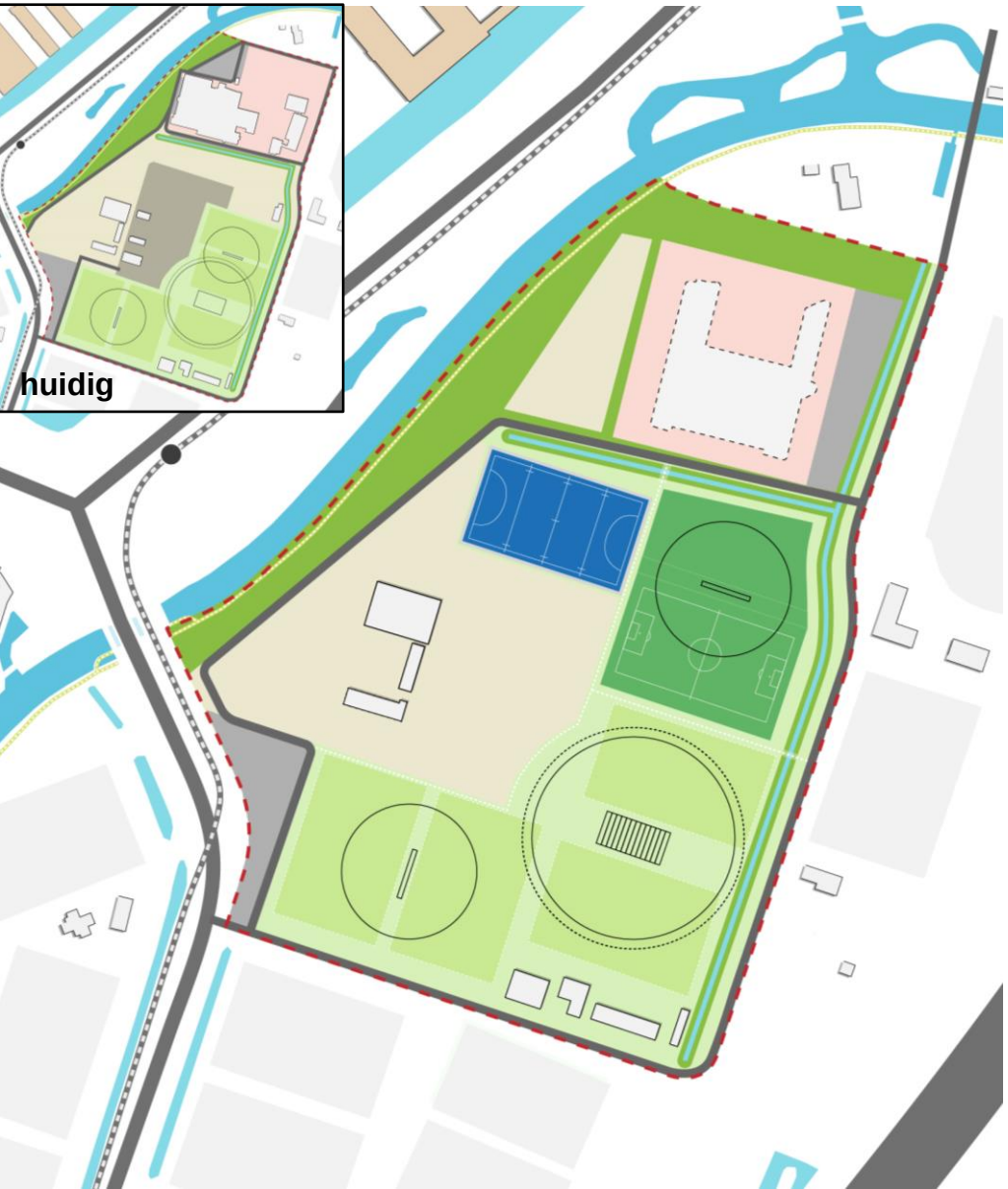

Variant C

Variant D

Variant E

Variant F

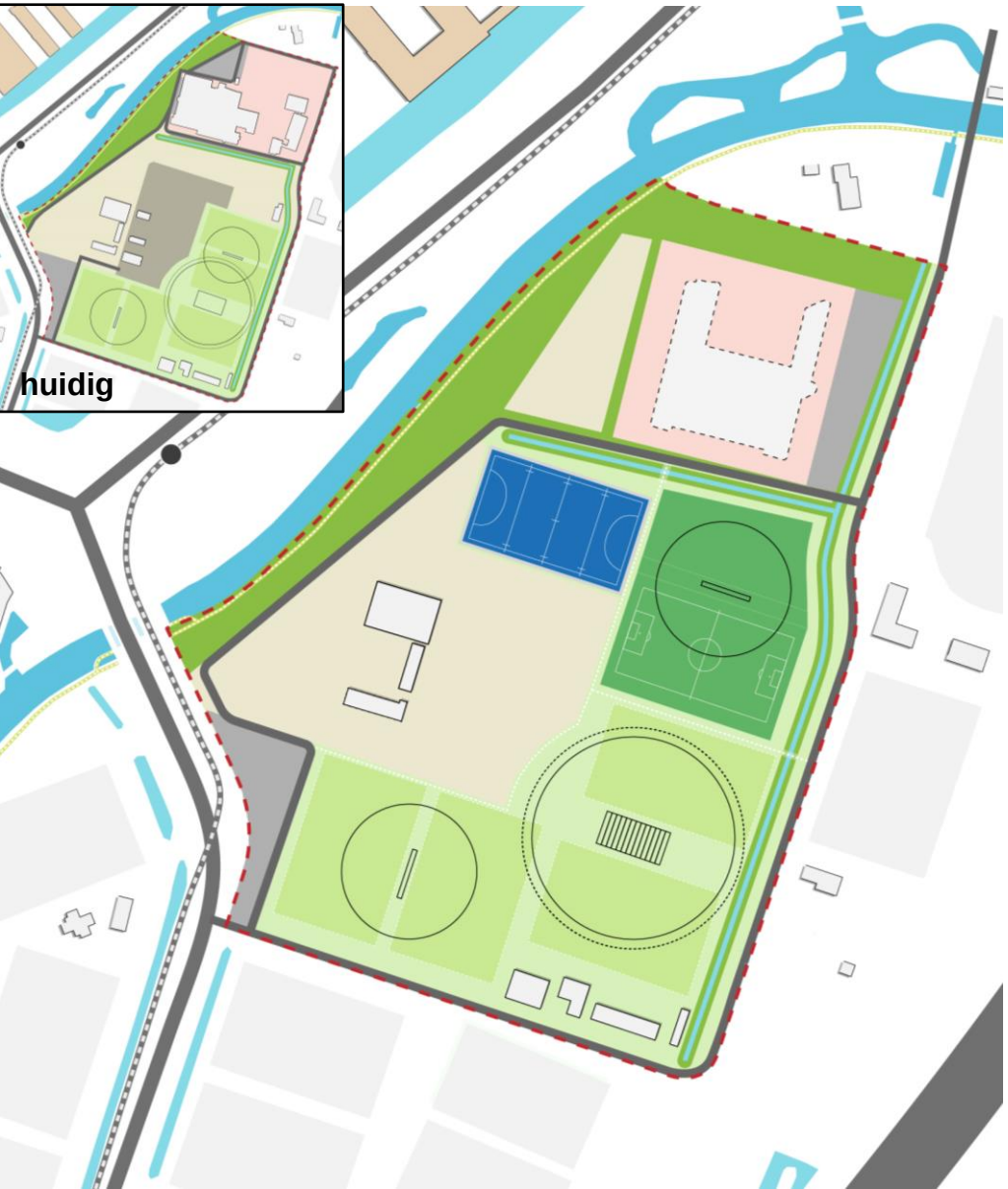
Variant drie gebiedspartijen

Ontwikkelen Sportcampus

- Uitbreiding voetbal en hockey:
  - 2 kunstgras
  - 4 natuurgras (dubbelgebruik cricket-voetbal)
- Niet alle huidige voetbalvelden voldoen aan KNVB-afmetingen (dispensatie)
- Uitbreiding cricket: 3 velden, huidig internationaal veld en clubhuis blijft
- Route rondom gebied, ook in gebruik als auto route mytylschool en fietsroute
- Geen groen tussen sportvelden door overlap in cricket- en voetbalvelden
- Geen verandering van type sportvelden in de toekomst mogelijk

Variant drie gebiedspartijen

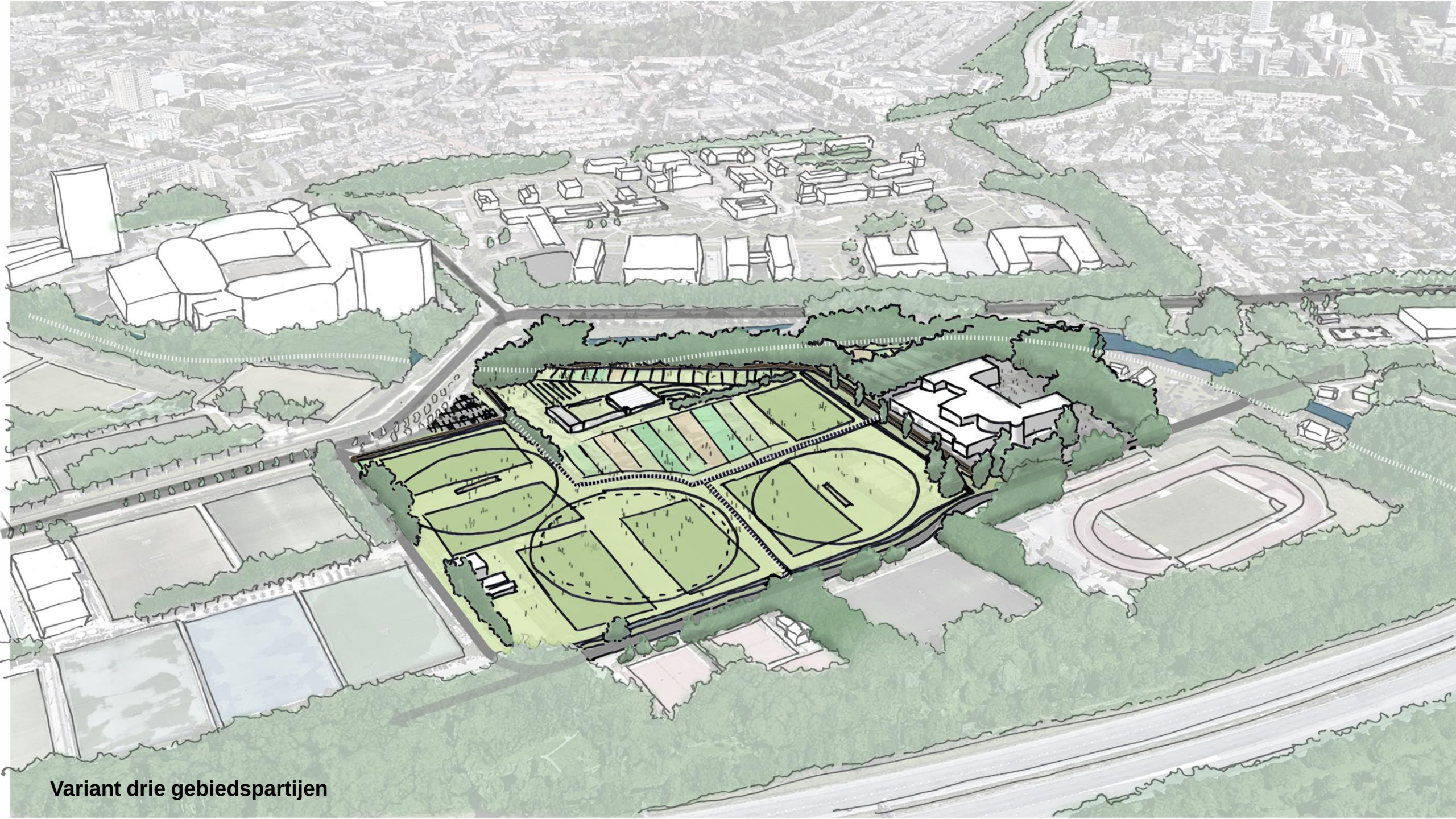
Vergroten Kromme Rijn Oeverpark

- Oeverpark niet groter dan in huidige situatie, niet meer ruimte voor natuur en recreatie
- Areaal stadslandbouw blijft ongeveer gelijk

NB: gebiedspartijen hebben aangegeven dat verschuiving tussen park en stadslandbouw mogelijk is. Oppervlak park neemt toe, stadslandbouw neemt af

Realiseren fietsroute Mytylweg

- Route voor Mytylschool via Blauwe Vogelweg, met medegebruik door wandelaars en sporters
- Fietsroute over Mytylweg, met medegebruik door wandelaars en sporters

Variant drie gebiedspartijen

Variant gemeente

Ontwikkelen Sportcampus

- Uitbreiding voetbal en hockey:
  - 4 kunstgras
  - 2 natuurgras (dubbelgebruik cricket-voetbal)
- Alle voetbalvelden voldoen aan KNVB-afmetingen
- Minder ruimte voor cricket: 2 velden, huidig internationaal cricketveld past niet, nieuw clubhuis
- Sportboulevard centraal tussen sportvelden, niet gecombineerd met auto en fietsverkeer
- Groen tussen sportvelden, gecombineerd met wandelpaden
- Verandering van type sportvelden (voetbal – hockey) in de toekomst mogelijk.

Variant gemeente

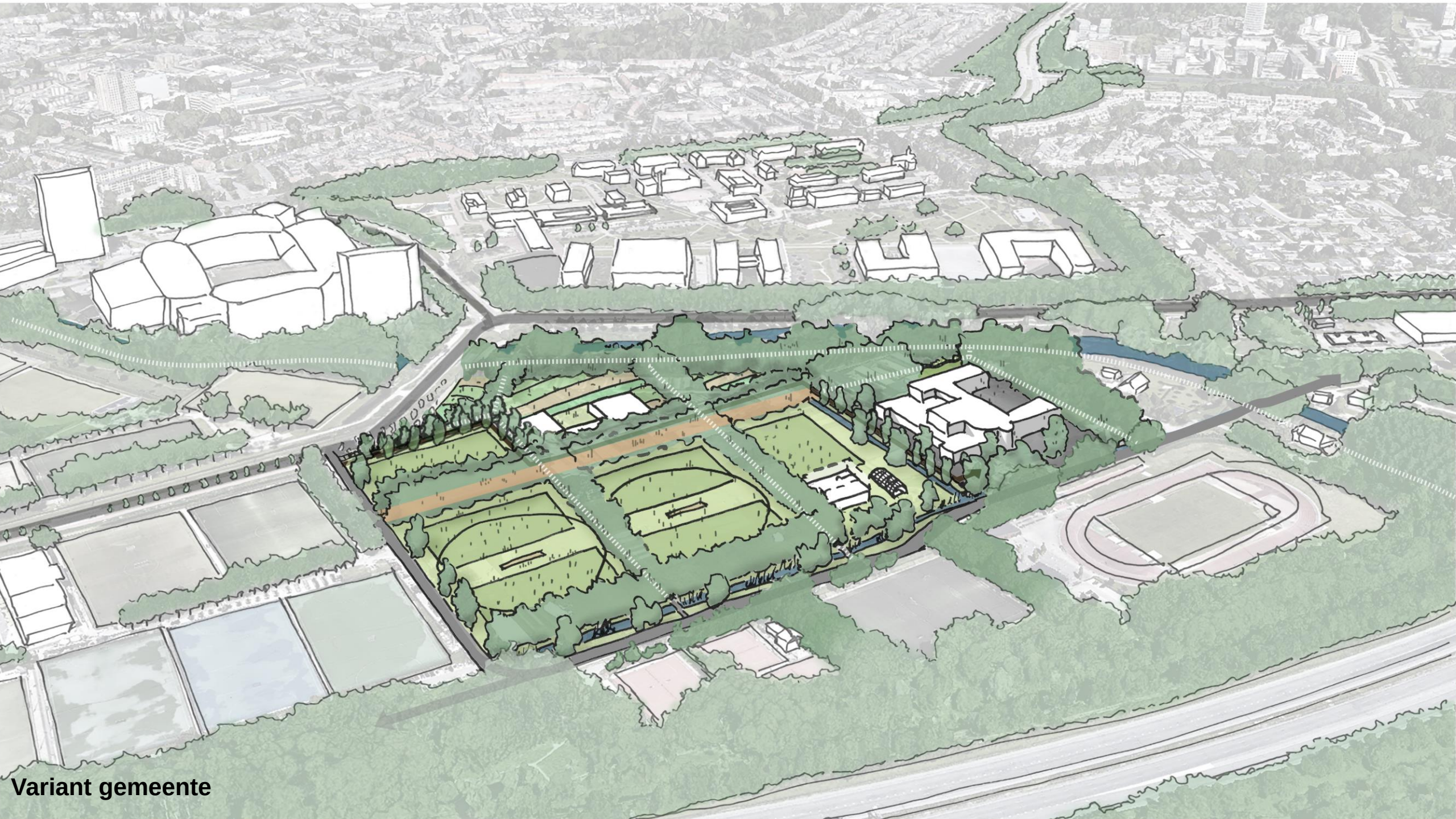

Vergroten Kromme Rijn Oeverpark

- Oeverpark groter dan in huidige situatie, meer ruimte voor natuur en recreatie
- Kleiner areaal stadslandbouw dan in huidige situatie
- Sportcampus en Oeverpark met elkaar verbonden

Realiseren fietsroute Mytylweg

- Fietsroute over Mytylweg met bestemmingsverkeer voor aanwonenden en atletiekbaan
- Alternatieve route taxibussen voor Mytylschool, tracé nader te bepalen:
  - Via Blauwe Vogelweg of
  - Via nieuwe route tussen De Moestuin en Sportcampus

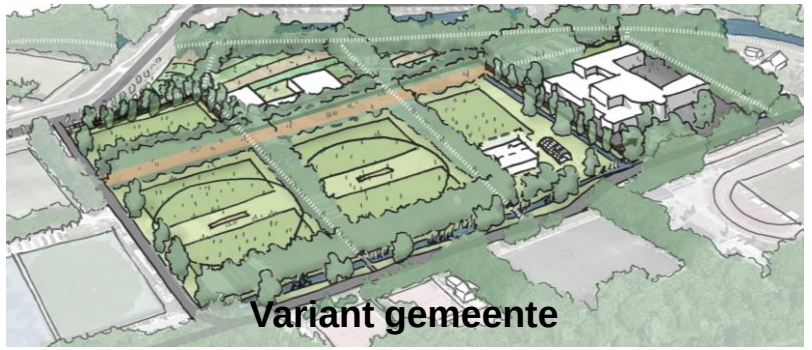

Variant gemeente

Kwantitatief vergelijk varianten

Huidige situatie

Variant gebiedspartijen

Variant gemeente

Oppervlak groen totaal	**0,8 ha**	**1 ha**	**3,8 ha**
• Waarvan Oeverpark	0,8 ha	1 ha NB; gaat toenemen **	2,1 ha
• Waarvan sportblvd & voeg	0 ha	0 ha	1,7 ha
Oppervlak stadslandbouw	**2,8 ha**	**3,1 ha** NB; gaat afnemen**	**2,1 ha**
Sportvelden:			
• Voetbal natuurgras wedstrijd	4 st	4 st	2 st
• Voetbal kunstgras training & wedstrijd	0,5	1+ st	3 st
• Hockey	0 st	1 st	1 st
• Cricket	2,5 st	3 st	2 st
Min. capaciteit training voetbal*	10 u/wk of 350 u/jr	72 u/wk of 2880 u/jr	144 u/wk of 5.760 u/jr
Min. capaciteit wedstrijd voetbal*	40 u/wk of 1440 u/jr	58 u/wk of 2160 u/jr	74 u/wk of 2.880 u/jr

*) theoretische capaciteit op basis Utrechtse rekenmethodiek

**) gebiedspartijen hebben aangegeven dat verschuiving tussen Oeverpark en stadslandbouw mogelijk is

Belangrijkste inzichten

Algemeen

- Er is geen variant te ontwerpen die alle stedelijke ambitie en opgaves met de belangen van de 3 huidige gebruikers kan verenigen
- Een afweging tussen opgaves en belangen is nodig om tot de keuzevariant te komen

Grootste verschil tussen de varianten

- Opgave open sportcampus:
  - Openbaarheid (open sportcampus)
  - Ruimte voor recreatie, anders- en ongeorganiseerd sporten
  - Ruimte voor groen
  - Ruimte voor groei velden breedtesport
- Opgave Oeverpark en fietsroute: verschil tussen beide varianten is beperkt.

NB: na afstemming tussen gebiedspartijen en gemeente over uitwisseling Oeverpark en stadslandbouw

Belangrijkste inzichten: verschil sportcampus

Gemeentelijke variant

- Geeft invulling aan opgave Raad om zoveel mogelijk Utrechters te laten sporten en bewegen (Ruimtelijke strategie, Volksgezondheidbeleid, Sportnota, Motie Sport voor Iedereen)
- Grote groei breedtesport (voetbal en hockey)
- Door toevoegen kunstgras intensief gebruik mogelijk
- Behouden breedtesport cricket en nationale competitie (reguliere velden)
- Ruimte voor groen, recreatie en anders- en ongeorganiseerd sporten (sportboulevard en groene voegen), die autovrij is
- Toekomstbestendige opzet: bij verandering van type veldsport is geen herverkaveling nodig

Effect:

- Opheffen internationaal cricketveld/grass wicket (internationale topsport)
- Verkleining buitenterrein De Moestuin, gevolg voor bedrijfsvoering

Belangrijkste inzichten: verschil sportcampus

Variant gebiedspartijen

- Beperktere groei breedtesport (voetbal en hockey) door minder kunstgras
- Uitbreiding cricket van 2,5 naar 3 velden (1 internationaal en 2 reguliere cricketvelden)
- Inpassing van recreatie, anders- en ongeorganiseerd sporten in het groen langs Mytylweg, gemengd met fiets- en autoverkeer

Effect:

- Geen ruimte op de sportcampus voor groen, recreatie en anders- en ongeorganiseerd sporten
- Beperkte verkleining buitenruimte De Moestuin
- Geen toekomstbestendige hoofdopzet vanwege overlappende velden: bij wijziging van een type veldsport moet het gebied herverkaveld worden
- Behouden internationale uitstraling cricket

Nog in studie: inpassing (topklasse) Cricket

- In gemeentelijke variant: In afstemming met Kampong-Cricket en Cricketbond een verdiepende studie naar de mogelijkheden van een groter cricketveld voor topklasse cricket

Ter illustratie: aantal varianten uit de verdiepende studie

Hoe nu verder?

- Afronding variantenstudie, laatste stappen ter verdieping
  - Vervolg geven aan de gesprekken met Kampong, Cricket en De Moestuin over de gevolgen
  - Verdieping inpassing (topklasse) cricket
  - Verfijning variant (ruimtelijke uitwerking)
  - Financiën doorrekenen
- Vrijgave variantenstudie voor reactie door college van B en W (voorjaar 2024)
- Reactieperiode variantenstudie
- Besluitvorming variantenstudie door college van B en W (rond zomer 2024)
- Start ontwerpfase
- Realisatie vanaf 2026

<u>Daarnaast:</u>

Breder in gesprek met alle verenigingen in Maarschalkerweerd > samen doordenken over uitbreiding veldcapaciteit, dubbelgebruik velden en faciliteiten

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Vaststelling Ontwikkelperspectief Maarschalkerweerd

Beleidsveld	Ruimtelijke ontwikkeling
Organisatieonderdeel	Ontwikkelorganisatie Ruimte
Opsteller	Marianne Mantel / Marcel Janssen
Zaaknummer	7448847
Jaargang en nummer	2020, nr. 65
Vergaderdatum Raad	9 juli 2020
Geheim	Nee

De raad besluit:

1. Het Ontwikkelperspectief Maarschalkerweerd vast te stellen om richting te geven aan de toekomstige ruimtelijke ontwikkeling van het gebied, waarbij de waarden groen, sport, recreatie en cultuurhistorie worden versterkt en kansen voor stedelijke verdichting aanwezig zijn bij Stadion Galgenwaard en mogelijk bij het toekomstig dubbelstation Lunetten-Koningsweg.

   Met dien verstande dat op pagina 24 van het ontwikkelperspectief de tekst:
   "Groene Verbinding en verbreding A27
   Rijkswaterstaat werkt aan plannen voor de aanpassing van de Ring Utrecht. Onderdeel hiervan is de verbreding van de A27, een overkapping van de A27 ter hoogte van Amelisweerd en een nieuwe fiets/wandelbrug over de Kromme Rijn in het verlengde van de Mytylweg. Met de overkapping, de zogenoemde "Groene Verbinding", kan de (historische, ruimtelijk en functionele) relatie van de Landgoederen van Amelisweerd en Rhijnauwen met de stad worden hersteld. De Groene Verbinding legt ook de verbinding tussen Maarschalkerweerd en het Ringpark. Deze maatregelen zijn onderdeel van het Ontwikkelperspectief Maarschalkerweerd. Op 17 juli 2019 is het Tracébesluit (TB) voor verbreding van de Ring Utrecht vernietigd door de Raad van State. Naar verwachting wordt medio 2020 het nieuwe TB in besluitvorming gebracht."
   wordt veranderd in:
   "Groene Verbinding en verbreding A27
   Rijkswaterstaat werkt aan plannen voor de aanpassing van de Ring Utrecht. Onderdeel hiervan is de verbreding van de A27, een overkapping van de A27 ter hoogte van Amelisweerd en een nieuwe fiets/wandelbrug over de Kromme Rijn in het verlengde van de Mytylweg. De gemeente Utrecht is van mening dat de verbreding van de A27 bij Amelisweerd niet nodig is. Op 17 juli 2019 is het Tracébesluit (TB) voor verbreding van de Ring Utrecht vernietigd door de Raad van State. Als er een onherroepelijk nieuw TB is vastgesteld, slaan wij desalniettemin de handen ineen met Rijk, provincie en buurgemeenten om de koers te bepalen en te investeren in de toekomst."

   Met dien verstande dat in het ontwikkelperspectief de tekst op pagina 66:
   "Daarnaast worden investeringen door het Rijk voorzien. De aanleg van de "groene verbinding" over de A27 ("dak op de bak"), waaronder een fietspad naar de Mytylweg, is onderdeel van het Tracébesluit Ring Utrecht en afspraken. Ook een fietsbrug bij de Mytylweg over de Kromme Rijn is een investering, die door het Rijk wordt gedaan als onderdeel van de verbreding A27."
   wordt veranderd in:
   "Hoewel de gemeente Utrecht van mening is dat de verbreding van de A27 bij Amelisweerd

niet nodig is, wordt rekening gehouden met het scenario dat de verbreding wel doorgaat. Hierbij worden investeringen door het Rijk voorzien. Een fietsbrug bij de Mytylweg over de Kromme Rijn is een investering, die door het Rijk wordt gedaan als onderdeel van de verbreding A27."

Met dien verstande dat alle verwijzingen naar de verbreiding van de A27 uit de geheime uitvoeringsparagraaf, in lijn met bovenstaande, worden aangepast.

2. De "Omgevingsvisie Utrecht" te wijzigen door het Ontwikkelperspectief Maarschalkerweerd op te nemen op de "Lijst beleidsdocumenten Omgevingsvisie Utrecht" en de internetpagina https://omgevingsvisie.utrecht.nl/ en de gebiedsvisie "De Vier Lunetten op de Houtense Vlakte"(2009) hieruit te schrappen.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op 9 juli 2020.

De griffier,

mr. M.van Hall

De voorzitter,

P. den Oudsten

Startdocument Variantenstudie Maarschalkerweerd-Noord

Inhoudsopgave

STARTDOCUMENT

Deel I. Het initiatief 3

a. Omschrijving van het initiatief 3

b. Omschrijving van het plangebied 4

c. Onderzoeksvragen voor de definitiefase 8

Deel II. Proces 10

d. Te doorlopen proces 10

e. Afspraken rondom rolverdeling, samenwerking en participatie 11

f. Planning 13

Deel III. Financiële afspraken 13

Deel I. Het initiatief

a. Omschrijving van het initiatief

Op 9 juli 2020 is het **Ontwikkelperspectief Maarschalkerweerd** door de gemeenteraad vastgesteld. Met het Ontwikkelperspectief geeft de gemeenteraad richting aan de gewenste toekomstige ruimtelijke en functionele ontwikkeling van dit deel van de stad. Het Ontwikkelperspectief is onderdeel van de Omgevingsvisie Utrecht.

Maarschalkerweerd ontwikkelt zich in deze visie door tot een parklandschap waarin sporten, recreëren, erfgoed, cultuur en natuur samenkomen. Het is onderdeel van de groene long aan de oostkant van de stad en wordt gevormd door twee parkgebieden: het Lunettenpark en het Kromme Rijn Oeverpark. Ertussen ligt de Sportcampus met vitale sportverenigingen en levendige maatschappelijke en recreatieve voorzieningen. Stadion Galgenwaard ontwikkelt zich tot een stedelijk knooppunt waar (top)sport, gezondheid, wonen, werken, verblijven en ontmoeten samengaan in een hoogwaardig openbaar gebied.

Figuur 1: Ontwikkelperspectief Maarschalkerweerd inclusief projectgebied (rood omlijnd)

De Sportcampus is als 'open sportgebied' ingebed in de parkachtige omgeving. Het biedt de (top)sporters, verenigingen, toeschouwers en recreanten een aantrekkelijk en (onderling) verbonden sportgebied. De Sportcampus vormt met Zwembad Krommerijn en Stadion Galgenwaard hét (top)sportgebied van de stad en regio. We werken aan één samenhangend, (semi)publiek toegankelijke campus die ruimtelijk en functioneel verbonden is met de omgeving en een aantrekkelijke groene inrichting heeft; het is sporten in een parkomgeving.

Gewenste interventies zijn onder andere: aanleg van verbindende sportboulevards, groenstructuren, wandelpaden, fietsstallen, uitbreiding van veldcapaciteit en verbinding met Stadion Galgenwaard door twee voetgangersbruggen over Kromme Rijn.

Als uitwerking van het Ontwikkelperspectief wordt voorgesteld te starten met de variantenstudie voor een gedeelte van Maarschalkerweerd, namelijk Maarschalkerweerd-Noord. Het initiatief voor het doen van dit onderzoek komt mede voort uit het plan van aanpak uitbreiding veldsport. Aanleiding om nu te starten met dit onderzoek is tweeledig:

1) Huurovereenkomsten met externe partijen lopen af of zijn aan actualisatie toe. Dit geeft de mogelijkheid om het gebied anders in te richten, met ruimte voor sport, groen en recreatie;
2) Er is dringend behoefte aan ruimte voor sportvelden voor de georganiseerde sport. In de variantenstudie wordt o.a. onderzocht op welke wijze extra sportvelden op een kwalitatief goede wijze kunnen worden ingepast, waardoor ook extra ruimte ontstaat voor groen, bewegen en recreëren.

Achtergrond, groei van de stad

De RSU 2040 beschrijft dat Utrecht groeit van 350.000 inwoners naar 455.000 inwoners tot 2040. Hierbij kiest gemeente Utrecht voor het binnenstedelijk oplossen van de opgave binnen de bestaande contouren van de stad.

De groei wordt gezien als kans voor Utrecht om te ontwikkelen naar een gezonde, duurzame stad met hoge kwaliteit van leven - gezond stedelijk leven voor iedereen. Om een gezonde woon- en werkomgeving te creëren is daarom voldoende openbare en publieke ruimte nodig voor ontmoeting, ontspanning, sport en beweging, maar ook voor de energietransitie en het veranderende klimaat.

De RSU-2040 heeft de "barcode" als methodiek ontwikkelt die de kwantitatieve (ruimte) behoefte van de verschillende functies bij 10.000 woningen in beeld brengt om in balans, integraal en gezond te groeien. De RSU geeft het belang aan van het verbinden van de gebiedsprogrammering met de ruimtevraag naar sportvelden.

.

Het is bij de gebiedsprogrammering van belang tijdig te starten met het ontwikkelen van sportvelden, ook gezien de ruimtelijke claim van veldsport, zodat het toekomstige aanbod van sportvelden niet achterloopt op de toekomstige behoefte.

De kans die zich nu in Maarschalkerweerd- Noord voordoet, moet daarom worden benut. Hier kan door herkaveling en uitplaatsing ruimte ontstaan voor sport, groen en recreatie.

Opdracht variantenstudie
De opdracht is het uitvoeren van een variantenstudie voor Maarschalkerweerd-Noord. Deze variantenstudie maakt inzichtelijk wat de inpassingsmogelijkheden zijn voor de uitbreiding van sportvelden, groen, recreatie en wat de mogelijkheden zijn om de verkeersveiligheid in het gebied te verbeteren. Onderdeel van de variantenstudie is de financiële haalbaarheid. Het Ontwikkelperspectief levert de uitgangspunten, de variantenstudie schetst op basis van de uitgangspunten mogelijkheden en komt tot een Voorkeursvariant. De gemeente Utrecht stelt de variantenstudie op, maar doet dit in samenspraak met de gebruikers in het gebied, zoals de sportverenigingen en andere gebruikers.

De ruimtelijke thema's die aan bod komen bij de variantenstudie zijn:

- Aantal en type sportvelden;
- Aansluiting op de Kromme Rijn;
- Vergroening gebied;
- Mobiliteitskeuzes en verkeersveiligheid;
- Toegankelijkheid gebied.

b. Omschrijving van het plangebied

Geografisch wordt het gebied als volgt afgebakend. Het ligt ten oosten van Laan van Maarschalkerweerd en ten westen en ten noorden van de Mytylweg en ten zuiden van de Kromme Rijn. Tot het onderzoeksgebied horen:

- De voetbal/cricketvelden ten noorden van de Mytylweg;
- Locatie De Moestuin;
- Locatie Agterberg Groenrecycling;
- Parkeerplaats bij Laan van Maarschalkerweerd;
- Parkeerplaats bij Blauwe Vogelweg (Mytylschool);
- De groenstructuur tussen Kromme Rijn en Blauwe Vogelweg;
- De Mytylweg.

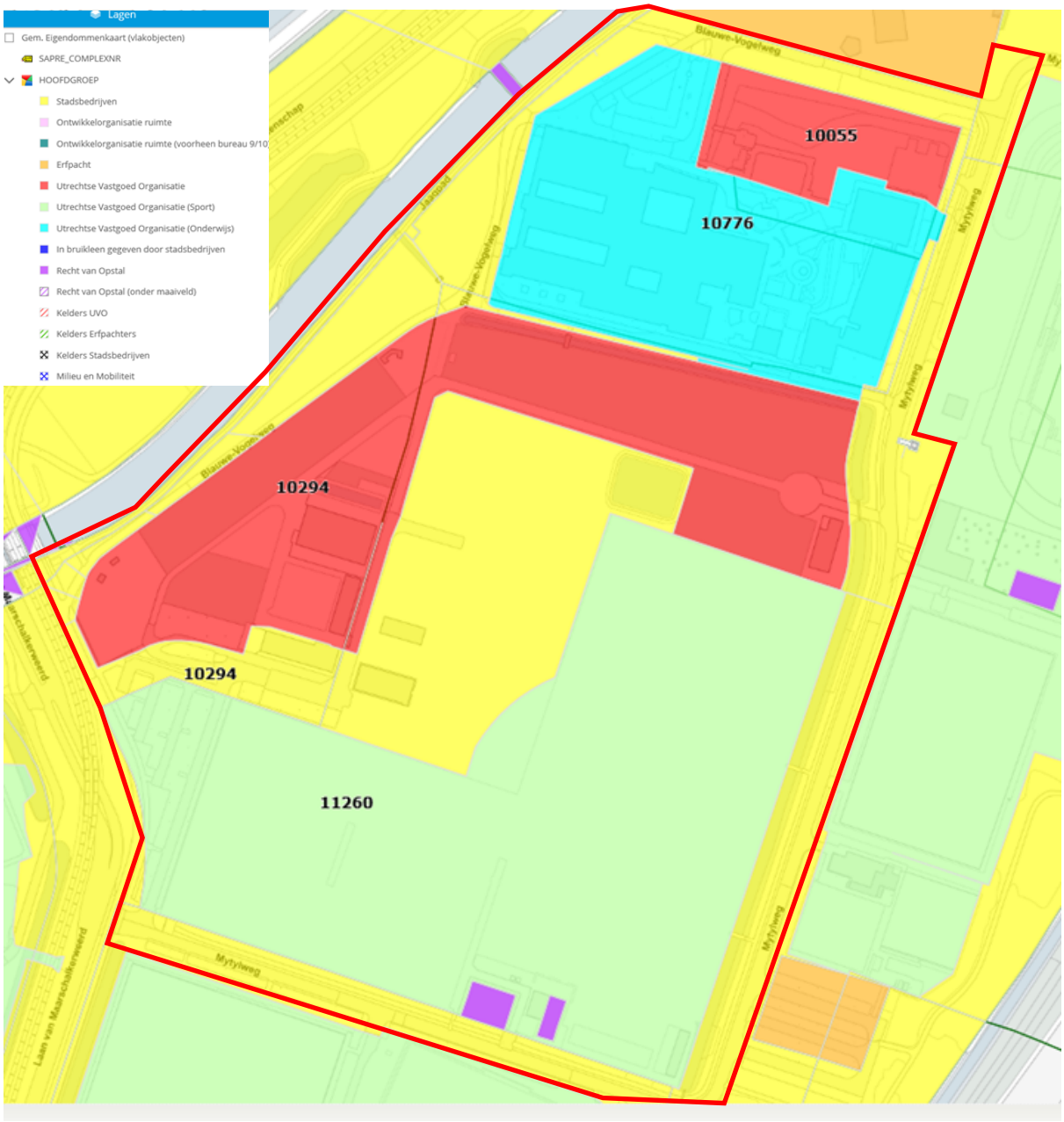

Figuur 2: projectgebied

Het projectgebied beslaat zowel deelgebied 8 als 9, met de invulling zoals hierboven opgesomd. Deelgebied 8 is de ontwikkeling van de Mytylschool. Een meer compactere invulling van de school zorgt voor meer beschikbare buitenruimte.

Eigendom en gebruik
De cricketvelden en voetbalvelden zijn in eigendom en beheer van de gemeente. De verenigingen hebben een gebruiksrecht voor de velden voor training en wedstrijden. Voor de kantine en (kleedkamer) gebouwen is een recht van opstal voor gevestigd.

De Moestuin en Agterberg Groenrecycling hebben op dit moment een huurovereenkomsten voor het terrein dat zij in gebruik hebben.

Figuur 3: Eigendomskaart Maarschalkerweerd-Noord en directe omgeving, projectgebied rood omlijnd

Rood, geel en blauw: gemeentelijk eigendom
Groen: sportvelden
Paars: recht van opstal

Bestemmingsplan

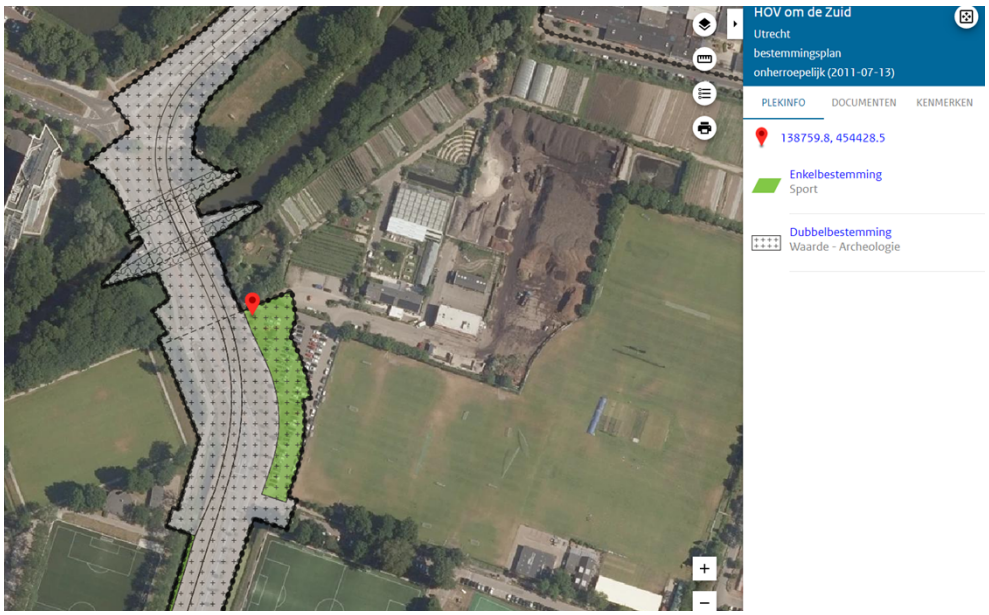
Het projectgebied is onderdeel van 2 bestemmingsplannen:

- Rijnsweerd, Maarschalkerweerd
- HOV om de Zuid

Het gebied kent diverse bestemmingen. Gezien de gewenste functieverandering en herverkaveling zullen de bestemmingsplannen aangepast moeten worden om realisatie mogelijk te maken.

Figuur 4: Bestemmingsplan Rijnsweerd, Maarschalkerweerd, projectgebied rood omlijnd

Figuur 5: Bestemmingsplan HOV om de Zuid, alleen bestemming sport valt in projectgebied

Relatie met andere projecten

Kromme Rijn Oeverpark

De bestaande Kromme Rijn met oeverzones wordt getransformeerd tot grote groenblauwe parkzone een (circa 9 hectare) die de Landgoederen van Amelisweerd verbindt met het bestaande Kromme Rijnpark tussen het Ledig Erf en de Waterlinieweg. De ambitie is om het park ter hoogte van Maarschalkerweerd-Noord te verbreden.

Verbreding A27 en Groene verbinding over A27

Rijkswaterstaat werkt op dit moment aan de voorbereiding van het verbreden van de A27. Op 17 november 2020 is het nieuwe Tracébesluit ondertekend door de minister. Onderdeel van de plannen is een groene overkapping bij Amelisweerd waardoor de link tussen stad en landgoed verbetert: de Groene Verbinding.

Doelstelling van de groene verbinding:

- De doorsnijding Amelisweerd-stad en barrièrewerking A27 opheffen
- Verknopen van routes
- Verbinden ecologisch waardevolle gebieden
- Spreiden recreatieve druk Amelisweerd richting stad

Mytylbrug

Over de Kromme Rijn zijn in het Ontwikkelperspectief nieuwe fiets en/of wandelbruggen opgenomen. De Mytylbrug is een dergelijke verbinding. Ze verbindt de recreatieve, sportieve en economische functies ten noorden en zuiden van de Kromme Rijn, draagt bij aan een fijnmazig netwerk voor voetgangers en fietsers en maakt diverse wandel- en sport-ommetjes mogelijk. Ze creëert een verkeersluwe doorgaande fietsverbinding. Bij de aanleg van de brug wordt rekening gehouden met roeien en kanoën op de Kromme Rijn.

Mytylschool

Op deze plek ontwikkelt het schoolbestuur plannen voor een compactere invulling van de school door renovatie, sloop van enkele bouwdelen en vervangende nieuwbouw. Dit betekent minder ruimtebeslag. Hierdoor komt er ruimte vrij voor een nieuwe invulling.

Mytylweg

Verschillende soorten gebruikers maken gebruik van de Mytylweg: vervoer van leerlingen met busjes naar de school, gebruikers met auto en fiets naar de sportverenigingen en recreanten. De verschillende modaliteiten komen elkaar tegen, wat kan leiden tot verkeersonveilige situaties. In de toekomst zal meer langzaam verkeer via de Mytylbrug het gebied doorkruisen en een verkeersveilige oplossing van de ontsluiting van de school is dan ook gewenst.

c. Onderzoeksvragen voor de definitiefase

1. Gezond stedelijk leven

- Welke mogelijkheden zijn er in dit gebied om meer sportvelden te realiseren die nodig zijn voor de groeiende bevolking?
- Kunnen we meer sportvelden realiseren in goede samenhang met de andere functies in het gebied? Bijvoorbeeld hoe zorgen we voor een aantrekkelijke en groene inrichting?
- De ambitie is om van Maarschalkerweerd een plek te maken om te ontmoeten, te recreëren, te bewegen of te sporten. Op welke manier wordt deze ambitie waar gemaakt? Hoe wordt het gebied voor een bredere groep (dan alleen sporters) aantrekkelijk gemaakt?
- Hoe kunnen de gebruikers in het gebied, waaronder de Moestuin, de Mytylschool en de sportverenigingen samenwerken en voorzieningen delen?
- Hoe zorgen we dat het gebied minder anoniem is en op meer momenten van de dag een levendige plek is?
- Hoe kunnen de ontwikkelingen in het gebied gecombineerd worden met de sport- en speelbehoeftes van kinderen van de Mytylschool?

2. Mobiliteit

Infrastructuur

- Wat zijn de mogelijkheden om Maarschalkerweerd-Noord veilig bereikbaar te maken, zonder doorgaand autoverkeer.

Parkeren

- Wat is de (noodzakelijke) toekomstige parkeerbehoefte, bijvoorbeeld uitspelende teams, en hoe kan deze ingepast worden om zo de kwaliteit van het gebied te verhogen? Deze vraag geldt voor zowel auto- als fietsparkeren.

Fiets/voetganger

- Hoe kan het gebied voor langzaam verkeer goed worden aangesloten op de omgeving en herkomstgebieden?
- Hoe kunnen bestaande routes voor langzaam verkeer aantrekkelijker worden en eventuele nieuwe routes gerealiseerd worden? (wandelommetjes, actieve recreatie)?

3. Sporten en bewegen

- Hoeveel en welke sportvelden (Mulier rapport) kunnen we toevoegen om maximaal bij te dragen aan het tekort aan sportvelden in stad? En hoe kunnen we zorgen voor maximale sportdeelname/maximaal gebruik van de capaciteit die we toevoegen?
- Welke bijdrage kan dit gebied leveren aan voorzieningen die het (top)sportklimaat bevorderen (bijv. voor breed motorische ontwikkeling)?
- Hoe kan dit gebied bijdragen aan meer samenwerking in het gebied tussen de verschillende sportaanbieders en kan het gebied meer voelen als onderdeel van de Sportcampus? En hoe kunnen we ervoor zorgen dat dit gebied ook meer gebruikt kan worden door ongeorganiseerde sporters en recreanten?

4. Duurzaamheid

- Hoe kan een juiste inrichting en ontwikkeling van het gebied een bijdrage leveren aan de duurzame stedelijke doelen, zoals: klimaatadaptatie, energieneutraal, circulair?
    - Is er ruimte binnen de projectgrenzen voor waterberging? Zowel t.b.v. infiltratie als hergebruik. Bv onder de velden?
    - Is het mogelijk om het verhard oppervlak terug te brengen of waterdoorlatend te maken? (Volgens het principe 'Groen, tenzij'.)
    - Welke maatregelen kunnen er genomen worden om hittestress te verminderen?
    - Kan verlichting op een duurzame wijze worden ingepast zodat de impact op ecosystemen in het gebied zoveel mogelijk beperkt worden?

5. Groen

- Wat zijn de huidige en kenmerkende ecologische waarden van het gebied? Welke (Utrechtse) soorten komen voor in en rond het plangebied en hoe kunnen we de natuurwaarden in het gebied verder versterken?
- Wat zijn de huidige waarden van het groen in relatie tot de vijf hoofdopgaven van de Actualisatie Groenstructuurplan ten aanzien van verbinden, vergroten kwaliteit, versterken en uitbreiden groen, klimaat en gezond stedelijk leven. Hoe kan deze waarde verder worden vergroot?
- Hoe kunnen bomen in het gebied behouden blijven en zijn er mogelijkheden om het aantal bomen per saldo te laten toenemen?
- Kan in Maarschalkerweerd-Noord het Kromme Rijn-oeverpark goed worden ingepast?

6. Water

- Hoe kan de doorstroom verbeterd worden zodat het oppervlaktewater vanuit de Kromme Rijn ververst kan worden om zo bijvoorbeeld de kroosgroei tegen te gaan?
- Hoe kan de beleving van het oppervlaktewater verbeterd worden voor de gebruikers van het gebied?
- Kan de ecologische waterkwaliteit verbeterd worden door middel van ruimtelijke ingrepen?

7. Erfgoed

- Maarschalkerweerd-Noord is gelegen in de Cultuurhistorische Hoofdstructuur zoals aangewezen in de Provinciale Ruimtelijke Verordening (en in de Ontwerp Interim Omgevingsverordening). Welke cultuurhistorische waarden zijn aanwezig in het plangebied?
- Kunnen de aanwezige waarden behouden en versterkt worden?

8. Moties

Bij de vaststelling van het Ontwikkelperspectief Maarschalkerweerd is een aantal moties aangenomen. De hierin opgenomen vragen worden hier als onderzoeksvraag opgenomen.

M174 Een sociaalveilig Maarschalkerweerd met respect voor elkaar +

- Hoe kan in de uitvoering van het Ontwikkelperspectief Maarschalkerweerd aandacht worden gegeven aan de sociale veiligheid van het gebied én hoe mensen in harmonie met elkaar ervan gebruik kunnen maken?

M167 Zorg voor een veilig Maarschalkerweerd

- Hoe wordt rekening gehouden met sociale veiligheid in Maarschalkerweerd-Noord, zeker met het ook op de beoogde toenemende aantrekkingskracht van het gebied?
- Hoe kunnen maatregelen evt samen met gevestigde partijen worden genomen (bijvoorbeeld in de fysieke inrichting van het gebied) om te voorkomen dat ongewenste praktijken (overlast, conflict, vandalisme en criminaliteit) plaatsvinden?
- Welke maatregelen worden genomen bij de fysieke inrichting in Maarschalkerweerd-Noord en in het bijzonder de Mytylweg om de sociale veiligheid op de toegangswegen naar het sportpark te bevorderen, zoals voor fietsende kinderen?

Deel II. Proces

d. Te doorlopen proces

Het Utrechts Plan Proces (4 - buitenruimte) wordt gestart met het vaststellen van dit Startdocument. In de volgende (definitie-) fase wordt eerst een variantenstudie uitgevoerd. Na de variantenstudie volgt de keuze voor een voorkeursvariant, financiële onderbouwing en het advies over voortzetting van de definitiefase, waarbij een Integraal programma van eisen (IPvE) en een functioneel ontwerp (FO) worden opgesteld.
In de variantenstudie worden antwoorden geformuleerd op de onderzoeksvragen. Deze wordt integraal opgesteld in samenwerking met verschillende gemeentelijke vakspecialisten/programma's. Daarbij wordt ook actief de afstemming met de omgeving gezocht. Zie verder onder Participatie en communicatie.

Vaststellen van de voorkeursvariant
De uitkomsten van de variantenstudie met de bijbehorende ruimtelijke en financiële onderbouwing en uitvoeringscondities ten aanzien van de voorkeursvariant worden voorgelegd aan de verantwoordelijke wethouders. Dit advies behandelt ook de contractuele afspraken met gebiedspartijen en mogelijke planologische consequenties. Op basis van dit advies kunnen de portefeuillewethouders besluiten het IPvE en FO op te stellen.

e. Afspraken rondom rolverdeling, samenwerking en participatie

De variantenstudie voor de buitenruimteontwikkeling in Maarschalkerweerd-Noord is een gemeentelijk initiatief. De gemeente is verantwoordelijk voor dit onderzoek en ook verantwoordelijk voor het tot uitvoering laten komen van dit initiatief.

Voor de ontwikkeling van Maarschalkerweerd-Noord zijn 2 wethouders in beeld: Klaas Verschuure (Ruimtelijke Ontwikkeling) als portefeuillehouder voor Maarschalkerweerd en Maarten van Ooijen is betrokken vanuit sport en meedoen naar vermogen. Daarnaast hebben wethouder Lot van Hooijdonk (Mobiliteit, Groen) en Anke Klein (wijkwethouder Oost) een bestuurlijke rol.

Dit Startdocument wordt geagendeerd in de staf RO/Sport en ter besluitvorming voorgelegd aan het college.

Ambtelijk is het opdrachtgeverschap in handen van Ontwikkelorganisatie Ruimte en MO Sport en samenleving. De dagelijkse leiding is in handen van een ambtelijk projectleider.

Een projectteam bestaande uit stedenbouw, erfgoed, groen, mobiliteit, sport, water en de projectmanager, zal de variantenstudie opstellen. Afstemming met andere deelprojecten in Maarschalkerweerd vindt plaats in het kernteam Maarschalkerweerd en met de betreffende projectleiders. Afstemming met de overige disciplines zoals gezondheid, duurzaamheid stadsbedrijven en het wijkbureau vindt plaats via het gebiedsteam Oost of in bilaterale gesprekken.

Participatie en communicatie
In de geest van het actieprogramma 'Samen stad maken op de Utrechtse manier' betrekken we bij het verder uitwerken van onze plannen belanghebbenden, zoals huurders en gebruikers. Het gebied kent verschillende eigenaren en gebruikers. Om de kwaliteit van dit gebied te verbeteren is draagvlak en medewerking nodig van de gebiedspartijen. Om te komen tot een gezamenlijke en degelijke participatieaanpak stelt het projectteam een stakeholder- en krachtenveldanalyse op.

f. Planning

Bij het opstellen van de planning gaan we uit van UPP. Dit onderzoek is een UPP4-project, buitenruimteprojecten. De planning zoals beschreven in het UPP is als volgt:

Tijdens de definitiefase is er volgens het UPP ruimte voor de variantenstudie. Dat is het product waar het projectteam naar toe werkt in dit onderzoek.

Het projectteam hanteert de volgende planning:

Wat	**Wanneer**
Startdocument bestuurlijk akkoord	April 2021
Afgeronde variantenstudie	April – September 2021
Vervolg	
Afgerond PvE	September 2021 – Februari 2022
Ontwerpfase	Maart – Oktober 2022
Voorbereidingsfase incl. vergunningen	Oktober – December 2022
Realisatie	Vanaf Januari 2023
Onderzoek en Planologisch	
Flora en Fauna	Februari – December 2022
Aanpassen bestemmingsplannen	Januari – December 2022

Deel III. Financiële afspraken

Plankosten
In 2021 is in het programma Ruimtelijke Ontwikkeling en bij Sport (groeikader) budget bestemd om de planontwikkeling voor Maarschalkerweerd-Noord op te starten. De gemeentelijke plankosten voor de variantenstudie kunnen hieruit gedekt worden.
Onderdeel van de variantenstudie is een financiële paragraaf, waarin de voorwaarden voor de financiële uitvoerbaarheid worden meegenomen.

Uitvoeringskosten
Tijdens de variantenstudie schrijft het projectteam een advies hoe de realisatie gedekt kan worden. Voor de realisatie van groen en recreatie zijn in de programmabegroting voor het jaar 2022 investeringsmiddelen geprogrammeerd voor Maarschalkerweerd (vastgesteld in de raad dec 2020 “Coronapakket”,). Over de aanleg van een hockeyveld en een voetbalveld vindt besluitvorming plaats in de VJN 2021, onderdeel groeikader.

Cultuurparticipatie

Basisinformatie

Datum	16 januari 2024
Gespreksleider	Maartje Vermeulen
Tijd	20.45 – 22.00 uur
Zaal	Zaal
Soort bijeenkomst	Bespreken raadsbrief
Werkvorm	Gesprek tussen raadsleden en aanwezigen
Portefeuillehouder	Eva Oosters
Betrokken ambtenaar	Eén deelnemer, *Culturele Zaken*
Vervolg	De gemeenteraad debatteert over dit onderwerp tijdens de vergadering van de commissie: Jeugd, Welzijn, Cultuur en Sport van 1 februari 2024 De raad besluit in principe hier over tijdens de eerstvolgende raadsvergadering. Wilt u nog informatie delen met raadsleden, stuur dit naar raadsinformatiebijeenkomst@utrecht.nl
Deelnemers	Drie deelnemers, *Stadsschouwburg Utrecht* Eén deelnemer, *De Muziekroute* Twee deelnemers, *Leergeld Utrecht* Twee deelnemers, *Zimihc* Eén deelnemer, *De Vrijstaat* Eén deelnemer, *Cultuur&School* Eén deelnemer, *Basisschool De Fakkel* Eén deelnemer, *Cultuur19* Twee deelnemer, *KOSMU* Eén deelnemer, *Akder Alevitische Vereniging Utrecht* Eén deelnemer, *Het Wilde Westen* Eén deelnemer, *Utrecht Marketing*

Programma

- Welkom met gespreksleider Maartje Vermeulen, aanleiding van de raadsinformatiebijeenkomst bespreken met eerste agendeerder Romi Leever
- Presentatie onderzoek van Utrecht Marketing naar de deelname aan cultuur door Utrechters.
- Korte introductie van het Uitvoeringsprogramma cultuurparticipatie door medewerker van de gemeente van Culturele Zaken, wat gaat de gemeente doen irt cultuurparticipatie (ruimte voor vragen)

- Informeel gesprek over cultuurparticipatie op school met Basisschool de Fakkel, Cultuur&School en De Muziekroute.
- Informeel gesprek over cultuurparticipatie buiten school om met Stadsschouwburg Utrecht, Zimihc en KOSMU.
- Informeel gesprek over cultuurparticipatie in de wijk met De Vrijstaat en Cultuur19.
- Vragen en afsluiting

Motivatie

Agendeerders
Romi Leever (PvdA), Margreet Ramaker (VVD), Berdien van der Wilt (D66), Xenia Minnaert (PvdD) en Bert van Steeg (CDA)

Motivatie
Dinsdag 26 september 2023 heeft de raad het Uitvoeringsprogramma cultuurparticipatie 2024-2028 mogen ontvangen. Uit beschikbare data blijkt al langer dat de cultuurdeelname van Utrechters sterk uiteenloopt. Mensen met een lager inkomen nemen minder deel aan cultuur dan mensen met een gemiddeld of hoog gezinsinkomen.

De agendeerders wil graag in gesprek met organisaties en direct betrokkenen over cultuurparticipatie en specifiek over de toegankelijkheid en bereikbaarheid daarvan.

Kunst en cultuur leren kinderen over de wereld en over zichzelf. Een vroege kennismaking met kunst en cultuur vergroot de kans op een verbintenis voor de rest van je leven. Daarom willen de agendeerders ook aandacht geven voor cultuur- en amateurkunsteducatie tijdens de raadsinformatiebijeenkomst.

De agendeerders horen graag van organisaties en verdere geïnteresseerden en/of betrokkenen naar hun kijk op participatie bij kunst en cultuur in Utrecht. Wat is hun visie op het toekomstige beleid voor cultuurparticipatie? Wat hebben ze nodig voor verwezenlijking van hun ambities? Welke kansen liggen er in onze stad in relatie tot de behoefte van onze inwoners? Hierbij horen we graag reacties op het gepubliceerde uitvoeringsprogramma zodat de aanwezige raads- en commissieleden dit kunnen meenemen in het eerstvolgende commissiedebat waarbij er gesproken zal worden over dit uitprogramma.

Bijdrages

Deelnemer, *Akder Alevitische Vereniging Utrecht*
Onze doelgroep(en)
Jongeren volwassenen en ouderen hebben geen idee en maken weinig tot geen gebruik van de programmering mogelijkheden die er zijn, zoals kortingen die worden toegepast aan vele voorstellen optredens in grote zalen etc. Informatie achterstand en (voorbeeld)Zimic theater vragen enorme bedragen voor een jaarlijkse culturele activiteit die we willen doen uitvoeren, overvecht en Zuilen. Controle en scherpe toezicht op evenementen die met belastinggeld wordt worden uitgevoerd. Ieder burger zijn eigen Cultuurpas.

Deelnemer*, Cultuur19*
De waarde van wijkcultuurhuizen voor een inclusieve sector is onderzocht in opdracht van de gemeente. Hier is de samenvatting te lezen van dit onderzoek:
https://www.hu.nl/onderzoek/projecten/cultuur-voor-iedereen-in-de-stad-utrecht

Graag ga ik tijdens de RIB met de raad in gesprek over drie actuele dilemma's van de wijkcultuurhuizen: hun publieke taak versus ondernemerschap, de opbrengst van cultuurcoaches en de nood aan investering, en vastgoed als issue voor de stad en de cultuurbegroting.

Deelnemer, *Zimihc*
Spreek niet in maar ben alleen aanwezig. Ik wil wel ter info dit filmpje delen.
https://www.youtube.com/watch?v=JOSuZAWbSqM

Deelnemer, *Utrecht Marketing*
Graag leveren wij een bijdrage aan de RIB over Cultuurparticipatie morgenavond. Onze onderzoeker heeft (i.s.m 60+ culturele instellingen) onderzoek gedaan naar de deelname aan cultuur door Utrechters. Weliswaar aan passieve cultuurparticipatie (bezoek) en niet actieve, maar de uitkomsten zijn waardevol en geven een goed beeld van wie in welke wijken aan cultuur doen. De sociaaleconomische status van bewoners speelt inderdaad een rol maar er zijn meer factoren die niet uit het oog verloren moeten worden. Het onderzoek staat hier. In ca. 5 minuten kan de onderzoeker de belangrijkste uitkomsten van het onderzoek delen.

Deelnemer, *KOSMU*
Onder het KOSMU vallen verschillende muziekgezelschappen, en een aantal van die gezelschappen hebben commissies die er speciaal zijn om (klassieke) muziek te brengen op plekken waar dat normaal niet komt. Denk aan basisscholen, opvanglocaties voor vluchtelingen, etc. Wij hopen daarmee meer betrokkenheid met de muziek te ontwikkelen.

Uitvoeringsprogramma cultuurparticipatie 2024-2028

Raadsinformatiebijeenkomst 16 januari 2024

Gemeente Utrecht

Ongelijk investeren voor gelijke cultuurkansen

Cultuur op school

Culturele ontwikkelmogelijkheden voor alle kinderen en jongeren creëren, met extra focus op kansengelijkheid van leerlingen/studenten in het vo/vmbo en op de creatieve mbo's

Cultuur in de vrije tijd

Ondersteunen amateurkunst- en buurtcultuurinitiatieven binnen breed scala aan disciplines en crossovers en door verschillende organisatievormen (formeel en informeel georganiseerd)

Pluriform aanbod van amateurkunsteducatie versterken, met extra aandacht voor plekken waar dit minder goed bereikbaar is en jeugd minder culturele ontwikkelkansen heeft

Inzetten op cultuurdeelname kinderen/jongeren in armoede via Jeugdfonds Sport en Cultuur

Cultuur in de buurt

Meer wijkgerichte cultuurfuncties realiseren om (fysiek) afstand tot cultuur maken te verkleinen

Inzetten van Combinatiefuncties Cultuur (cultuurcoaches) in díe buurten en wijken waar inwoners in een kansenongelijke positie wonen en aansluiten op de buurtagenda's

Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	S. Weijsters	**Datum**	26 september 2023
Doorkiesnummer	14030	**Kenmerk**	9403440
E-mail	stefanie.weijsters@utrecht.nl	**Onderwerp**	Uitvoeringsprogramma cultuurparticipatie 2024-2028
Bijlage(n)	2	**Beleidsveld**	Cultuur

Geachte leden van de raad,

Zoals toegezegd aan uw raad sturen wij u hierbij het door ons vastgestelde Uitvoeringsprogramma cultuurparticipatie 2024-2028. Dit vindt u in de bijlage.

Aanleiding
Actieve cultuurparticipatie – meedoen aan kunst en cultuur – is een belangrijke kracht in de stad Utrecht. Het draagt bij aan een levendige en gezonde stad voor iedereen. In de Kadernota Cultuurparticipatie 2022-2030, De kracht van cultuur, die u in juni 2022 heeft vastgesteld, concludeerden we dat het Utrechtse cultuurparticipatieaanbod in de basis stevig en divers is, maar dat de toegang nog niet voor iedere inwoner gelijk is en onze ondersteuning nog niet op alle disciplines of organisatievormen evengoed aansluit. Met dit uitvoeringsprogramma willen we daar in de nabije toekomst verandering in brengen.

Aan de slag
Van jongs af aan in aanraking kunnen komen met cultuur blijft belangrijk. Onze inzet op cultuur in en om de scholen zetten we voort. Binnen het landelijke subsidieprogramma Cultuureducatie met Kwaliteit, als partner en co-financier van het Rijk, verbreden we de aandacht naar het voortgezet onderwijs en in het bijzonder vmbo. Nieuwe focus is er voor afstuderend talent van creatieve mbo's. We bieden hen een podium en werken samen met opleiders en culturele veld aan de doorstroom.

Daarnaast werken we samen met de brede cultuurparticipatiesector aan nieuwe ondersteuningsinstrumenten. Zowel formeel als niet-formeel georganiseerde verbanden en een diversiteit aan kunstvormen en crossovers, moeten hun weg naar een bijdrage van de gemeente kunnen vinden. Specifiek jongerencultuur krijgt een impuls, waarin hedendaagse kunstvormen hoogtij vieren.

Ook voor kinderen en jongeren die financiële drempels ervaren om aan cultuur te doen, houden we komende periode aandacht. Een gelijke toegang tot cultuur voor iedereen, is voor ons van wezenlijk belang. Inwoners die in een kansenongelijke positie verkeren, moeten cultuur ook fysiek dichtbij kunnen beleven. Dit doen wij door wijkcultuurfuncties te ontwikkelen op plekken waar deze nog minder goed bereikbaar zijn. We verlagen drempels tussen inwoners en cultuuraanbod met de hulp van cultuurcoaches, waarbij we aansluiten bij de buurtagenda's en zo de impact op die plekken in de stad vergroten. Actief meedoen aan cultuur levert een positieve bijdrage aan de mentale gezondheid van mensen en versterkt de sociale samenhang in de buurt.

Onder de paraplu van drie programmalijnen – Cultuur op school, Cultuur in de vrije tijd en Cultuur in de buurt – werken we in het uitvoeringsprogramma de ambities richting 2030 uit. Voor de periode 2024 tot en met 2028 laten we zien welke concrete stappen we de komende jaren gaan zetten om die ambities dichterbij te brengen. Het uitvoeringsprogramma draagt bij aan de doelstellingen voor cultuur en sluit aan op gemeentelijke ontwikkelingen en keuzes, onder meer op het gebied van onderwijs, welzijn, volksgezondheid, buurt- en wijkgericht werken, jeugd, ouderen en mbo.

Keuzes maken
Net als in de nieuwe Cultuurnota voor 2025-2028 ‘Kleur Bekennen’ speelt ook hier de noodzaak tot het maken van keuzes. Dit is nodig om een weerbaar en gezond cultureel ‘ecosysteem’, waar de cultuurparticipatiesector onderdeel van is, te blijven bouwen. De kadernota legt het fundament voor dit uitvoeringsprogramma. In deze tijd van aanhoudende financiële en maatschappelijke onzekerheid, voert de gemeente Utrecht dit uitvoeringsprogramma uit met de beschikbare middelen binnen cultuur en onderwijs. De ambities zoals vastgesteld in de kadernota, zijn daarbinnen niet volledig waar te maken. De komende vijf jaar zetten we stappen op alle onderdelen, maar maken we ook scherpe keuzes om dit programma in de basis uitvoerbaar te maken.

Als basis voor dit uitvoeringsprogramma en de hierbinnen te maken keuzes, werden in opdracht van de gemeente rondetafelgesprekken met de cultuurparticipatiesector gevoerd. De eindrapportage met aanbevelingen is als bijlage hierbij toegevoegd. Daarnaast zijn de keuzes gebaseerd op de vier Utrechtse principes voor cultuurparticipatie (uit de kadernota) – Maatschappelijk gedreven, Inclusief, Dichtbij en Artistiek-professioneel – en het principe ‘ongelijk investeren voor gelijke kansen’. Met name ambities gericht op het bereiken van álle scholen of álle wijken, zijn niet haalbaar. In het kader van ‘ongelijk investeren voor gelijke kansen’ is het daarbij logisch en realistisch ons te richten op een selectie van scholen of wijken, daar waar onze inzet bijdraagt aan gelijke kansen voor alle Utrechters.

Voortgang en vervolg
Het uitvoeringsprogramma maakt voor belanghebbenden binnen en buiten de gemeente duidelijk welke activiteiten we ondernemen, welke keuzes daaraan ten grondslag liggen, op welke beoogde resultaten we koersen en welke indicatoren we hanteren voor de monitoring en evaluatie. In de uitvoering werken we samen met partners en bewoners in de stad, medeoverheden (gemeenten, provincie, rijk) en fondsen. We volgen de voortgang en sturen, waar nodig, bij. Via de planning- en controlcyclus houden we u als raad op de hoogte.

Van peuters die spelenderwijs kennismaken met muziek, tot pubers die 3D printen en robots programmeren. Van dertigers die bijzondere houtwerken maken, tot theaterprojecten in verpleeghuizen. In alle leeftijden en groeifasen van de mens kan cultuur een manier zijn om te inspireren, uiten, ontwikkelen en verbinding met anderen te voelen. Samen met de stad gaan we aan de slag om dat voor alle Utrechters mogelijk te maken.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Uitvoeringsprogramma cultuurparticipatie 2024–2028

Gemeente Utrecht

utrecht.nl/
cultuur

Inhoudsopgave

Voorwoord wethouder 3

1 Inleiding 4

2 Een leven lang cultuur maken 7

3 De Utrechtse cultuurparticipatieagenda in uitvoering 8

3.1 Cultuur op school 9
3.1.1 Doorgaan met Cultuureducatie met Kwaliteit 10
3.1.2 Cultuureducatie in het voortgezet onderwijs 11
3.1.3 Verbinden van creatieve mbo-scholen met de culturele sector 12
3.1.4 Verbinding binnen- en buitenschools in het primair onderwijs 13

3.2 Cultuur in de vrije tijd 14
3.2.1 Amateurkunst door iedereen 14
3.2.2 Ondersteuning amateurkunstsector 15
3.2.3 Amateurkunsteducatie door iedereen 16
3.2.4 Bereik kinderen en jongeren in armoede via Jeugdfonds Sport en Cultuur 17
3.2.5 Toegankelijkheid artistieke opleidingen voor kinderen en jongeren 18
3.2.6 Bemiddelen betaalbare ruimte amateurkunst 19
3.2.7 Impuls voor jongerencultuur 20

3.3 Cultuur in de buurt 21
3.3.1 Spreiding wijkgerichte culturele voorzieningen 21
3.3.2 Meer culturele activiteiten in de buurt 22
3.3.3 Meer verbinders in de wijk 23

4 Meerjarenbegroting 25

Voorwoord wethouder

Cultuurparticipatie draagt bij aan een levendige en gezonde stad. In de rondetafelgesprekken met de cultuurparticipatiesector, die aan de basis stonden van dit uitvoeringsprogramma, zag ik de overtuiging: samen aan cultuur doen, zorgt voor verbinding en nieuwe ontmoetingen.

Niet alleen laat cultuurparticipatie talenten van Utrechters tot bloei komen, maar het is ook een manier om tot nieuwe inzichten te komen. En dat is, in tijden waarin onderlinge verschillen groter lijken te worden en groepen op afstand van elkaar staan, belangrijker dan ooit ervoor. Juist in de wijken waar cultuurparticipatie niet vanzelfsprekend is.

Ik wil de cultuurparticipatiesector hartelijk bedanken voor hun inzet voor cultuur in onze stad. De mensen in de sector werken met hart en ziel aan activiteiten met een impact die direct voelbaar is voor Utrechters. Er is plaats voor amateurkunst, die waardevolle oude tradities kent, én voor nieuwe en rauwere vormen. Die diversiteit aan kunstvormen, beoefenaars en aanbieders maken de sector zo dynamisch. Utrecht is en blijft dé korenstad van Nederland, maar biedt ook plek aan creatieve technologie in de bibliotheken, street-dancelessen op school en fotografiecursussen in de wijk. Ook in alle leeftijds- en levensfasen moeten mogelijkheden zijn je te ontwikkelen. Samen willen we ervoor zorgen dat cultuur voor iedereen toegankelijk is. Voor mensen die makkelijk met cultuur in aanraking komen en ook juist voor diegenen die op grotere afstand staan.

De komende jaren kijk ik ernaar uit om de kracht van kwalitatieve cultuureducatie op de Utrechtse scholen duurzaam te versterken. En samen kinderen en jongeren gelijke kansen te bieden om zich

creatief te ontplooien. Met de creatieve mbo-opleidingen zorgen we voor een podium voor hun afstudeerders. Samen met de sector werken we aan betere aansluiting van gemeentelijke instrumenten die passen bij de behoefte in de stad. We zoeken naar nieuwe en bestaande plekken in de buurten, met ruimte voor het maken van theater of muziek, het monteren van een film of een tijdelijk mode-atelier. Omdat bewoners nieuwe verbindingen leggen als ze samen creatief bezig zijn.

Alle Utrechters moeten de kans krijgen om in aanraking te komen met cultuurparticipatie. De komende jaren gaan we samen met de stad aan de slag om dat werkelijkheid te maken.

Eva Oosters, wethouder Cultuur

1 Inleiding

Utrecht wil een stad zijn waarin iedereen zich thuis voelt, mee kan doen en zichzelf kan zijn. Actieve cultuurparticipatie – meedoen aan kunst en cultuur – draagt bij aan een levendige en gezonde stad voor iedereen. Een stad waarin kinderen en jongeren kansrijk opgroeien. De komende jaren bouwt Utrecht daarom verder aan actieve cultuurparticipatie. Onder meer in de vorm van cultuureducatie, amateurkunst(educatie) en cultuur in de wijken. Deze vormen van kunst en cultuur staan op zichzelf, maar zijn ook een essentiële aanvulling op en een belangrijk fundament voor de professionele kunsten.

In de Cultuurvisie Kunst kleurt de stad (2019) zetten we de stip op de horizon: in 2030 is Utrecht een inclusieve cultuurmetropool. Door het creatief vermogen te stimuleren, geven we iedereen kans op artistieke ontplooiing. In de Kadernota Cultuurparticipatie 2030 De kracht van cultuur (2022) gaan we dieper in op de ambities voor actieve kunstbeoefening van inwoners. Hierin concludeerden we: het Utrechtse cultuurparticipatieaanbod is in de basis stevig en divers. Utrechters hebben op school én in hun vrije tijd volop mogelijkheden voor creatieve ontplooiing. Natuurlijk zijn er nog wel verbeteringen mogelijk: nog niet iedereen in de stad wordt even goed of passend bereikt. Daar wil de gemeente Utrecht in de nabije toekomst verandering in brengen. In 2030 heeft Utrecht goed cultuuronderwijs op alle scholen geborgd, is er een goed, betaalbaar en divers amateurkunst(educatie)aanbod verspreid over de stad toegankelijk en is er in elke wijk een wijkgerichte cultuurfunctie. Dat is de Utrechtse cultuurparticipatieagenda.

Aan de slag

In dit uitvoeringsprogramma zetten we stappen om de ambities uit de Kadernota Cultuurparticipatie 2030 te bereiken. We willen daarbij in gesprek blijven met culturele en maatschappelijke organisaties en bewoners die graag aan cultuur doen. Dus is het belangrijk dat de stappen en keuzes voor iedereen duidelijk zijn. We werken daarom aan de hand van de verandertheorie[1] de ambities uit in activiteiten, prestaties en effecten voor de periode 2024–2028. Deze verandertheorie helpt bepalen welke activiteiten de verandering naar 2030 mogelijk maken en om het proces te monitoren, evalueren en, waar nodig, bij te stellen.

Als basis van dit uitvoeringsprogramma voerde adviesbureau &MAES in opdracht van de gemeente rondetafelgesprekken met vertegenwoordigers uit de hele Utrechtse cultuurparticipatiesector. Wij vroegen &MAES een inhoudelijke analyse te maken, met realistische en toepasbare aanbevelingen, vanuit rondetafelgesprekken die op inhoud en in uitkomsten passen binnen het financiële, ruimtelijke en regelingenkader voor cultuurparticipatie. Onder meer wijkcultuurhuizen, buurthuizen, cultuureducatieaanbieders, breakdance crews, amateurorkesten, brede schoolcoördinatoren, interne cultuurcoördinatoren, sociaal makelaars en de bibliotheek waren aanwezig. Deze vertegenwoordigers zijn verspreid over de hele stad en hebben dagelijks contact met inwoners. De eindrapportage[2] gaf als twee belangrijkste algemene aanbevelingen:

1 Een verandertheorie, ook bekend als Theory of change, maakt duidelijk welke uitkomst je beoogt te bereiken en de logica waarop deze uitkomst gerealiseerd kan worden.

2 De gehele eindrapportage van de rondetafelgesprekken is op te vragen via amateurkunst@utrecht.nl.

- Bied ondersteuning bij het creëren van de randvoorwaarden voor het ontwikkelen van passend aanbod in de wijken en op scholen. Dit kan door het faciliteren van het netwerk en partnerschappen, verbindingen te maken in de stad en inzicht in het aanbod te bieden.
- Maak aanvragen van financiering laagdrempeliger. Daarbij is aandacht voor zowel de manier en vorm van aanvragen als de toegang voor ook autodidacten en *grass roots* bewegingen.

Daarnaast zijn er specifieke aanbevelingen gedaan per onderdeel, waarvan u de uitwerking leest in hoofdstuk 3.

Scherpe keuzes maken

De cultuurparticipatiesector is een volwaardig en belangrijk onderdeel van het Utrechtse cultureel ecosysteem. Scherpe keuzes zijn nodig om een weerbaar en gezond cultureel 'ecosysteem' te bouwen, blijkt ook uit de nieuwe cultuurnota voor 2025–2028 'Kleur Bekennen'. Om deze keuzes te maken, hanteren we in dit uitvoeringsprogramma de volgende principes:

- de Utrechtse principes voor cultuurparticipatie (Kadernota)
- Ongelijk investeren voor gelijke kansen

Utrechtse principes voor cultuurparticipatie

Maatschappelijk gedreven Cultuurparticipatie draagt positief bij aan de maatschappelijke opgaven van de groeiende stad. Bijvoorbeeld (mentale) gezondheid van jongeren, gezond en veilig opgroeien, gezond ouder worden en sociale verbondenheid in de buurt. We werken vanuit de actuele vraagstukken.

Inclusief De grote diversiteit aan inwoners in Utrecht vraagt om inclusieve cultuurparticipatie. Nieuwe doelgroepen kunnen we alleen bereiken als de bekende, gevestigde of traditionele culturele praktijken ter discussie mogen staan en vatbaar zijn voor verandering.

Dichtbij Het activiteiten- en voorzieningenaanbod staat mentaal en fysiek dicht bij inwoners. Door samen met specifieke doelgroepen aanbod te ontwikkelen komt het cultuuraanbod in hun leefsfeer. De norm van fysieke nabijheid is een loopafstand van tien minuten.

Artistiek-professioneel De artistiek-inhoudelijke kwaliteit van activiteiten en professionals is belangrijk. Onder professionaliteit valt ook zakelijke en organisatorische kracht, nodig voor een duurzaam aanbod.

Ongelijk investeren voor gelijke kansen

We streven naar een samenleving waarin iedereen een goed en gezond leven leidt. Een stad voor iedereen, een inclusieve stad. Maar de verschillen in de stad worden juist groter en mensen met minder kansen raken steeds verder achterop. Om de groeiende kloof te dichten investeren we ongelijk in gelijke kansen. Ook de kansen en mogelijkheden om deel te nemen aan cultuur zijn ongelijk. We willen dat iedereen de kans krijgt om met cultuur in aanraking te komen en hieraan deel te nemen. Het werken aan een cultuurparticipatie-aanbod dat inclusief en dichtbij toegankelijk is, draagt daaraan bij. Ook zetten we in op jeugd en jongeren die financiële drempels ervaren en investeren we ongelijk door te kijken naar sociaal-economische scores en andere factoren in wijken en buurten die bepalend zijn voor de ontwikkel- en cultuurkansen die inwoners hebben. Per onderdeel staat toegelicht op welke manier 'ongelijk investeren voor gelijke kansen' is toegepast.

Het uitvoeringsprogramma draagt bij aan de doelstellingen voor cultuur uit de gemeentelijke programmabegroting:

1. Gelijk aan de groei van de stad is er in alle wijken passend aanbod van diverse creatieve makers en culturele instellingen.
2. Een breed publiek uit Utrecht en daarbuiten neemt actief deel aan en bezoekt het culturele aanbod in de stad.

De resultaten van deze doelstellingen beschrijven we in onze jaarstukken. In de Programmabegroting 2024 meten we deze kwalitatieve doelstellingen aan de hand van:

- landelijke positie aantrekkelijke stad op grond van cultureel aanbod
- percentage Utrechters dat cultureel aanbod waardeert op stedelijk niveau
- percentage Utrechters dat cultureel aanbod waardeert op buurtniveau
- percentage Utrechters dat minstens één keer per jaar een culturele activiteit bezoekt
- aantal bezoekers aan gesubsidieerde instellingen
- aantal actieve deelnemers aan culturele activiteiten van gesubsidieerde organisaties in Utrecht

Ook sluiten de activiteiten aan op gemeentelijke ontwikkelingen en keuzes, onder meer op het gebied van onderwijs, welzijn, volksgezondheid, buurt- en wijkgericht werken, jeugd, ouderen en mbo.

Financieel kader

De kadernota legt het fundament voor dit uitvoeringsprogramma. In deze tijd van aanhoudende financiële en maatschappelijke onzekerheid, voert de gemeente Utrecht dit uitvoeringsprogramma uit met de huidige beschikbare middelen binnen cultuur en onderwijs. De ambities zoals vastgesteld in de kadernota, zijn hierbinnen niet volledig waar te maken. De komende vijf jaar zetten we stappen op alle onderdelen, maar maken we ook scherpe keuzes om dit programma uitvoerbaar te maken. Daarvoor gebruiken we de eerder genoemde principes. Met name daar waar we álle scholen of álle wijken wilden bereiken zijn de ambities niet haalbaar. Vanuit het principe ‘ongelijk investeren voor gelijke kansen’ is het bijvoorbeeld logisch om een ambitie gericht op “bereik in alle wijken” te realiseren door te richten op “bereik in wijken met een hoog percentage mensen in een kansenongelijke positie”.

2
Een leven lang cultuur maken

In alle leeftijden en groeifasen van de mens kan cultuur een manier zijn om te inspireren, uiten, ontwikkelen en verbinding met anderen te voelen. Dit mogelijk maken is dan ook van wezenlijk belang voor Utrecht als levendige en gezonde stad voor iedereen. In Utrecht is er cultuur voor alle leeftijden. Van peuters die spelenderwijs kennismaken met muziek, tot pubers die 3D printen en robots programmeren. Van dertigers die bijzondere houtwerken maken, tot theaterprojecten in verpleeghuizen.

Om een gevoel te krijgen bij de betekenis van alle beleidswoorden in dit uitvoeringsprogramma, illustreren we deze met een fictief persoon: Nadia. Een fictieve belichaming van het toekomstbeeld hoe we willen dat cultuurparticipatie kan bijdragen aan het leven van alle Utrechters. Nadia is een echte ‘Utregse’ en doet actief aan cultuur. Nadia neemt je mee in verschillende levensfasen en geeft een voorbeeld van wat je praktisch kunt verwachten van de plannen in dit uitvoeringsprogramma.

3
De Utrechtse cultuurparticipatie-agenda in uitvoering

Utrecht wil de solide basis voor cultuurparticipatie samen met partners in de stad verder uitbouwen. In 2030 heeft elke Utrechtse wijk een wijkgerichte cultuurfunctie, is er toegankelijk, goed en divers amateurkunst(educatie)aanbod verspreid over de stad en borgen alle scholen goed cultuuronderwijs. Dit staat beschreven in de Utrechtse cultuurparticipatieagenda 2030 in de Kadernota Cultuurparticipatie. Hieronder volgt de Utrechtse cultuurparticipatie-agenda in uitvoering.

De gemeentelijke ambities voor actieve kunstbeoefening van de Utrechtse inwoners, vallen binnen drie programmalijnen: Cultuur op school, Cultuur in de vrije tijd en Cultuur in de buurt. Hieronder gaan we hier per programmalijn op in. De programmalijnen, en de activiteiten daarbinnen, staan uiteraard niet enkel op zichzelf, maar raken aan elkaar.

Uitvoeringsprogramma cultuurparticipatie					
Cultuur op school		Cultuur in de vrije tijd		Cultuur in de buurt	
3.1.1. Doorgaan met Cultuureducatie met Kwaliteit	3.1.2. Cultuureducatie in het voortgezet onderwijs	3.2.1. Amateurkunst door iedereen	3.2.2. Ondersteuning amateurkunstsector	3.3.1. Spreiding wijk-gerichte culturele voorzieningen	3.3.2. Meer culturele activiteiten in de buurt
3.1.3. Verbinden van creatieve mbo-scholen met culturele sector	3.1.4 Verbinding binnen- en buitenschools in het primair onderwijs	3.2.3. Amateurkunsteducatie door iedereen	3.2.4. Bereik kinderen en jongeren in armoede via Jeugdfonds Sport en Cultuur	3.3.3. Meer verbinders in de wijk	
		3.2.5. Toegankelijkheid artistieke opleidingen voor kinderen en jongeren	3.2.6. Bemiddelen betaalbare ruimte amateurkunst		
		3.2.7. Impuls voor jongerencultuur			

3.1 Cultuur op school

Beleidsdoelstelling 2030: Op alle scholen in het primair, voortgezet en (v)mbo-onderwijs is goed cultuuronderwijs geborgd.

Samenwerking Onderwijs en Cultuur

Het programma-onderdeel Cultuur op school beweegt zich op het snijvlak van de gemeentelijke afdelingen en programma's Onderwijs en Cultuur. Om hier de komende jaren verder uitvoering aan te geven, verstevigen we de samenwerking en optimaliseren we de taakverdeling en kennisdeling.

De afdeling Onderwijs investeert in de culturele en creatieve binnenschoolse ontwikkeling van kinderen en jongeren in Utrecht via het gemeentelijke programma Cultuur voor ieder kind:

- Als aanvulling op het reguliere curriculum van scholen voor culturele en creatieve ontwikkeling, ondersteunen we cultuureducatie voor alle 30.000 leerlingen in het primair onderwijs en 17.000 leerlingen in het voortgezet onderwijs. De gemeentelijke bijdrage is €30,85 per leerling (prijspeil 2023, vanaf 2024 €33,13). Ook ontvangen schoolbesturen vanuit het Rijk €16,00 per leerling.
- We subsidiëren Stichting Cultuur & School Utrecht die de volgende vier hoofdactiviteiten uitvoert:
  a) bemiddelen van het cultuuraanbod voor Utrechtse leerlingen;
  b) bemiddelen van expertiseaanbod voor professionals van Utrechtse scholen;
  c) versterken en delen van expertise voor professionals van scholen en cultuuraanbieders en aanjagen van innovatie;
  d) monitoren en evalueren van de kwaliteit van het cultuuraanbod voor Utrechtse leerlingen en expertiseaanbod voor professionals van Utrechtse scholen.

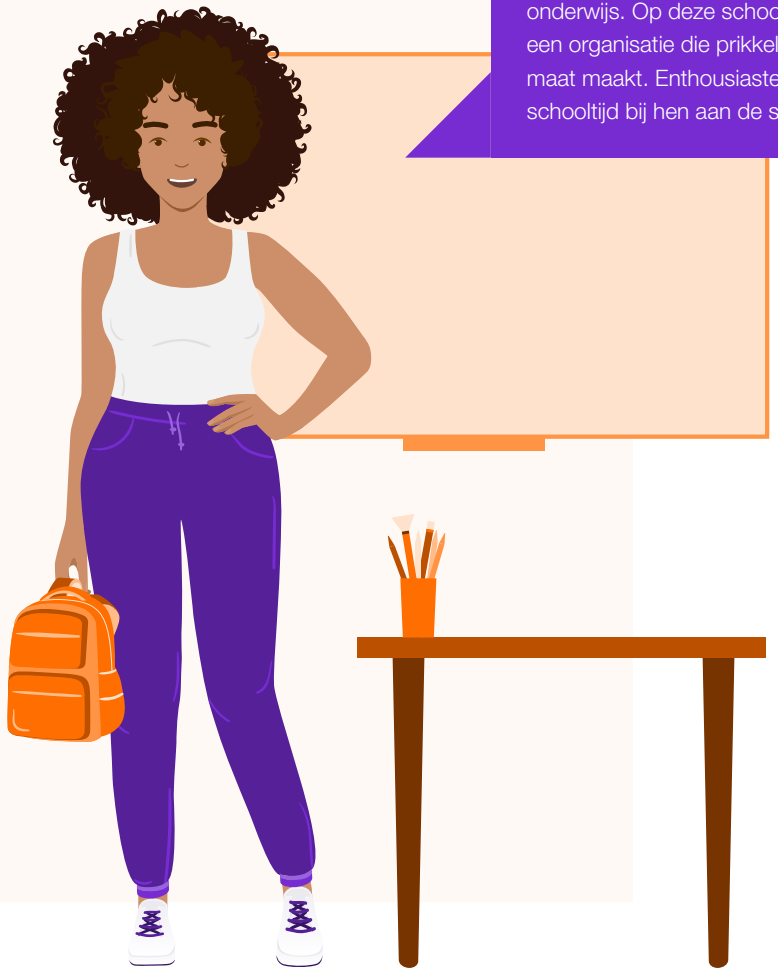
Brede schoolcoördinatoren: Brede schoolcoördinatoren coördineren activiteiten op het gebied van de verrijking van de context binnen en rondom de scholen. Deze coördinatoren doen hun werk binnen de wijken waar de brede scholen actief zijn en zij zorgen voor samenhang van het activiteitenaanbod en afstemming met de scholen, voor deskundigheidsbevordering van de medewerkers en een gezamenlijke pedagogische aanpak van de samenwerkende partners.

Interne cultuurcoördinatoren: Interne cultuurcoördinatoren plannen het cultuuraanbod op de school. De cultuurcoördinator maakt en houdt iedereen enthousiast voor cultuur en creativiteit in de klas en is de verbindende schakel tussen school en culturele omgeving.

Cultuurcoaches: De cultuurcoach stimuleert deelname aan cultuur, verbindt cultuur met andere sectoren en ondersteunt cultuuraanbieders. De cultuurcoach gaat wijkgericht te werk en werkt bij een culturele instelling, maar verricht werkzaamheden die meerdere werkvelden/sectoren zoals onderwijs, zorg en welzijn raken. Subsidie voor cultuurcoaches verstrekt de gemeente via de nadere regel Combinatiefuncties Cultuur, gekoppeld aan de Brede Regeling Combinatiefuncties van het Rijk.

Cultuur & School Utrecht: Stichting Cultuur & School Utrecht is coördinatiepunt en kennisplatform voor cultuuronderwijs in Utrecht. Zij ondersteunt basisscholen en scholen voor voortgezet onderwijs bij het vormgeven van hun cultuuronderwijs. En bemiddelt, evalueert en monitort culturele activiteiten voor leerlingen, leerkrachten, docenten en cultuurcoördinatoren. Kennis en inspiratie wordt gedeeld via bijeenkomsten en een kennisplatform en er wordt voortdurend gebouwd aan een lerend netwerk.

Creatief Vermogen Utrecht: Creatief Vermogen Utrecht is het Utrechtse cultuureducatieprogramma binnen de landelijke subsidieregeling Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK). Dit is een samenwerkingsprogramma van het Ministerie van OCW, het Fonds voor Cultuurparticipatie en het LKCA. De subsidie wordt door een lokale penvoerder aangevraagd en bestaat uit een bijdrage vanuit het rijk en de gemeente. Binnen Creatief Vermogen Utrecht werken culturele instellingen en scholen in een meerjarig partnerschap samen en zorgen dat kunst en cultuur een vast onderdeel van het lesprogramma wordt.

"Mijn jongste broer woont net als ik in Utrecht. Hij heeft twee zoontjes. Eén van hen gaat naar het speciaal onderwijs. Op deze school werken ze samen met een organisatie die prikkelarm cultuuraanbod op maat maakt. Enthousiaste leerlingen kunnen ook na schooltijd bij hen aan de slag."

3.1.1 Doorgaan met Cultuureducatie met Kwaliteit

Ambitie uit Kadernota Cultuurparticipatie 2030

Alle scholen in het primair, voortgezet en (v)mbo-onderwijs borgen goed cultuuronderwijs in 2030.

Keuzes maken

- We gaan door met de matching van Cultuureducatie met Kwaliteit, het Rijksprogramma voor cultuureducatie, maar in het kader van 'ongelijk investeren voor gelijke kansen' leggen we in de volgende periode 2025–2028 nog meer nadruk op het vergroten van de kansengelijkheid van leerlingen. Het betrekken van scholen in alle wijken van Utrecht is belangrijk, met extra aandacht voor scholen die gezien hun populatie de prioriteit leggen bij taal en rekenen of die een hoog percentage kinderen in een kansenongelijke positie hebben. We blijven stimuleren dat de culturele omgeving dichter bij het kind komt te staan en investeren in de verbinding van binnen- en buitenschoolse activiteiten. Ook een lerende gemeenschap voor de betrokken professionals blijft van belang.
- In 2022 deden 12.000 leerlingen van 44 scholen (2 scholen voortgezet onderwijs) en 14 culturele instellingen mee met Creatief Vermogen Utrecht. Van 2025 tot en met 2028 ondersteunen we de verdere uitbreiding van creatieve partnerschappen met het voortgezet onderwijs, en daarbinnen met name het vmbo. We kiezen ervoor gedurende deze uitvoeringsperiode niet te richten op uitbreiding naar het mbo binnen het landelijke programma Cultuureducatie met Kwaliteit, maar verkennen de mogelijkheden hiervoor voor de periode daarna.
- Over de verder invulling blijven we in gesprek met Creatief Vermogen Utrecht en Cultuur & School Utrecht, de grootste spelers binnen de Utrechtse cultuureducatie.

Activiteiten en middelen

- Ondersteuning van het Utrechts cultuureducatieprogramma in het kader van Cultuureducatie met Kwaliteit, als medefinancier van het Rijk (gemeentelijke bijdrage 2021–2024 €279.000 per jaar), met specifieke aandacht voor uitbreiding met scholen in het voortgezet onderwijs en met name vmbo en de verbinding tussen binnen- en buitenschoolse cultuurdeelname.
- Aanwijzen van de penvoerder als aanvrager van de Rijksregeling.
- Bestuurlijk overleg met het ministerie van OCW en het Fonds voor Cultuurparticipatie.

Verwachte prestaties en concrete resultaten

- Voortzetting van het Utrechtse cultuureducatieprogramma, met een jaarlijkse groei van minimaal 2 extra creatieve partnerschappen tussen scholen in het primair en voortgezet onderwijs, met name vmbo, en culturele instellingen.
- Groei van het aantal verbindingen tussen binnen- en buitenschools aanbod met 25%.

Effecten op de doelgroep

- Meer leerlingen ontwikkelen hun creatief vermogen via het partnerschap tussen hun school en een culturele instelling, met name kinderen en jongeren in een kansenongelijke positie.
- Meer kinderen en jongeren maken de stap van cultuureducatie binnen school naar cultuurparticipatie in de vrije tijd.

Monitoring en evaluatie

- Aantal bereikte scholen in het primair en voortgezet onderwijs, en specifiek het vmbo.
- Aantal leerlingen in het primair en voortgezet onderwijs.
- Aantal verbindingen tussen binnen- en buitenschools aanbod.

3.1.2 Cultuureducatie in het voortgezet onderwijs

> "In het begin vond ik het lastig om mijn draai te vinden op school. Totdat er een fotograaf workshops gaf op onze school. De workshopdocent was zelf nog niet zo oud en maakte vooral foto's in zijn eigen wijk. Hij vertelde het verhaal van de wijk die langzaam veranderde en wat dit voor de inwoners betekende. Dat inspireerde mij en mijn foto's werden geëxposeerd in de aula. Andere leerlingen en ook mijn familie kwamen kijken. "

Ambitie uit Kadernota Cultuurparticipatie 2030

Alle (brede) scholen in het voortgezet onderwijs bieden in 2030 goed cultuuronderwijs aan.

Keuzes maken

- Net als in het primair onderwijs, vinden we het belangrijk dat alle scholen in het voortgezet onderwijs, in alle vormen, goed cultuuronderwijs verdienen. Landelijk lag de nadruk op het primair onderwijs, maar vanuit het principe 'ongelijk investeren voor gelijke kansen' verdient het voortgezet onderwijs en daarbinnen met name het vmbo extra aandacht. Zo liggen er kansen voor uitbreiding van creatieve partnerschappen met scholen in het voortgezet onderwijs binnen Creatief Vermogen Utrecht. Ook blijkt er al veel kennis op scholen te zijn, die nog beter benut kan worden door onderlinge uitwisseling.
- Ook de provincie Utrecht en een aantal (cultuur)fondsen voeren beleid uit en/of bieden ondersteuning, onder andere via subsidies, aan cultuureducatie in het voortgezet onderwijs. Hier liggen verdere kansen op onderlinge versterking.

Activiteiten en middelen

- Gesprekken met Creatief Vermogen Utrecht en Cultuur & School Utrecht over verdere versterking van het voortgezet cultuuronderwijs, onder andere door het faciliteren van uitwisseling tussen scholen onderling.
- Stimuleren van creatieve partnerschappen met het voortgezet onderwijs, en met name het vmbo.
- Versterken van samenwerking met provincie en (cultuur)fondsen voor cultuureducatie binnen het voortgezet onderwijs.

Verwachte prestaties en concrete resultaten

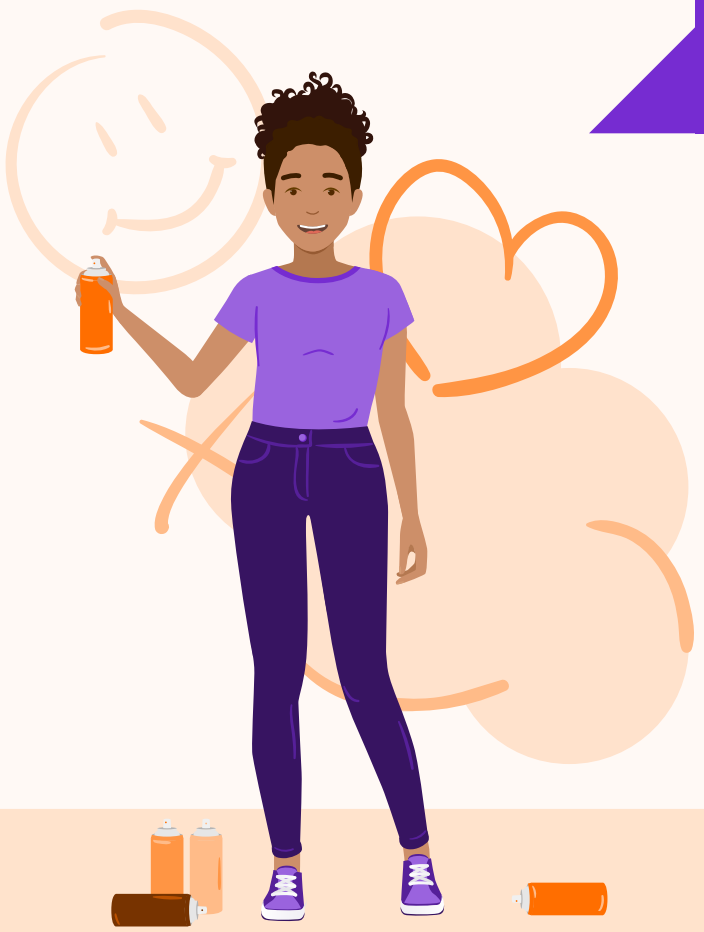
- Concrete uitwerking in het nieuwe plan van Creatief Vermogen Utrecht voor 2025–2028 (zie 3.1.1).
- Gedeeld beeld van kansen en uitdagingen van het voortgezet cultuuronderwijs, en specifek het vmbo.
- Kansen en mogelijkheden voor ondersteuning van cultuureducatie in het voortgezet onderwijs breder in kaart en op elkaar aangesloten.

Effecten op de doelgroep

- Leerlingen in het voortgezet onderwijs hebben laagdrempeliger toegang tot goed cultuuronderwijs.

Monitoring en evaluatie

- Aantal scholen in het voortgezet onderwijs die cultuuronderwijs borgen in hun schoolvisie of -plan.

"Dit jaar ga ik studeren. Een nieuwe stap, ik vind het best spannend. In mijn vrije tijd houd ik van tekenen en graffiti. Ik heb me aangemeld voor een grafische opleiding hier in de stad, waar ik me verder kan ontwikkelen."

3.1.3 Verbinden van creatieve mbo-scholen met de culturele sector

Ambitie uit Kadernota Cultuurparticipatie 2030

De creatieve opleidingen van het mbo en de culturele sector werken in 2030 gericht samen aan de doorstroom van creatief talent.

Keuzes maken

- Naast de jaarlijkse ondersteuning van de HKU prijs, vinden we extra investeren in creatief mbo-talent belangrijk. We willen dat mbo-studenten dezelfde mogelijkheden hebben als studenten van het hbo en wo. In het kader van 'ongelijk investeren voor gelijke kansen' investeren we daarom het budget 'Podium om afstudeerders een podium te geven' van €50.000 per jaar onder meer in presentatiemogelijkheden, ontmoetingen met de culturele sector en ondernemerschap voor de creatieve mbo´ers.
- We sluiten hiermee aan op het mbo-uitvoeringsplan 2023 – 2026, met de ambities Gelijkwaardige positie en Verbinding van jongeren, onderwijs, arbeidsmarkt en gemeente.
- Samenwerking tussen de creatieve mbo-opleidingen, de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht (HKU), de Hogeschool Utrecht (HU) en de cultuursector vindt al plaats. Daarnaast kan de doorstroomroute vanuit het voortgezet onderwijs, en specifiek het vmbo, verder worden versterkt. We verkennen op beide terreinen met betreffende betrokkenen en stakeholders de kansen en mogelijkheden.

Activiteiten en middelen

- Stimuleren van podiumplekken voor creatieve mbo-afstudeerders, in ieder geval op de Culturele Zondagen binnen de opdracht aan Utrecht Marketing.
- Aanstellen van een verbinder tussen de creatieve mbo's en hun talent en de culturele sector.
- Stimuleren van brede oriëntatie op ondernemen en de arbeidsmarkt via het gemeentelijk programma Ondernemer Centraal.
- In gesprek met de culturele sector, voortgezet onderwijs en creatieve mbo en hbo opleidingen over duurzame verbeteringen van de creatieve onderwijsketen in Utrecht.

Verwachte prestaties en concrete resultaten

- Presentatie van het werk van minimaal 10 afstuderenden van de Utrechtse creatieve mbo's per jaar.
- Minimaal 20 culturele instellingen nemen deel aan ontmoeting met creatieve talenten van het mbo.
- Verbinding tussen mbo's en cultuur(educatie)sector voor stageplekken en opdrachten.
- Ondersteunen van (kennis over) ondernemerschap bij jong afstuderend of net afgestudeerd talent van de creatieve mbo's.

Effecten op de doelgroep

- Grotere zichtbaarheid van jong talent van creatieve mbo's in de stad en bij culturele instellingen in Utrecht.

- Culturele instellingen zijn toegankelijker als potentiële stage- en werkplek voor jong talent van creatieve mbo's.
- Meer kennis over ondernemerschap en arbeidsmarkt bij jong talent van creatieve mbo's.
- Op termijn betere doorstroommogelijkheden tussen voortgezet onderwijs en specifiek vmbo, creatieve mbo en hbo opleidingen en culturele en creatieve sector.

Monitoring en evaluatie

- Aantal afstuderenden of net afgestudeerde studenten van de creatieve mbo's die een podium krijgen.
- Aantal culturele instellingen die kennismaken met de jonge talenten en hun werk.
- Aantal talenten en culturele organisaties die na ontmoeting vervolgafspraken maken.
- Ervaringen van creatieve mbo-talenten na presentatie en ontmoeting.
- Ervaringen van culturele organisaties na presentatie en ontmoeting.

3.1.4 Verbinding binnen- en buitenschools in het primair onderwijs

> "In groep 6 gaan we met de klas naar het theater. In de voorstelling zijn ook *spoken word*-artiesten. Dat is helemaal nieuw voor mij en ik vind het superinteressant. De coördinator van school helpt mij om te zoeken naar een *spoken word*-cursus in de buurt. Bij de bibliotheek organiseren ze workshops, daar heb ik me voor aangemeld."

Ambitie uit Kadernota Cultuurparticipatie 2030

Op alle (brede) scholen in het primair onderwijs is in 2030 een stevige verbinding tussen binnen- en buitenschoolse cultuureducatie.

Keuzes maken

- Ongeveer 37 van de 100 Utrechtse scholen hebben een brede school aanbod en organiseren na schooltijd extra activiteiten. Bijvoorbeeld sport, burgerschap of cultuur. Op de brede scholen stimuleren we dat het binnenschools en buitenschools aanbod op elkaar aansluit. Op de niet-brede scholen heeft Cultuur & School Utrecht hierin een rol. Ook bevorderen we het contact tussen onder andere brede schoolcoördinatoren, cultuurcoaches en amateur-kunst(educatie)organisaties.
- De verwachting is dat we met de huidige beschikbare middelen niet op álle scholen een stevige verbinding tussen binnen- en buitenschoolse cultuureducatie kunnen waarmaken. In het kader van 'ongelijk investeren voor gelijke kansen' kiezen we ervoor te focussen op de scholen waar de ontwikkelpotentie het grootst is; welke scholen dit zijn bepalen we samen met de professionals in het veld.

Activiteiten en middelen

- Kennisuitwisseling en afstemming met en tussen professionals over activiteiten die doorstroom van binnenschools naar buitenschools cultuuraanbod faciliteren. Onder andere met Cultuur & School Utrecht, Creatief Vermogen Utrecht, brede schoolcoördinatoren, interne cultuurcoördinatoren, cultuurcoaches en Netwerk Amateurkunsteducatie Utrecht.

Verwachte prestaties en concrete resultaten

- Jaarlijks gesprekken tussen de gemeente en de professionals in de binnen- en buitenschoolse cultuureducatie.
- Overzicht van bestaande activiteiten en *best practices* over verbinding tussen binnen- en buitenschools aanbod.

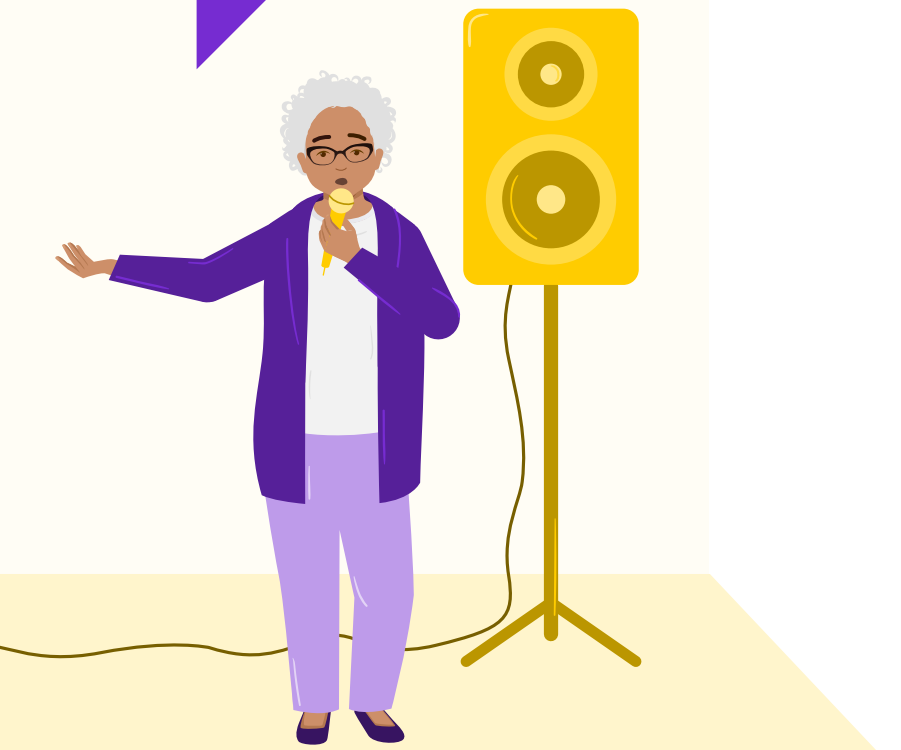
Effecten op de doelgroep

- Makkelijkere doorstroming voor leerlingen die na binnenschoolse cultuuractiviteiten hun creatieve talenten verder willen ontplooien.

Monitoring en evaluatie

- Ervaringen van betrokken (gespreks)partners, met name van brede schoolcoördinatoren en cultuurcoaches.

"Sinds mijn man is overleden heb ik soms eenzame momenten. Gelukkig heb ik een leuke club met gepensioneerde dames. We houden van bewegen en zingen en noemen onszelf de Actieve besjes. Maar we zingen niet alleen met elkaar. Elke maand gaan we langs een asielzoekerscentrum, bejaardentehuis of zorginstelling om met andere 'besjes' te zingen en swingen. Iedereen fleurt daarvan op!"

3.2 Cultuur in de vrije tijd

Beleidsdoelstelling 2030: Het amateurkunst(educatie)aanbod is goed, betaalbaar en divers, en heeft zich vernieuwd. Verspreid over de stad zijn passende activiteiten toegankelijk voor iedereen, ook voor kinderen en jongeren die in armoede leven en voor ouderen. De sector floreert en jonge talenten krijgen de professionele begeleiding die ze nodig hebben.

3.2.1 Amateurkunst door iedereen

Ambitie uit Kadernota Cultuurparticipatie 2030

Het gesubsidieerde Utrechtse amateurkunstenveld is in 2030 een actuele afspiegeling van de dynamische praktijk van amateurkunstbeoefening.

Keuzes maken

- De huidige subsidieregeling Basissubsidie Amateurkunst is gericht op het verstrekken van subsidies aan amateurkunstverenigingen en -stichtingen (rechtspersonen) met minimaal 10 actieve leden, zodat zij een gekwalificeerde artistieke leiding en de huur van een locatie kunnen betalen. Deze regeling sluit niet meer helemaal aan op de hedendaagse samenstelling van de amateurkunst-praktijk. Veel initiatieven zijn anders georganiseerd en voeren andersoortige activiteiten uit, waardoor zij geen aanspraak kunnen maken op deze subsidie. Daarom stoppen we hier na 2024 mee en ontwikkelen we nieuwe instrumenten. Zo kunnen allerlei kunstdisciplines/crossovers en organisatievormen, waaronder tussenvormen en tijdelijke vormen voor verenigingen, aanspraak maken op een bijdrage van de gemeente. Hiermee trekken we de financiële mogelijkheden voor initiatieven gelijk en passen we 'ongelijk investeren voor gelijke kansen' toe.
- Diversiteit en inclusie en fair practice zijn belangrijke thema's voor de cultuursector, maar blijken voor een deel van de amateur-kunstsector lastiger te vertalen naar hun praktijk. Wel is er behoefte hiermee aan de slag te gaan. Daarom gaan we dit verder ontwikkelen.
- Samen actief cultuur maken, kan een waardevolle bijdrage leveren aan de sociale verbondenheid in een buurt (ook als onderdeel van de buurtagenda's) en de mentale gezondheid, die bij veel Utrechters onder druk staat (nota Gezond030). Daarom zetten we hier expliciet op in.

Activiteiten en middelen

In 2024:

- Uitvoeren laatste jaar nadere regel Basissubsidie Amateurkunst voor culturele activiteiten uitgevoerd in 2025.
- Ontwikkelen nieuwe ondersteuningsinstrumenten in co-creatie met formeel en informeel georganiseerde cultuurparticipatiesector.

In 2025–2028:

- Uitvoeren nieuwe regeling voor initiatieven die de amateurkunst-praktijk in Utrecht doorontwikkelen, gericht op 'diversiteit en inclusie' en 'fair practice'.
- Uitvoeren nieuw instrument met matchfunding voor kleinere buurtcultuur- of amateurkunstinitiatieven, die bijdragen aan mentale gezondheid van bewoners of sociale cohesie in de buurt.

Verwachte prestaties en concrete resultaten

- 2024: Basissubsidies Amateurkunst voor circa 125 amateurkunst-verenigingen en -stichtingen.

- 2025–2028: Ondersteuning van grotere, stedelijke initiatieven en kleinere amateurkunst- of buurtcultuurinitiatieven via nieuwe instrumenten. Geleidelijke groei naar een goede balans tussen beide instrumenten, met 10-15 grotere initiatieven en 50–75 kleinere initiatieven in 2028.

Effecten op de doelgroep

- Een laagdrempelige financieringsmogelijkheid voor cultuur-participatie-initiatieven door formeel en informeel georganiseerde partijen.
- Ontwikkeling van de sector op het gebied van diversiteit en inclusie en fair practice.
- Versterking mentale gezondheid van deelnemers van cultuurparticipatie-initiatieven.
- Bevordering sociale cohesie in buurten waar cultuurparticipatie-initiatieven worden georganiseerd.

Monitoring en evaluatie

- Aantal initiatieven en deelnemers.
- Diversiteit aan initiatieven en makers, formeel en informeel georganiseerd.
- Ervaring van deelnemers met bijdrage aan sociale cohesie en mentale gezondheid.
- Ervaring van initiatieven met het samen ontwikkelen van de instrumenten.

"Voor ons orkest volgde ik workshops over duurzame ledenwerving. Deze workshops werden georganiseerd in het wijkcultuurhuis in mijn buurt. We leerden moderne communicatietechnieken inzetten en hoe we ons als bestuur kunnen verbeteren. Ik speel zelf mee in het orkest maar vind besturen ook heel interessant! Ook het ontmoeten van andere organisaties met dezelfde vraagstukken is leuk. We spraken bijvoorbeeld af om een gezamenlijke vrijwilligerscoördinator aan te stellen."

3.2.2 Ondersteuning amateurkunstsector

Ambitie uit Kadernota Cultuurparticipatie 2030

De Utrechtse amateurkunstsector floreert, mede dankzij goede ondersteuning.

Keuzes maken

- De cultuurparticipatiesector heeft een eigen dynamiek en werkt veel met vrijwillige krachten. Ondersteunende maatregelen die voor de brede cultuursector werken, passen niet altijd goed bij wat dit specifieke deel van de sector nodig heeft, zo ook na de klap van corona. In 2021 en 2022 investeerden we daarom samen met provincie Utrecht in een herstelprogramma voor de amateurkunstsector in stad en regio Utrecht, uitgevoerd door ZIMIHC. Een extra financiering vanuit het Rijk versterkte deze activiteiten in 2023. Vanuit de opgedane kennis, ervaring en netwerken ontstond het idee voor ZIMIHC Connect, wat ZIMIHC verder uitbouwt. Dit onderdeel van ZIMIHC is gericht op de ondersteuning en versterking van een duurzame en inclusieve

cultuurparticipatiesector in stad en regio Utrecht, aansluitend op hun ondersteuningsbehoeften. Met de provincie Utrecht werken we samen en verkennen we onze verdere gezamenlijke inzet.

Activiteiten en middelen

- Opstartbijdrage in 2024 voor ZIMIHC Connect, bestaande uit een coördinator en platform van culturele verbinders in de regio Utrecht, als medefinancier van de provincie Utrecht.
- Verkenning van mogelijkheden vanaf 2025, met eventuele ondersteuningsmogelijkheden voor projecten gericht op diversiteit en inclusie en *fair practice* via nieuw instrument (zie 3.2.1).

Verwachte prestaties en concrete resultaten

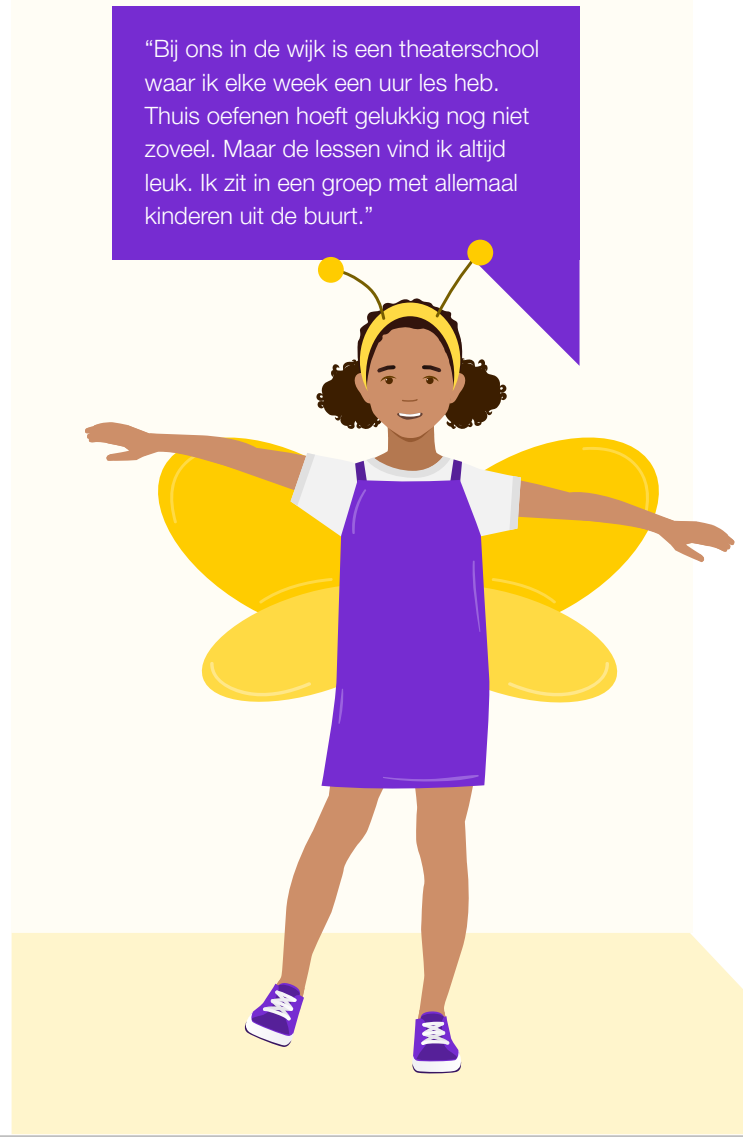
- Versterking van minimaal 50 organisatoren en verbinders van cultuurparticipatie-initiatieven in de regio Utrecht per jaar, waaronder zowel traditioneel georganiseerde amateurkunstorganisaties als anders georganiseerde verbanden.
- Duurzame kennisdeling binnen deze sector.

Effecten op de doelgroep

- Meer kennis, netwerk en ondersteuning voor cultuurparticipatie-initiatieven om zichzelf en elkaar (duurzaam) te versterken.

Monitoring en evaluatie

- Aantal deelnemende cultuurparticipatie-initiatieven en cultuurverbinders.
- Ervaringen van initiatieven met ondersteuning.

3.2.3 Amateurkunsteducatie door iedereen

Ambitie uit Kadernota Cultuurparticipatie 2030

In 2030 is het lesaanbod op het gebied van amateurkunsteducatie pluriform, afgestemd op diverse doelgroepen en verspreid over de hele stad.

Keuzes maken

- De amateurkunsteducatieorganisaties in Utrecht richten zich op verschillende doelgroepen, waarbinnen jeugd en jongeren het grootste aandeel vormen. Vanwege het gelijkblijvend budget kiezen we zoveel mogelijk voor rust, met aandacht voor de organisatiekracht van de aanbieders. Wel stimuleren we lesaanbod op plekken en in buurten waar dit nog minder goed bereikbaar is en het bieden van mogelijkheden om mee te doen voor inwoners en met name jeugd en jongeren met minder culturele ontwikkelkansen, in het kader van ‘ongelijk investeren voor gelijke kansen’.

Activiteiten en middelen

- Subsidiebudget 2025–2028 van €4.463.728 voor duurzaam en verspreid amateurkunsteducatieaanbod.
- Realisatie van centrale locatie voor amateurkunsteducatie aan het Domplein.

Verwachte prestaties en concrete resultaten

- Minimaal vijf organisaties bieden cultuurlessen aan Utrechters.

- Lesaanbod in wijken waar dit nu nog beperkt aanwezig is en/of waar relatief veel inwoners in een kansenongelijke positie wonen.
- Businesscase en verbouwingsplan voor locatie aan het Domplein.

Effecten op de doelgroep

- 10% meer Utrechters neemt deel aan lesaanbod van gesubsidieerde, professionele amateurkunsteducatieorganisaties.
- In Utrecht is amateurkunsteducatie in verschillende vormen en meerdere wijken aanwezig.
- De locatie aan het Domplein wordt toegankelijk voor diverse doelgroepen die lessen in verschillende kunstdisciplines willen volgen.

Monitoring en evaluatie

- Aantal gehonoreerde organisaties.
- Aantal deelnemers.
- Aantal deelnemers in kansenongelijke positie.
- Aantal en welke wijken.
- Aantal en welke kunstdisciplines.
- Voortgang van plannen die subsidie hebben gekregen.

3.2.4 Bereik kinderen en jongeren in armoede via Jeugdfonds Sport en Cultuur

> “Mijn kleinzoon vindt dj’en ontzettend leuk. Hij leerde het kennen op school en wil hier graag mee door. De lessen waren voor zijn moeder niet te betalen. Als opa en oma konden we een beetje helpen, maar gelukkig bleek er nog meer hulp mogelijk. Sinds kort krijgt mijn kleinzoon les bij de dj-school in de buurt.”

Ambitie uit Kadernota Cultuurparticipatie 2030

Kinderen en jongeren tot achttien jaar die leven op of onder de armoedegrens krijgen laagdrempelig toegang tot culturele activiteiten via de ondersteuning van het Jeugdfonds Sport en Cultuur.

Keuzes maken

- In het kader van ‘ongelijk investeren voor gelijke kansen’ blijven we investeren in de mogelijkheden om aan cultuur te doen voor kinderen en jongeren die daarvoor minder kansen hebben door financiële beperkingen. De laatste drie jaar ondersteunde het Jeugdfonds Sport en Cultuur 300 kinderen en jongeren. Dit aantal blijft naar verwachting gelijk, vanwege gelijkblijvend budget.
- Wel levert de samenwerking tussen het Jeugdfonds en andere organisaties, waaronder organisaties die financiële drempels verlagen of scholen en welzijnsorganisaties, kansen op om dienstverlening verder te verbeteren, versnippering te beperken en het bereik te vergroten.

Activiteiten en middelen

- Voor de periode 2025–2028 is er €100.000 per jaar voor het verlagen van drempels voor kinderen en jongeren in armoede via Jeugdfonds Sport en Cultuur. We vragen extra aandacht voor de samenwerking met andere organisaties.

Verwachte prestaties en concrete resultaten

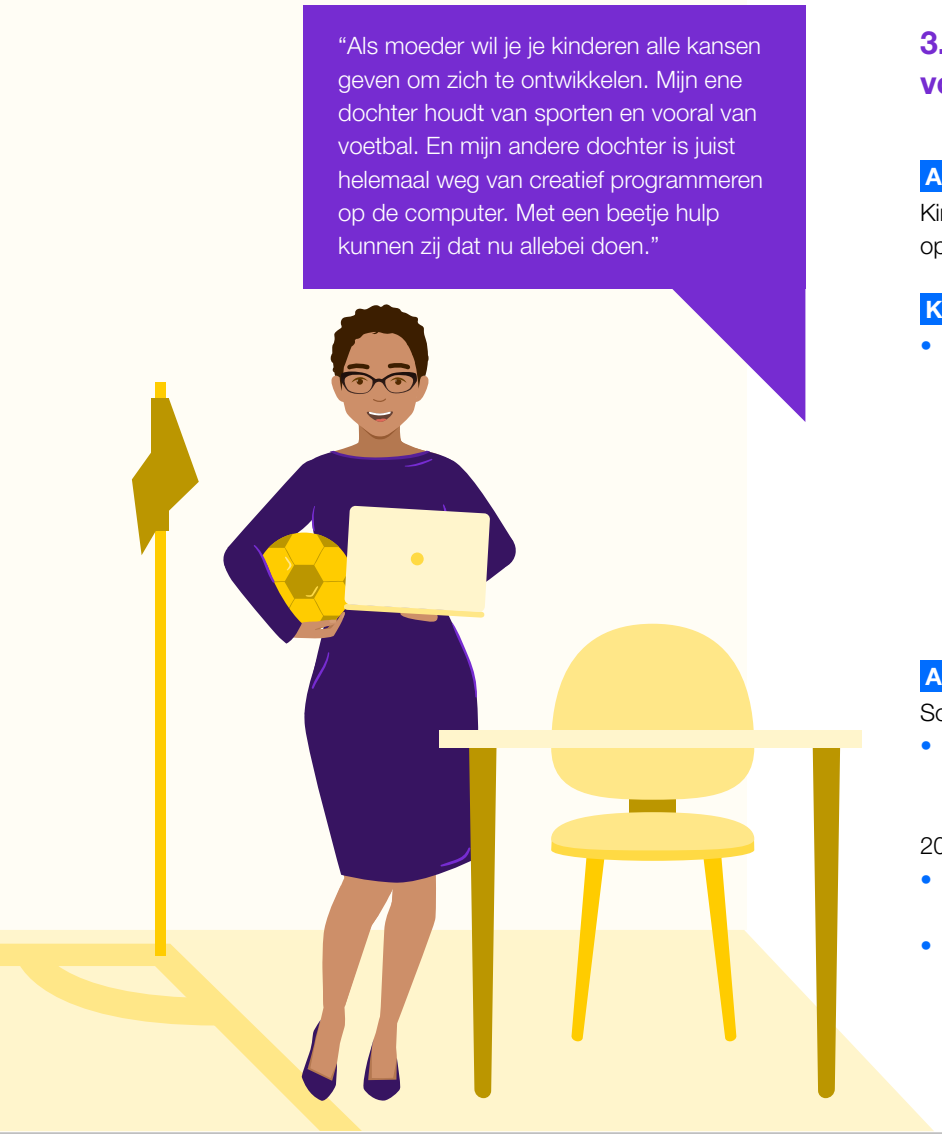
- Per jaar helpt het fonds 300 kinderen en jongeren in armoede deel te nemen aan culturele activiteiten.
- Toename van effectiviteit van Jeugdfonds Sport en Cultuur door onderlinge samenwerking met andere organisaties.

Effecten op de doelgroep

- Kinderen en jongeren in armoede kunnen laagdrempelig deelnemen aan culturele activiteiten.

Monitoring en evaluatie

- Aantal geholpen kinderen en jongeren.
- Ervaringen van Jeugdfonds Sport en Cultuur en samenwerkingspartners.

3.2.5 Toegankelijkheid artistieke opleidingen voor kinderen en jongeren

Ambitie uit Kadernota Cultuurparticipatie 2030

Kinderen en jongeren laagdrempelig toegang bieden tot artistieke opleidingen onder professionele begeleiding.

Keuzes maken

- De regeling Instrumentaal muziekonderwijs, die nog tot en met schooljaar 2023–2024 loopt, sluit met de focus op enkel instrumentaal muziekonderwijs onvoldoende aan bij de actuele amateurkunstpraktijk, met een veelheid aan kunstdisciplines en *crossover*-vormen. Daarom stoppen we met deze regeling en creëren we nieuwe instrumenten, gericht op verschillende kunstdisciplines en organisatievormen, met mogelijkheden voor artistieke opleidingen die (financiële) drempels voor kinderen en jongeren willen verlagen.

Activiteiten en middelen

Schooljaar 2023–2024:

- Ondersteuning amateurmuziekorganisaties om financiële drempels voor jeugdige leden te verlagen, via regeling Instrumentaal muziekonderwijs.

2025–2028:

- Ondersteuning stedelijke of kleinere initiatieven in diverse kunstdisciplines via nieuw instrument (zie 3.2.1).
- Betrekken van amateurmuziekorganisaties en artistieke opleidingen voor kinderen en jongeren bij ontwikkeling van nieuw instrument.
- Ondersteunen van het Jeugdfonds Sport en Cultuur, dat eveneens werkt aan het verlagen van financiële drempels voor kinderen en jongeren (zie 3.2.4).

Verwachte prestaties en concrete resultaten

- Schooljaar 2023–2024: subsidies aan circa 4 amateurmuziekorganisaties.
- Minimaal 4 initiatieven die cultuurparticipatie voor kinderen en jongeren toegankelijk maken, gebruiken vanaf 2025 een nieuw instrument (zie 3.2.1).

Effecten op de doelgroep

- Kinderen en jongeren die financiële drempels ervaren kunnen laagdrempelig deelnemen aan culturele activiteiten.

Monitoring en evaluatie

- Aantal initiatieven die bijdragen aan de toegankelijkheid voor kinderen of jongeren.

3.2.6 Bemiddelen betaalbare ruimte amateurkunst

Ambitie uit Kadernota Cultuurparticipatie 2030

In alle wijken van de stad krijgen amateurkunstorganisaties en -beoefenaars ondersteuning in het vinden van oefenruimtes, studio's en ateliers dicht bij huis.

Keuzes maken

- De Uitvoeringsnota huisvesting culturele en creatieve sector laat zien hoe we meer ruimte willen maken voor culturele voorzieningen en creatieve werkplekken, hoe we de juiste plekken hiervoor bepalen en hoe we door meer grip op vastgoed doelen waarmaken met de sector. Minstens 80 procent van de inwoners moet een culturele voorziening op loopafstand hebben in zijn wijk. Waaronder ruimte voor amateurkunst. Daarnaast werken we samen met de sector aan 80.000 m^2 nieuwe werkruimte voor creatieve makers.
- We zien specifiek kansen in multifunctioneel ruimtegebruik van scholen en andere maatschappelijke voorzieningen. Ook willen we wijkcultuurfuncties toevoegen aan te realiseren broedplaatsen. Denk aan een podium bij een broedplaats, klaslokalen die worden gebruikt voor muziekles, koorrepetities of het maken van films, een gymzaal waar na schooltijd ook streetdance plaatsvindt of de bibliotheek waar aanstormende schrijvers en dichters aan de slag gaan.

Activiteiten en middelen

- Actualiseren van de Voorzieningenkaart.
- Verkenning slim gebruiken van gemeentelijk vastgoed, bijvoorbeeld scholen, als ruimte voor cultuurparticipatie.
- Verkenning mogelijkheden om een wijkcultuurfunctie of -podium toe te voegen aan broedplaatsen in Utrecht.
- Verkenning mogelijkheden multifunctioneel gebruik van de openbare ruimte.
- Cultuurparticipatie-organisaties die ruimte zoeken blijven verwijzen naar het Makelpunt Utrecht.

Verwachte prestaties en concrete resultaten

- Beter inzichtelijk op de Voorzieningenkaart waar ruimtes voor amateurkunsten zijn.
- Uitbreiding van ruimte voor amateurkunst in toekomstige vastgoedontwikkelingen voor cultuur.

Effecten op de doelgroep

- Amateurkunsten vinden makkelijker ruimtes.

Monitoring en evaluatie

- Ervaringen van amateurkunstorganisaties met onder meer de Voorzieningenkaart.

"Een goede repetitieruimte vinden voor onze *breakdance*-groep, was vrij lastig. Nu kunnen we trainen op verschillende plekken in de stad. Ook zijn we goed in creatieve oplossingen. Als het lekker weer is, trainen we soms in de open lucht."

3.2.7 Impuls voor jongerencultuur

> "Via een online cursus *video editing* ben ik me steeds meer gaan interesseren in filmmaken. Ik kijk graag films en wil later misschien naar de Nederlandse Filmacademie. Om me daar zo goed mogelijk op voor te bereiden, klopte ik aan bij het jongerencultuurhuis. Daar zijn ervaren coaches die ook filmprojecten doen. Binnenkort start een traject waar ik aan mee mag doen."

Keuzes maken

- Als onderdeel van het coronaherstelpakket voor de culturele sector ontving de gemeente van het Rijk in 2022 eenmalig €400.000 voor jongerencultuur. Hiermee ondersteunden we 11 projecten. Ook in 2023 en 2024 ontvangen we als gemeente €380.000 per jaar, die we inzetten voor cultuurparticipatie van jongeren in Utrecht.
- Om de doorstroom voor jongeren door ondersteuners van jongeren en tussen culturele initiatieven en trajecten te vergroten, krijgt samenwerking de aandacht.

Activiteiten en middelen

- Subsidiebudget €760.000 voor een incidentele impuls van jongerencultuuractiviteiten in 2024 en 2025, met specifieke aandacht voor hedendaagse kunstvormen.

Verwachte prestaties en concrete resultaten

- Minimaal 10 projecten die cultuurparticipatie van jongeren versterken, in een netwerk of samenwerking met anderen.

Effecten op de doelgroep

- Minimaal 300 jongeren komen in aanraking met cultuur en/of kunnen zich hierin doorontwikkelen en doorstromen.

Monitoring en evaluatie

- Aantal jongerencultuurinitiatieven.
- Aantal jongeren.

3.3 Cultuur in de buurt

Beleidsdoelstelling 2030: Elke wijk in Utrecht heeft een wijkgerichte cultuurfunctie, met een passende mix van voorzieningen, programma-activiteiten en 'verbinders' die vraag en aanbod op elkaar afstemmen.

"Ik ben met mijn buurmeisje en haar moeder naar het wijkcultuurhuis geweest. Dat is vlakbij mijn huis. Daar was een meneer met allemaal verschillende trommels. Eerst mochten we ze allemaal proberen. Het leukste vond ik: op de grote trommel slaan."

3.3.1 Spreiding wijkgerichte culturele voorzieningen

Ambitie uit Kadernota Cultuurparticipatie 2030

Inwoners hebben op tien minuten lopen een wijkgerichte culturele voorziening.

Keuzes maken

- We gaan door met het ontwikkelen van geplande wijk- en jongeren-cultuurvoorzieningen. Dat doen we samen met of door culturele instellingen en makers in de stad en de wijk of buurt. Bij de keuze voor nieuwe plekken voor wijkcultuurhuizen of -functies, kijken we naar een aantal factoren. Er moeten kansen zijn op concrete ontwikkeling van ruimte voor cultuur. Daarnaast kijken we waar nog weinig cultuur op loopafstand is. En in het kader van 'ongelijk investeren voor gelijke kansen' kijken we naar de buurten waar inwoners in een kansenongelijke positie wonen en zoeken we de aansluiting met de buurtagenda. Voor de artistiek-inhoudelijke invulling van deze voorzieningen kijken we ook naar het bestaande aanbod aan kunstdisciplines en welke nog ontbreken.

Activiteiten en middelen

- Doorgaan met ontwikkeling van wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone; exploitant is al geselecteerd.
- Ontwikkelen van drie jongerencultuurhubs in Leidsche Rijn/ Vleuten-De Meern, onder andere via een subsidieregeling voor de ontwikkeling en exploitatie.
- Verkennen van nieuwe locatie voor het jongerencultuurhuis in Overvecht.
- Toevoegen van cultuurprogramma in bijvoorbeeld bibliotheken, buurthuizen en scholen.
- Verkennen van een locatie in Lunetten als wijkcultuurfunctie.
- Verkennen van mogelijkheden om ruimtes voor cultuurparticipatie toe te voegen bij nieuwe broedplaatsen.
- Opstellen van standaardprogramma van eisen voor wijkcultuur-voorzieningen in verschillende groottes en vormen.
- In buurten met een buurtagenda de samenwerking met betrokkenen zoeken.

Verwachte prestaties en concrete resultaten
- Opening van het wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone.
- Opening van jongerencultuurhubs in Leidsche Rijn/ Vleuten-De Meern.
- Nieuwe locatie voor jongerencultuurhuis Overvecht.
- Cultuurprogramma op minimaal vier andere plekken.

Effecten op de doelgroep
- Inwoners hebben op tien minuten lopen een locatie voor cultuurparticipatie. De (fysieke) drempel voor deelname is daarmee verlaagd.

Monitoring en evaluatie
- Ontwikkelingen en kansen voor mogelijke nieuwe wijk- en jongerencultuurvoorzieningen.
- Percentage inwoners dat op tien minuten loopafstand een wijkcultuurfunctie heeft.

3.3.2 Meer culturele activiteiten in de buurt

> "Ik woon met studenten in een flat, maar mis het contact in de buurt. Daarom bedacht ik om samen met de buren een kunstroute te organiseren. Met het organisatiecomité praten we niet alleen over het project, maar ook over wat ons verder bezighoudt. Sommige verhalen zijn best schrijnend. Als student kamp ik soms met eenzaamheid. Door dit project is dat wel minder geworden."

Ambitie uit Kadernota Cultuurparticipatie 2030

Cultuurparticipatieactiviteiten voor en door inwoners uit de wijk en buurt krijgen de ruimte.

Keuzes maken
- Samen actief cultuur maken kan een waardevolle bijdrage leveren aan de sociale verbondenheid in een buurt, ook als onderdeel van de buurtagenda's. Daarom ondersteunen we dit, onder andere via een nieuw instrument voor kleinere buurtcultuur- of amateurkunstinitiatieven.
- Wijk- en jongerencultuurhuizen spelen een grote rol spelen in het stimuleren en ondersteunen van cultuurparticipatie voor en door wijk- en buurtbewoners. Zij ontvangen tot en met 2024 financiering via de Cultuurnota en kunnen ook voor 2025–2028 weer subsidie aanvragen. Daarnaast kunnen cultuurparticipatie-initiatieven via de regelingen Projectsubsidie cultuur en Impulssubsidie cultuur subsidie aanvragen.

Activiteiten en middelen
- Ondersteunen buurtinitiatieven gericht op actieve cultuurparticipatie via nieuw instrument (zie 3.2.1.).
- Voortzetten subsidiemogelijkheden binnen Cultuurnota en Project- en Impulssubsidies.

Verwachte prestaties en concrete resultaten
- Initiatiefnemers in de buurten ontwikkelen en realiseren culturele activiteiten.

Effecten op de doelgroep
- Meer wijkbewoners nemen deel aan buurtcultuurinitiatieven en ontmoeten elkaar.
- Bevordering sociale cohesie in de wijken en buurten met buurtinitiatieven rondom amateurkunst.

Monitoring en evaluatie
- Aantal buurtcultuurinitiatieven.
- Ervaringen van initiatiefnemers.

3.3.3 Meer verbinders in de wijk

"Ik woon samen met mijn ouders en twee broertjes in een knus klein huis, en deel mijn slaapkamer met mijn oudste broer. Ik heb thuis geen plek om te dansen, maar de cultuurcoach in de buurt wees me op het cultuurhuis hier om de hoek. Daar heb ik nu elke woensdagmiddag dansles."

Ambitie uit Kadernota Cultuurparticipatie 2030

In alle wijken werken cultuurcoaches met extra aandacht voor doelgroepen die belemmeringen ervaren om aan cultuur deel te nemen.

Keuzes maken

- De cultuurparticipatiesector heeft een grote wens voor meer cultuurcoaches. Zij geven aan dat de huidige combinatiefunctionarissen op cultuur met (te) weinig zijn en weinig zichtbaar zijn. Er nu vanuit gaande dat het budget van de landelijke Brede Regeling Combinatiefuncties 2023–2026 gelijk blijft, kan het aantal fte cultuurcoaches (7,6) niet groeien. Een cultuurcoach in alle wijken is daarmee niet mogelijk.
- Dit vraagt om een aanscherping van het profiel, zodat de cultuurcoaches zo goed en zichtbaar mogelijk ingezet kunnen worden. Het profiel van de cultuurcoach krijgt meer focus op het verlagen van drempels voor inwoners in bepaalde wijken en buurten. Vanuit 'ongelijk investeren voor gelijke kansen' versterken we de inzet van cultuurcoaches in buurten en wijken waar inwoners in een kansenongelijke positie wonen en sluiten hierbij aan op de buurtagenda's. Dit zijn onder andere Overvecht, Kanaleneiland en delen van Noordwest. Zo werken we samen aan de sociale verbetering in de buurten.
- Ook focussen de cultuurcoaches op een breed cultuuraanbod, aansluitend op de wensen van de bewoners, en niet zozeer op het werk van of namens één specifieke cultuurorganisatie.

Activiteiten en middelen

- Subsidiebudget €252.832 per jaar voor inzet cultuurcoaches.
- Tot en met 2024 uitvoeren huidige nadere regel Combinatiefuncties Cultuur.
- Vanaf 2025 nieuwe regeling voor cultuurcoaches met een wijkgericht profiel en een goede vertegenwoordiging in de wijken met een hoog percentage inwoners in een kansenongelijke positie, die samenwerken met partijen uit onderwijs, zorg, sport en welzijn en werken aan verlaging van drempels voor doelgroepen die belemmeringen ervaren.
- Aansluiten op de buurtagenda, daar waar deze is gemaakt, en stimuleren van de samenwerking met inwoners, ondernemers en professionals binnen dat verband.
- Bevorderen samenwerking tussen cultuurcoaches, (buurt)sportcoaches, sociaal makelaars en jongerenwerkers.
- Samenwerking met wijkbureaus aan bekendheid en bedding in de wijk.

Verwachte prestaties en concrete resultaten

- Cultuurcoaches kunnen nog beter wijkgericht werken aan het verlagen van drempels.

- Betere bekendheid van cultuurcoach en de mogelijkheden aan cultuur te doen bij wijkbewoners.
- Betere samenhang en samenwerking tussen cultuurcoaches, (buurt)sportcoaches, sociaal makelaars en jongerenwerkers.
- Samenwerking met inwoners en wijkbureau in de Buurtagenda-aanpak.

Effecten op de doelgroep

- Meer wijkbewoners in een kansenongelijke positie, die een drempel ervaren om deel te nemen aan cultuur, nemen actief deel aan cultuur.

Monitoring en evaluatie

- Inzet cultuurcoaches in welke wijken en buurten.
- Ervaringen van de cultuurcoaches over het verlagen van drempels voor de doelgroepen.
- Kennis van wijkbewoners over de aanwezigheid en diensten van de cultuurcoach.
- Ervaringen van wijkbewoners met de cultuurcoach.

4 Meerjarenbegroting

Het uitvoeringsprogramma cultuurparticipatie voeren we uit met de huidige beschikbare middelen.

	2024	2025	2026	2027	2028
Voorbereidingsbudget uitvoeringsprogramma	€100.000	-	-	-	-
Cultuur op school					
• Subsidie Cultuur voor ieder kind[1]	€1.492.035	€1.492.035	€1.492.035	€1.492.035	€1.492.035
• Ondersteuning Cultuur & School Utrecht[2]	€560.965	€560.965	€560.965	€560.965	€560.965
• Doorgaan met Cultuureducatie met Kwaliteit	€278.764	€278.764	€278.764	€278.764	€278.764
• Cultuureducatie in het voortgezet onderwijs	-	-	-	-	-
• Verbinden creatieve mbo-scholen met culturele sector	€50.000	€50.000	€50.000	€50.000	€50.000
• Verbinding binnen- en buitenschoolse in het primair onderwijs	-	-	-	-	-
Subtotaal	€2.381.764	€2.381.764	€2.381.764	€2.381.764	€2.381.764
Cultuur in de vrije tijd					
• Amateurkunstorganisaties in de Cultuurnota[3]	€94.349	pm	pm	pm	pm
• Amateurkunst door iedereen	€410.000	€410.000	€410.000	€410.000	€410.000
• Ondersteuning amateurkunstsector	-	-	-	-	-
• Amateurkunsteducatie door iedereen	€1.115.932	€1.115.932	€1.115.932	€1.115.932	€1.115.932
• Bereik kinderen en jongeren in armoede (JFSC)	€99.263	€99.263	€99.263	€99.263	€99.263
• Toegankelijkheid artistieke opleidingen	€40.000	-	-	-	-
• Bemiddeling betaalbare ruimte	-	-	-	-	-
Subtotaal inclusief Cultuurnota-instellingen	€1.759.544	nnb	nnb	nnb	nnb
Subtotaal exclusief Cultuurnota-instellingen	€1.685.195	€1.625.195	€1.625.195	€1.625.195	€1.625.195

Tabel gaat verder op de volgende pagina >

1 Deze budgetten voor programma Onderwijs worden ingezet voor doelen op het gebied van cultuureducatie op school. Aan de subsidie Cultuur voor ieder kind ligt de Nadere regel subsidie onderwijs ten grondslag.

2 Deze budgetten voor programma Onderwijs worden ingezet voor doelen op het gebied van cultuureducatie op school. Aan de subsidie Cultuur voor ieder kind ligt de Nadere regel subsidie onderwijs ten grondslag.

3 Deze bedragen zijn afhankelijk van de aanvragen die door cultuurparticipatie-organisaties en wijk- en jongerencultuurhuizen ingediend worden bij de nieuwe Cultuurnota voor 2025–2028 en de beoordeling daarvan.

	2024	2025	2026	2027	2028
Cultuur in de buurt					
• Wijk- en jongerencultuurhuizen in de Cultuurnota[4]	€3.420.359	pm	pm	pm	pm
• Exploitatiebudget nieuwe wijkcultuurvoorzieningen	-	-	-	-	-
• Wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone	-	-	-	€425.000	€425.000
• Jongerencultuurhuisfunctie Leidsche Rijn/Vleuten-De Meern	-	€425.000	€425.000	€425.000	€425.000
• Aanloopprogramma jongerencultuur Leidsche Rijn/Vleuten-De Meern 2022–2024	€150.000	-	-	-	-
• Investeringsbudget nieuwe wijkcultuurvoorzieningen[5]	-	-	-	-	-
• Wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone	-	€256.000	€513.000	€513.000	€513.000
• Jongerencultuurhuisfunctie Leidsche Rijn/Vleuten-De Meern	-	€280.000	€280.000	€280.000	€280.000
• Wijkcultuurvoorziening zoekgebied 1	-	-	€480.000	€480.000	€480.000
• Wijkcultuurvoorziening zoekgebied 2	-	-	-	€352.000	€430.000
• Culturele activiteiten in de buurt	-	-	-	-	-
• Meer verbinders in de buurt (Combinatiefuncties Cultuur)[6]	€252.832	€252.832	€252.832	€252.832	€252.832
Subtotaal inclusief Cultuurnota-instellingen	€3.823.191	nnb	nnb	nnb	nnb
Subtotaal exclusief Cultuurnota-instellingen	€402.832	€1.213.832	€1.950.832	€2.727.832	€2.727.832
Totaal inclusief Cultuurnota-instellingen	€8.064.499	nnb	nnb	nnb	nnb
Totaal exclusief Cultuurnota-instellingen	€4.569.791	€5.220.791	€5.957.791	€6.734.791	€6.734.791

4 Deze bedragen zijn afhankelijk van de aanvragen die door cultuurparticipatie-organisaties en wijk- en jongerencultuurhuizen ingediend worden bij de nieuwe Cultuurnota voor 2025–2028 en de beoordeling daarvan.

5 De bedragen komen uit het investeringskader Groei van de stad en zijn reeds opgenomen in de nota Huisvesting culturele en creatieve sector. Deze bedragen worden jaarlijks geactualiseerd bij de voorjaarsnota. Ze betreffen de huisvestingslasten voor de nieuwe wijkcultuurvoorzieningen, waarmee nog niet de exploitatielasten gedekt zijn.

6 Voor de Combinatiefuncties Cultuur zijn we onder andere afhankelijk van rijksbijdragen. Bij de nu opgenomen bedragen zijn we uitgegaan van gelijkblijvend budget.

Colofon

September 2023

Uitgave
Gemeente Utrecht

Tekst
Gemeente Utrecht, afdeling Culturele Zaken

Illustratie
Enof creatieve communicatie

Concept en lay out
Enof creatieve communicatie

utrecht.nl/cultuur

&MAES

EINDRAPPORTAGE

Rondetafelgesprekken Cultuurparticipatie Gemeente Utrecht

JULI 2023

EINDRAPPORTAGE
RONDETAFELGESPREKKEN CULTUURPARTICIPATIE MEI 2023

In opdracht van: Culturele Zaken, gemeente Utrecht

RONDETAFELS CULTUURPARTICIPATIE

Inleiding
De gemeente Utrecht bereidt in navolging van de Kadernota Cultuurparticipatie 'De kracht van Cultuur' een uitvoeringsprogramma voor met de concrete invulling van cultuurparticipatie in Utrecht.

Onderdeel van het uitvoeringsprogramma is een participatietraject. Dit is vormgegeven door middel van een serie rondetafelgesprekken waarbij aanbieders, afnemers, scholen en bemiddelende instellingen aanschoven. De rondetafelgesprekken vonden plaats op 8 en 10 mei 2023. In totaal waren er 66 deelnemers verspreid over acht tafels waarbij de tafels een gevarieerde samenstelling hadden. De programmalijnen cultuur in de buurt, cultuur in de vrije tijd en cultuur op school en de onderliggende thema's daarvan vormden de basis voor het uitnodigingsbeleid en de gespreksstof aan de tafels.

In De Kracht van Cultuur wordt al benoemd: 'deze nota is een uitnodiging aan organisaties, makers en inwoners in de stad om het cultuurparticipatiebeleid met elkaar en met de gemeente vorm te geven. Let wel: dat kan ook door tegen te spreken en uit te dagen'.[1] De gesprekken over het uitvoeringsprogramma hadden daarom een open en informeel karakter. De deelnemers werd gevraagd om vanuit het perspectief van de hele stad met al haar verschillende inwoners over de thema's en de vragen na te denken.

Leeswijzer
Deze rapportage bestaat uit verschillende onderdelen: eerst zijn de aanbevelingen voor het uitvoeringsprogramma beschreven, gevolgd door de opbrengsten en inzichten op basis waarvan de aanbevelingen geformuleerd zijn. De opbrengsten en inzichten zijn onderverdeeld in (landelijke) trends en ontwikkelingen, uitkomsten per programmalijn en algemene constateringen over cultuurparticipatie in de gemeente Utrecht.

Deel 1: opdracht en aanpak (p.3);
Deel 2: de aanbevelingen voor het uitvoeringsprogramma (p.4);
Deel 3: (landelijke) trends en ontwikkelingen (p.8);
Deel 4: bevindingen, observaties en prioriteiten per programmalijn (p.9);
Deel 5: algemene constateringen over cultuurparticipatie in de gemeente Utrecht die uit de tafels naar voren kwamen (p.13).

[1] Kadernota cultuurparticipatie, p. 27

1. OPDRACHT EN AANPAK

De rapportage is zowel een weergave van de rondetafelgesprekken als een inhoudelijke analyse en afweging op basis van de gesprekken, verslagen en inputformulieren van de deelnemers. De rapportage verbindt de opbrengsten van de gesprekken aan de ambities uit de Cultuurvisie *Kunst Kleurt de Stad* en de Kadernota Cultuurparticipatie van de gemeente Utrecht.

Het doel van de rondetafelgesprekken was om vanuit een diverse groep betrokkenen, van bewoners tot culturele instellingen, in gesprek te gaan over thema's die onderdeel zijn van de Kadernota Cultuurparticipatie. De uitkomsten van deze gesprekken zijn input voor het Uitvoeringsprogramma Cultuurparticipatie.

Rondetafelgesprekken zijn een effectieve vorm om veel informatie op te halen en om informatie te toetsen. Het creëert betrokkenheid met de deelnemers en vormt daarmee meteen een mooi uitgangspunt voor de verdere uitvoering. De aanpak was daarom ook gericht op een bundeling, ordening en prioritering van deze ideeën ten behoeve van het uiteindelijke Uitvoeringsprogramma, met een advies over de prioriteiten, het ambitieniveau en de trends en ontwikkelingen. Maar rondetafels geven ook ruimte aan verschillende inzichten en opvattingen, wat tot zeer uiteenlopende opbrengsten kan leiden.

In acht rondetafelgesprekken van twee uur faciliteerden we het gesprek over:

- Cultuur in de buurt: spreiding wijkgerichte culturele voorzieningen, meer culturele activiteiten in de buurt en meer verbinders in de wijk.
- Cultuur in de vrije tijd: innovatie amateurkunst, ondersteuning amateurkunstsector, innovatie amateurkunsteducatie, bereik van kinderen en jongeren in armoede via Jeugdfonds Sport & Cultuur en toegankelijkheid artistieke opleidingen voor kinderen en jongeren, bemiddelen betaalbare ruimte amateurkunst.
- Cultuur op school: verbinding binnen- en buitenschool in het primair onderwijs, cultuureducatie in het Voortgezet Onderwijs en op het vmbo, verbinden van creatieve mbo-scholen met de culturele sector en doorgaan met cultuureducatie met kwaliteit.

De deelnemers zijn ook gevraagd wat er meer, beter en anders zou kunnen en om hun top drie prioriteiten mee te geven.

Reflectie op de rondetafels

De rondetafels leverden een breed beeld op van wat er leeft bij wijkcultuurhuizen, culturele instellingen, amateurverenigingen, informeel georganiseerde initiatieven, professionals op het gebied van cultuurparticipatie en professionals uit het sociaal domein en scholen, waarbij over de rol en de invloedsfeer van de gemeente is nagedacht. Door de diversiteit aan tafels, verschillen in kennis en ervaring, hebben de gesprekken zowel algemene noties over cultuurparticipatie in Utrecht en de rol van de gemeente hierin opgeleverd, als ook concrete ideeën. De verantwoordelijkheid van het onderwijs, inwoners en organisaties kwamen ook aan bod. Omdat dit de ideeën weergeeft die in de stad leven, hebben we deze constateringen en observaties onderdeel gemaakt van de rapportage.

Gezamenlijk zorgt dit voor een verdere inkleuring van de Kadernota, gebaseerd op de afgelopen periode, de ervaringen en de huidige (ervaren) kaders. Met opgehaalde input kan maar beperkt uitspraak worden gedaan over een eventueel aanvullend ambitieniveau. Het geeft een beeld van de issues waar organisaties en professionals tegenaan lopen en wat van belang is voor een goed uitvoeringsprogramma. Het is dus niet altijd een concrete invulling voor de gemeente, maar wat de verschillende betrokken partijen de komende tijd samen te doen hebben om cultuurparticipatie in Utrecht mogelijk te maken voor alle inwoners.

2. AANBEVELINGEN VOOR HET UITVOERINGSPROGRAMMA CULTUURPARTICIPATIE

Op basis van de rondetafelgesprekken zijn er voor het uitvoeringsprogramma zowel een aantal algemene aanbevelingen geformuleerd als per programmalijn met de daarbij behorende thema's uit de kadernota. Daarin is onderscheid te maken tussen algemene aanbevelingen (A) en aanbevelingen per programmalijn (B). De aanbevelingen zijn geprioriteerd: per (sub)kopje volgen steeds eerst ***→ de belangrijkste aanbevelingen*** *(met schuingedrukte uitleg)*, daarna de aanbevelingen die meer tijd, capaciteit of verdere verkenning vragen.

A. Algemene aanbevelingen

→ Bied ondersteuning bij het creëren van de randvoorwaarden voor het ontwikkelen van passend aanbod in de wijken en op scholen. *Dit kan door het faciliteren van het netwerk en partnerschappen, verbindingen te maken in de stad en inzicht in het aanbod te bieden. Een eenduidig, toegankelijk overzicht van het aanbod (voor professionals en voor inwoners) helpt om hiaten op te vullen en samenwerking te bevorderen; niet alleen op gebied van cultuur, maar ook voor sport, zorg en onderwijs.*

→ Maak aanvragen van financiering laagdrempeliger. *Bijvoorbeeld door aanvragen minder schriftelijk te maken en het meer aan te laten sluiten bij de beleving van makers en inwoners. Aanvragen kunnen ook in de vorm van pitches, gesprekken of showcases. Om een divers en passend aanbod te ontwikkelen is er budget nodig voor laagdrempelig experiment. Een deel van de programmering zou bijvoorbeeld van autodidacten en grass roots bewegingen kunnen zijn. Zo blijven amateurs aangesloten en biedt de gemeente nieuwe aanbieders laagdrempelig kansen.*

Zorg voor één laagdrempelige ingang voor gemeentelijke budgetten. In de praktijk komen initiatieven in de wijk, op scholen en bij gezinnen op sociaal domein, welzijn, cultuur vaak al samen. Maar de financiering komt uit aparte budgetten en dit maakt het voornamelijk voor de kleine organisaties of éénpitters lastig als er projecten op het snijvlak van meerdere domeinen worden gedaan. Verbind deze stromen zoveel mogelijk binnen de gemeente zodat de organisaties dit makkelijk weten te vinden en daar niet verstrikt in raken. Ondersteun via deze weg ook aanbieders in hun (poging tot) samenwerking met andere domeinen om zo andere doelgroepen te bereiken. De gemeente kan proactief meedenken en adviseren over financiering en over de partners of ingangen bij andere beleidsafdelingen van de gemeente.

Maak flexibele financiering en vertrouwen het uitgangspunt van het uitvoeringsprogramma. Geef kwalitatieve doelstellingen zoals impact en proces een plek in de toetsing van de regelingen. Laat organisaties uitleggen welke stappen ze hebben genomen, wie daarbij betrokken zijn geweest en wie misschien wel zijn afgehaakt. Hierdoor komt de rijkheid van de inspanningen van het culturele veld beter naar voren, naast de kwantitatieve doelstellingen over bezoekers, deelnemers, cursisten, etc. Er ligt een kans in de inzichten over de ruimte en vrijheid die in de corona-periode gegeven werd/ontstaan is. Daarnaast vormt langjarige duidelijkheid over de financieringsprioriteiten een basis om een band met de doelgroepen op te bouwen.

Faciliteer de onderlinge ontmoeting. Een mooie bijvangst van de rondetafels was dat organisaties, scholen en makers elkaar tegen kwamen en ervaringen konden uitwisselen. Meet-ups voor de sector, eventueel met andere sectoren zoals onderwijs en sociaal domein, zijn een laagdrempelige manier om het netwerk te versterken en nieuwe initiatieven de ruimte te geven.

B. Aanbevelingen per programmalijn

Voor onderstaande aanbevelingen houden we de beleidsdoelstellingen en thema's uit de Kadernota Cultuurparticipatie aan. Op basis van de opgehaalde informatie kan niet op alle thema's specifiek een

advies mee worden gegeven en een aantal thema's zijn samengevoegd omdat de aanbevelingen samenhangen.

Programmalijn 1. Cultuur in de buurt

Voor programmalijn cultuur in de buurt is de beleidsdoelstelling: *elke wijk in Utrecht heeft een wijkgerichte cultuurfunctie die bestaat uit een passende mix van voorzieningen, programma-activiteiten en 'verbinders' die vraag en aanbod op elkaar afstemmen.*
Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen: spreiding wijkgerichte culturele voorzieningen, meer culturele activiteiten in de buurt en meer verbinders in de wijk.

1. Spreiding wijkgerichte culturele voorzieningen

→ Maak werken vanuit de kracht van de wijk een richtlijn voor het uitvoeringsprogramma. *Zodat er op specifieke behoeften kan worden ingespeeld. Betrek makers en organisaties in de wijk bij de vormgeving van deze richtlijn. Laat voorzieningen in de wijk met de wijk ontwikkelen door culturele instellingen en makers.*

→ Ontwikkel een wijkcultuurhuis in Utrecht Zuid en aanbod in Kanaleneiland en Overvecht*. Volgens de deelnemers ontbreken in deze wijken nog voorzieningen voor een evenwichtig en gespreid aanbod voor de hele stad. Daarnaast gaven de deelnemers aan dat de organisaties en de voorzieningen die er wel zijn nog niet alle doelgroepen van inwoners worden bereikt. De drempel voor cultuurparticipatie lijkt hierdoor hoger. Dit kan vanuit de gemeente een aandachtspunt zijn bij aanvragen.*

Niet alle instellingen hoeven in elke wijk actief te zijn. Zet in op een gezamenlijk, stadsbreed aanbod waarbij de kracht en de kennis van een organisatie wordt benut voor een specifieke wijk of doelgroep. Dit betekent ook: niet alles voor iedereen, wel voor iedereen iets. Deze aanpak vraagt overzicht, samenwerken en afstemmen tussen organisaties zodat de spreiding en het bereik goed verdeeld is. Hierin kan de gemeente een belangrijke faciliterende en verbindende rol spelen.

2. Meer culturele activiteiten in de buurt

→ Creëer ruimte in het uitvoeringsprogramma voor initiatieven van inwoners. *Speel met kleine voorzieningen in op de specifieke behoeften en het kleinschalig aanbod in wijken. Bouw voort op de uitkomsten van de pilot en zorg voor een goed aanspreekpunt om de wijkcultuurprojecten op gang te krijgen.*

→ Begin in de wijken waar de afstand van inwoners tot cultuur het grootst is. *In lijn met ongelijk investeren voor gelijke kansen is hier de grootste stap te maken in (fysieke) toegankelijkheid en (fysieke) bereikbaarheid van cultuurparticipatie.*

Stimuleer het realiseren van het beste aanbod op de beste plek. Door culturele instellingen (uit het centrum) en wijkcultuurhuizen beter met elkaar in verbinding te brengen, komen de kennis, het aanbod en de doelgroepen beter bij elkaar. Het is niet voor alle instellingen nodig om de wijk in te gaan, maar in samenwerking met partijen uit de wijk, of vervoerspartijen, kan het beste aanbod op de beste plek worden gerealiseerd.

3. Meer verbinders in de wijk

→ Investeer in makers als cultuurcoaches/intermediairs*. Stel middelen beschikbaar voor makelaarsfuncties, outreachmedewerkers van instellingen en cultuurcoaches/combinatiefunctionarissen van wijkcultuurhuizen. Dit helpt in de aansluiting tussen vraag en aanbod, spreiding, toegankelijkheid en betrokkenheid. De huidige combinatiefunctionarissen zijn met (te) weinig en weinig zichtbaar. Juist makers kunnen hierin een rol spelen omdat het mes dan aan twee kanten snijdt: zij maken meteen de vertaalslag naar het aanbod. Scholen bieden ook een goed startpunt als scharnierpunt in de wijk. Zij hebben contacten met jeugd, jongeren, ouders waardoor zij de toegang tot cultuur zijn.*

Programmalijn 2. Cultuur in de vrije tijd

Voor de programmalijn cultuur in de vrije tijd is de beleidsdoelstelling: *het amateurkunst(educatie)aanbod is niet alleen goed, betaalbaar en divers, maar het heeft zich ook vernieuwd. Verspreid over de stad zijn passende activiteiten toegankelijk voor iedereen, dus ook voor kinderen en jongeren die in armoede leven en voor ouderen. De sector floreert en jonge talenten krijgen de professionele begeleiding die ze nodig hebben.*

Onder cultuur in de vrije tijd verstaan we ondersteuning en innovatie amateurkunst(educatie), het bereik van kinderen en jongeren in armoede, toegankelijkheid van artistieke opleidingen en bemiddelen voor betaalbare ruimte amateurkunst. Ondersteuning en innovatie van amateurkunst en amateurkunst is samengevoegd omdat dit aan de tafels in samenhang werd besproken.

1. Ondersteuning en innovatie amateurkunst(educatie)

→ Stimuleer tussenvormen en tijdelijke vormen voor verenigingen. *Zo kunnen doelgroepen laagdrempelig kennismaken met verenigingen of kunstvormen zonder direct lid te worden of langdurig betrokken te hoeven zijn. Door middel van losse initiatieven of tijdelijke samenwerking komen ze eerder in beeld bij inwoners. Stel organisaties bijvoorbeeld in staat om (samen) met een strippenkaartsysteem te werken en stimuleer open deuren. Cultuurparticipatie kan namelijk laagdrempeliger door online, in de buurt en in de instellingen de deuren letterlijk open te zetten tijdens evenementen, lessen, voorstellingen, etc. Dit kan passief, maar ook actief door bijvoorbeeld ouders mee te vragen, via scholen uit te nodigen of ouderen te benaderen.*

→ Pas de voorwaarden van de volgende regeling basissubsidie amateurkunst aan. *De voorwaarden zijn nu gericht op onder meer cultuurparticipatie voor groepen, actieve leden, één locatie en met gekwalificeerde leiding. Verruim deze voorwaarden om ruimte te geven aan nieuwere vormen van cultuurparticipatie die niet gebonden zijn aan leden en locaties.*

Stimuleer samenwerking tussen instellingen en eenpitters, amateurs en professionals in de regelingen. Voor een amateurkoor, orkest of fanfarekorps kan samenwerking met artistieke professionals een succesfactor zijn. Activiteiten door en voor jongeren stimuleert deelname en makerschap. Het creëert bovendien ambassadeurs, zeker als daarvoor de ruimte gegeven wordt. Het uitvoeringsprogramma zou van jongeren een specifiek focuspunt kunnen maken. Naast heldere motiverende voorwaarden in het uitvoeringsprogramma kan ook het actief verbinden van partijen en het wijzen op kansen nieuwe mogelijkheden creëren.

Denk met verenigingen en collectieven mee over het aantrekken van nieuwe vrijwilligers. Door te onderzoeken of juridische of praktische drempels weggenomen kunnen worden, of door bijvoorbeeld met het sociaal domein te kijken naar uitzonderingen of combinaties met werk of uitkeringen.

2. Bereik van kinderen en jongeren in armoede

→ Zet in op het actief bereiken van deze doelgroep door samenwerkingen met scholen en welzijnsorganisaties*. Deze organisaties hebben deze doelgroep vaak goed (of beter) in beeld waardoor ze sneller te bereiken zijn. Ook kan het helpen om het aanbod maar vooral de (fysieke) toegang laagdrempeliger te maken en ouders goed te informeren over kosten en mogelijkheden.*

Stimuleer ideeën om gratis aanbod mogelijk te maken. De gemeente kan hierover meedenken, drempels wegnemen of (sociale) partners en afdelingen binnen de gemeente aanspreken voor mogelijkheden. Gratis aanbod is in eerste instantie voor jeugd en jongeren in armoede van belang om mee te kunnen doen, maar zou ook voor cultuur in de buurt een interessante ontwikkeling zijn.

3. Bemiddelen betaalbare ruimte amateurkunst

→ Faciliteer creatiever gebruik van ruimte voor cultuurparticipatie en neem drempels daarvoor weg. *Kijk binnen de gemeente samen met onder meer onderwijs, vastgoed, sociaal domein naar opties in de buitenruimte, tussenruimte, tijdelijke ruimte en gezamenlijke ruimte, zoals parkeergarages, speeltuinen, buurthuizen, scholen. Nu wordt nog te veel naar locaties gekeken waar al cultuuraanbod is. Onderzoek de combinatie van cultuurparticipatie met de locaties voor nachtcultuur die overdag niet gebruikt worden. Geef prioriteit aan een locatie voor beeldende kunst, omdat dit nu ontbreekt in de stad.*

Programmalijn 3. Cultuur op school

De programmalijn cultuur op school heeft als beleidsdoelstelling: *op alle scholen in het primair, voortgezet en (v)mbo-onderwijs is goed cultuuronderwijs geborgd.*
Daarbij staan de verbinding tussen binnen- en buitenschools aanbod in het primair onderwijs, cultuureducatie in het voortgezet onderwijs, verbinden van creatieve mbo-scholen met de culturele sector en doorgaan met cultuureducatie met kwaliteit centraal.

1. Verbinding binnen- en buitenschool in het primair onderwijs

→ In samenwerking met de afdeling onderwijs kan de gemeente gerichter aansturen en aanspreken op het cultuuraanbod op scholen en hun rol in de keten*. Daarnaast zijn er nu meerdere regelingen die beter verbonden of in elkaar geschoven kunnen worden. Kijk welke partijen wat doen (binnenschools en buitenschools) in een wijk of cluster van wijken.*

Voor elke school een cultuurcoördinator. Dit hoeft niet per school georganiseerd te worden, maar vervul de rol wel voor elke school. Cultuurcoördinatoren zijn goed in staat verbindingen te maken en het verschil te maken op scholen. De ervaringen van cultuurcoördinatoren bij elkaar brengen en het uitwisselen van deze ervaringen is van meerwaarde.

Zet in op co-creatie tussen het onderwijs en culturele instellingen en makers. Dan wordt de verbinding tussen onderwijs en cultuur direct vormgegeven en vormt het voor scholen meteen een leerproces over het vormgeven van cultuureducatie. Maak gebruik van de korte lijntjes van bestaande partnerschappen voor cultuureducatie. Binnen- en buitenschoolse stroomt veel logischer in elkaar door bij de sterke partnerschappen.

2. Cultuureducatie in het Voortgezet Onderwijs (VO) en op het vmbo

→ Faciliteer uitwisseling van medewerkers en schoolleiding die cultuureducatie op school vormgeven*. Er is veel kennis op de scholen in Utrecht, maar die blijft nu veelal binnen de school zelf. De verschillen kunnen afnemen als de kennis en ervaring met het ontwikkelen van aanbod onderling gedeeld wordt.*

Laat scholen niet alleen in los aanbod maar ook in structurele samenwerking met (vak)mensen investeren. In combinatie met leerkrachten kan er zo een wisselwerking op gang komen die zowel de scholen als de cultuurparticipatie verder brengt.

3. Verbinden van creatieve mbo-scholen met de culturele sector

→ Focus op een doorstroomroute van het VO samen met de mbo- en hbo-opleidingen en de culturele sector. *Het onderwijsprogramma is geen directe rol van de gemeente, maar kan wel een aandachtspunt zijn in de onderlinge overleggen en uitwerking van cultuurparticipatie. De verschillen in de opleidingen zijn nu nog erg groot en er ontbreken schakels in de creatieve onderwijsketen in Utrecht. Onderlinge kennis over waar behoefte aan is, hoe de aansluiting gemaakt kan worden en wat de opleidingen kunnen bieden aan de sector draagt bij aan een betere in- en doorstroom van talent en versteviging van de keten van cultuureducatie en -participatie.*

4. Doorgaan met cultuureducatie met kwaliteit

→ Bevorder cultuureducatie door de verschillende programma's en organisaties nauwer te verbinden. *Er is veel waardering voor Creatief Vermogen Utrecht en Cultuur en School Utrecht, maar het is verwarrend dat het verschillende organisaties zijn. Nauwere verbinding helpt scholen om sneller de weg te vinden naar de juiste partners.*

Definieer met de culturele sector het begrip kwalitatieve cultuureducatie voor Utrecht. Omdat er veel spelers zijn die een rol hebben bij cultuureducatie, helpt het de betrokken partijen om dezelfde taal te spreken. Een gezamenlijke formulering, gedragen door de gemeente, scholen en cultuuraanbieders/instellingen, die uitgaat van de ontwikkeling van creatief vermogen, helpt hierbij.

3. TRENDS EN ONTWIKKELINGEN

Uit de rondetafelgesprekken komt een aantal rode draden naar voren die in lijn zijn met algemene (landelijke) trends en ontwikkelingen op het gebied van cultuurparticipatie. Deze trends en ontwikkelingen geven we als context mee bij de constateringen over Utrecht en de observaties per programmalijn.

Er is een behoefte aan een breder cultuurbegrip. De huidige opvatting van cultuurparticipatie omvat meer vormen dan de (traditionele) disciplines die tot nu toe het aanbod van amateurkunst behelsden. Dit zijn kunstvormen en *crossovers* zoals combinaties van muziek, dans, straatkunst, graffiti, koken, dancebattles en hiphop. Cultuuractiviteiten gerelateerd aan religie en tradities hebben een plek in de samenleving en vormen meer en meer een onderdeel van cultuurparticipatie. Omdat voor deze nieuwe kunstvormen en -disciplines geen (gekwalificeerde) opleiding en/of vakdocenten bestaan, vindt leren en professionaliseren op een andere manier plaats.

Cultuurparticipatie en -educatie verandert. Er vindt meer participatie plaats via niet-formeel georganiseerde losse projecten en initiatieven, op verschillende plekken, waaronder ook online. De vormen van cultuurparticipatie veranderen ook; er zijn meer *crossovers* tussen disciplines en met andere sectoren. Het gaat dus niet meer om één kunstvorm of één vereniging, maar samenwerking en verbinding tussen disciplines, en (wisselende) collectieven.

De grenzen tussen professionals en amateurs worden verlegd. Autodidacten en nieuwe makers die vanuit meerdere disciplines werken, komen steeds meer in beeld als professionals. Ze worden daardoor steeds vaker ingezet als docent, mentor of coach bij amateurkunst en amateurkunsteducatie. Dit staat soms op gespannen voet met criteria rond artistiek-professionaliteit die (nog) samenhangen met kunstvakopleidingen.

Zonder (amateur)basis kan er geen ontwikkeling naar een (professionele) carrière plaatsvinden. Cultuurbeoefening wordt gezien als deel van je algemene ontwikkeling en kan leiden tot professionele ontwikkeling. Cultuurparticipatie is daarom een belangrijk onderdeel van de talentontwikkeling en amateurkunsten vormt (een deel) van de basis in de kunst- en cultuurketen in een stad. Het kan zorgen voor doorstroom naar creatieve opleidingen en doorgroei naar beroepskunstenaarschap.

Er wordt steeds meer flexibiliteit gevraagd van cultuurorganisaties. Maatschappelijke ontwikkelingen, stijgende kosten en veranderende voorkeuren van inwoners vragen om meer flexibiliteit in het aanbod van cultuurparticipatie en educatie. Deze gevraagde flexibiliteit komt onder andere naar voren in een breder, gecombineerd of wisselender aanbod, in mogelijkheden tot deelname aan activiteiten (in plaats van lidmaatschappen), in termijnen van vooruitplannen en op korte termijn organiseren. Met name voor verenigingen is de gevraagde flexibiliteit een *bottleneck* omdat zij baat hebben bij een vast ledenaantal en locatiegebruik.

Culturele instellingen en organisaties zien kansen in meer sturen op proces en impact dan op resultaten. De huidige manier van aanvragen en verantwoorden geeft volgens de deelnemers te weinig rekenschap van de impact die in het voorbereidingsproces gemaakt wordt, of de impact in wijken, op scholen en in levens. Regelingen vragen vaak om concrete resultaten voor een aantal jaar. Dit sluit vaak niet meer goed aan bij de flexibiliteit die nodig is om in te springen op vragen en ontwikkelingen uit de maatschappij.

4. BEVINDINGEN EN OBSERVATIES PER PROGRAMMALIJN

Cultuur in de buurt, de vrije tijd en op school
In de Kadernota Cultuurparticipatie zijn drie programmalijnen opgenomen: cultuur in de buurt, cultuur in de vrije tijd en cultuur op school. Op basis van deze thema's zijn de deelnemers uitgenodigd en kregen de gesprekken aan de rondetafels vorm. De observaties zijn langs deze lijnen uitgewerkt.

3.1 Cultuur in de buurt

Er is veel aandacht voor cultuur in de buurt. Zowel in de wijken (wijkcultuurhuizen) als van instellingen in het centrum die in de wijken aan de slag zijn en willen.

'Even buurten' in de wijken is niet genoeg voor een inclusieve participatieketen. Er wordt een groeiende focus op de wijken vanuit de gemeente en van culturele instellingen ervaren. Deze ontwikkeling wordt positief ervaren. Overvecht, Kanaleneiland en met name Hoograven worden genoemd als wijken met minder (aansluiting op het) aanbod en geschikte locaties.[2] Hier wonen veel inwoners die niet bereikt worden en zelf de stad niet (kunnen) bereiken. Aan tafel is de indruk dat grote partijen soms slechts 'even komen buurten' in deze wijken en (kortlopende) projecten aanbieden, maar kennis missen van de doelgroep. Er is nog te weinig aanbod met wijken voor deze wijken ontwikkeld. (Toekomstig) aanbod voor deze wijken heeft volgens de gesprekspartners meer kans van slagen als er meer samenwerking tot stand komt met wijkpartners, inwoners en er ondersteuning voor deze partijen komt zodat een passender en inclusiever aanbod komt. Begin bij de inwoners en in de wijken, is het devies aan de tafels, ontwikkel het samen en vraag uit waar behoefte aan is. Maar er wordt ook erkend dat het helemaal open uitvragen op het gebied van cultuur lastig is voor inwoners. Ze moeten een beeld hebben van wat mogelijk is.

De drempel voor cultuurparticipatie is voor een deel van de inwoners nog erg hoog. Soms wordt zelfs het aanvragen van een U-pas al als drempel ervaren, terwijl dit juist de drempels weg zou moeten nemen**.** Onder meer Utrechtse senioren, jongeren met een beperking en kinderen in armoede zijn gebaat bij nieuwe laagdrempelige manieren van cultuurparticipatie en meer kennis over de bestaande regelingen en mogelijkheden.

3.2 Cultuur in de vrije tijd

Voor cultuur in de vrije tijd is de toegang en bereikbaarheid een belangrijkpunt. Cultuur is niet voor alle Utrechters vanzelfsprekend, ook niet als je het (bijna) kosteloos aanbiedt. Dit geldt voor zowel aanbod via scholen als rechtstreeks gericht op inwoners. Toch is er veel vraag naar cultuurparticipatie via cultuurcoaches en combinatiefunctionarissen. Hierop kan niet volledig worden ingespeeld door een gebrek aan capaciteit voor matching en aanbod.

Het aanbod is onvoldoende verspreid over de stad door een beperkte infrastructuur. Om vraag naar en aanbod van cultuurparticipatie beter bij elkaar te brengen, is er een betere infrastructuur nodig. Dit scheelt namelijk individuele zoektochten. Het gaat de deelnemers daarbij om praktische zaken als een overzicht van ruimten en van het huidige aanbod. Locaties, professionals, podia en middelen komen nu nog niet goed genoeg bij elkaar. Daarvoor is samenwerking nodig in plaats van concurrentie, zoals het nu soms wordt ervaren. Wijkcultuurhuizen weten al veel over wat er speelt en kunnen hier samen met de gemeente een start maken.

Er is behoefte aan flexibiliteit en vastigheid. Dit lijkt paradoxaal. Enerzijds moet er ruimte zijn voor korte, losse initiatieven, korte termijn aanbod en kortlopend aanbod van aanbieders, omdat dit meer aansluit bij de huidige beleving van amateurkunsten. Dan neemt de vaste, langdurige betrokkenheid bij verenigingen en culturele instellingen door inwoners af. Anderzijds is er behoefte aan vaste kaders voor de lange termijn. Door deze als gemeente op te stellen, bouw en versterk je onderlinge verbindingen en gemeentebrede netwerken. Deze netwerkvorming draagt bij aan het mogelijk maken van incidentele samenwerkingen en (amateur)kunstvormen door individuen en organisaties die nog niet direct matchen bij een subsidieaanvraag. Als je elkaar goed kent en weet te vinden, is dit beter te realiseren.

[2] Kadernota De Kracht van Cultuur, 5.1.2 Meer culturele activiteiten in de buurt, p.31

Tijdens de Covid-19 periode was er meer ruimte voor spontane initiatieven door soepele regels. Dit heeft destijds tot veel nieuw initiatief geleid en wordt nu genoemd als voorbeeld om voor het uitvoeringsprogramma te gebruiken. Het gaf toentertijd de ruimte en flexibiliteit die nodig was om aanbod te ontwikkelen passend bij de mogelijkheden in die tijd. Deelnemers geven aan deze werkwijze graag te herhalen in de huidige omstandigheden.

Autodidacten en zelfstandige kunstenaars uit nieuwe/andere disciplines komen er met hun aanbod moeilijk tussen de huidige regelingen. Dit zit innovatie in de weg. Voor de basissubsidie amateurkunst moeten momenteel bijvoorbeeld meerdere professionele docenten werkzaam zijn. Dit is bij losse of kleine initiatieven van autodidacten niet altijd het geval of haalbaar. Ze kunnen ook niet altijd goed aansluiten bij de huidige regelingen met hun ideeën, of door de vorm van de aanvraagprocedure. Terwijl dit wel een groep is die op innovatieve manier cultuurparticipatie vorm geeft. Het initiatief zou volgens de deelnemers al eerder bij de makers kunnen liggen, met meer ruimte voor experiment en uitproberen.

Er zijn steeds minder vrijwilligers die zich structureel inzetten voor cultuurparticipatie. Om nieuwe mensen aan te trekken denken verenigingen en wijkorganisaties na over het betrekken van bijvoorbeeld mensen in de bijstand of uit asielzoekerscentra. Hierbij lopen de culturele organisaties tegen barrières aan. De Wet werk en bijstand (WWB) maakt mensen namelijk angstig om vrijwilligerswerk te doen. En zonder verblijfstatus mogen mensen in een AZC geen werk verrichten. Dit zijn gemiste kansen omdat deze nieuwe samenwerkingen helpen om de tekorten van het vrijwilligerswerk op te vullen en nieuwe doelgroepen in aanraking te brengen met cultuurparticipatie.

Innovatie is goed, maar koester ook wat er is. De aandacht voor nieuwe vormen en nieuwe makers is goed, maar de waardering voor het klassieke verenigingsleven zou daar niet onder moeten lijden. Verenigingen verbinden en bereiken veel inwoners. Aan tafel wordt de zorg uitgesproken dat innovatie niet de waardevolle bestaande participatie moet verdringen.

3.3 Cultuur op school

Scholen vervullen een belangrijke brugfunctie in het huidige stelsel. Inwoners, en met name kinderen, thuis bereiken vraagt veel inzet, maatwerk en tijd. Via scholen kunnen jongeren en ouders kennis maken met cultuur omdat dit een goede en laagdrempelige toegang is tot buitenschools aanbod en amateurkunsten. Het begint, in veel gevallen, bij cultuur op school.

Het cultuureducatie aanbod op school is kwetsbaar. Het huidige uitgangspunt is dat scholen zelf vormgeven aan het cultuureducatieaanbod. Op deze manier kunnen zij op basis van hun eigen behoefte en naar eigen inzicht beslissen wat past bij de school. Vanuit Cultuur & School Utrecht is er voor de scholen ondersteuning en er is het partnerschap Creatief Vermogen Utrecht, wat uitvoering geeft aan Cultuureducatie met Kwaliteit. Beide organisaties kunnen momenteel niet voldoen aan de vraag omdat er veel behoefte is aan consulenten en ondersteuning op scholen.

Veel scholen kunnen uit de voeten met eigen regie voor cultuureducatie, maar lang niet allemaal. Scholen bieden cultuuronderwijs aan en bepalen in Utrecht daarbij zelf hoe ze dit vormgeven. Er is in principe een rijk aanbod waar scholen de regie in kunnen nemen, maar daarin moet een onderwijsinstelling de weg kunnen vinden en eigen afwegingen kunnen maken. Aan tafel wordt besproken dat sommige scholen heel goed hun vragen kunnen formuleren, overal de vruchten van weten te plukken en in staat zijn subsidie te regelen voor een bijzonder project. De deelnemers aan tafel zien dat de huidige werkwijze voor sommige scholen van grote meerwaarde is, maar bij andere scholen kan leiden tot een verschraling van cultuureducatie. Er zijn scholen die minder bekwaam zijn om vanuit een stevige, samenhangende visie de cultuureducatie en het lesmateriaal vorm te geven. Daarnaast wordt aangegeven dat de regelingen voor cultuureducatie (te) complex en versnipperd zijn en het is niet voor alle scholen goed te overzien is waar ze allemaal terecht kunnen. Dit kan komen omdat er weinig tijd en capaciteit is of omdat een functionaris of vakdocent ontbreekt. Ga je voor een kunstenaar uit de buurt of voor het aanbod van een internationaal bekende culturele organisatie? Deze scholen willen graag ontzorgd worden.

Persoonlijk contact en inzet van schoolleiding en consulenten maakt het verschil. Op scholen waarbij de schoolleiding actief aandacht besteedt aan het belang van cultuureducatie, wordt actiever ingespeeld op het aanbod. Ook de aanwezigheid en actieve afstemming met consulenten helpen scholen enorm in de ontwikkeling van cultuureducatie. Er is dan ook meer vraag naar consulenten (van Cultuur en School) dan momenteel capaciteit voor is.

Er is behoefte aan een langetermijnfocus en visie voor cultuureducatie op school. Hier kunnen scholen en culturele organisaties op inspelen. De deelnemers geven aan dat in een dergelijke visie de ontwikkeling van het creatief vermogen van het kind als uitgangspunt centraal moet staan en aandacht voor de verschillen per wijk terug moet komen.

Er is een brede behoefte aan kunst en cultuur als een verplicht onderdeel van het curriculum. Volgens de deelnemers zou er in het ideale geval een doorlopende leerlijn kunst en cultuur worden ontwikkeld, die scherper en helderder is dan nu. Het basisonderwijs moet die lijn gaan borgen. Dit valt niet binnen de invloedsfeer van de gemeente, maar is wel een zorgpunt voor de organisaties aan tafel.

Scholen kunnen (meer) van elkaar leren met betrekking tot cultuureducatie. Er is overleg en afstemming, men kent elkaar en er wordt samengewerkt. De bemiddeling door Creatief Vermogen Utrecht en Cultuur & School wordt gewaardeerd. Juist vanwege de grote verschillen en de insteek van de huidige cultuureducatie hebben scholen baat bij uitwisseling over de aanpak die ze kiezen in het ontwikkelen van cultuureducatie en de afwegingen rond het aanbod in de stad.

De gemeente mag meer sturen. Scholen hebben de plicht om kinderen in aanraking te brengen met kunst en cultuur, want dat zijn kerndoelen van het onderwijs. De gemeente mag hierin meer sturen van de deelnemers. Maar hoe deze sturing in de praktijk eruit mag zien, is onderwerp van discussie: meer de regie pakken richting scholen en culturele organisaties, of zorgen voor een heldere afstemming tussen het onderwijs, de cultuurinstellingen en de bijbehorende budgetten? Anderen vinden dat het onderwijs een visie moet vormen over hoe kunst en cultuur een stevige plek krijgen in het onderwijs.

Voor een deel van de scholen is het cultuureducatie aanbod (fysiek) moeilijk bereikbaar. Diverse wijken hebben geen goede verbinding naar de culturele instellingen in de binnenstad en is het daarom geen voor de hand liggende optie als onderdeel van cultuureducatie. Vervoer slokt al snel een groot deel van het beschikbare cultuurbudget op. Daarom is er behoefte aan mogelijkheden om met het openbaar vervoer of een speciale museumbus naar cultuurinstellingen te gaan, zodat dit wel onderdeel kan zijn van een lespakket. Nu wordt de afweging om het wel of niet te doen gemaakt op basis van praktische redenen in plaats van inhoudelijke keuzes.

Het verschil tussen de creatieve mbo en hbo opleidingen is nog erg groot. De oriëntatie, achtergrond, onderwijssystemen en samenstelling van studenten verschilt van elkaar, wat de aansluiting en doorstroom momenteel lastig maakt. Deelnemers geven aan dat er momenteel eigenlijk geen doorstroomroute is.

3.4 Prioriteiten in de buurt, de vrije tijd en op school

De deelnemers van de rondetafelgesprekken zijn gevraagd prioriteiten te stellen. Op basis van de prioriteitenlijstjes en het gesprek hierover komen we tot de volgende prioritaire behoeften (in willekeurige volgorde) van de deelnemers om cultuurparticipatie goed vorm te geven:

- Goede randvoorwaarden: dit zijn (fysieke) toegankelijkheid en bereikbaarheid van het aanbod, een netwerk voor aanbieders en een overzicht in het aanbod voor organisaties en inwoners;
- Laagdrempeligheid van regelingen door minder papierwerk en andere vormen;
- Verbinding van cultuurparticipatieaanbod voor de jeugd en volwassenen;
- Focus op de wijken en faciliteer voor elke wijk een cultuurcoach/verbinder;
- Het toestaan/toelaten van meer (meng)vormen van cultuurparticipatie;
- Het maatschappelijk draagvlak voor cultuureducatie vergroten door zichtbaarheid en laagdrempeligheid;

- Ontwikkel meer fysieke locaties voor amateurkunst, met name in Utrecht Zuid-Oost, Overvecht en Kanaleneiland;
- Regie en verbinding voor cultuureducatie op scholen met ondersteuning van de gemeente;
- Stimulans voor verbinding amateurkunst en professionals;
- Ondersteuning bij de veranderende rol van verenigingen en vrijwilligers;
- Bij aanvragen waarden en impact centraal mogen stellen in plaats van doelstellingen en resultaten;
- Succesverhalen delen.

Deze prioritaire behoeften zijn meegenomen en meegewogen in de aanbevelingen.

5. ALGEMENE CONSTATERINGEN CULTUURPARTICIPATIE GEMEENTE UTRECHT

Overkoepelend constateren we een aantal algemene punten over cultuurparticipatie in Utrecht, die niet direct verbonden zijn aan één van de programmalijnen en daarbij behorende thema's, maar wel relevant zijn voor het vormgeven van het uitvoeringsprogramma. Deze algemene constateringen geven een beeld over wat eerder in de Kadernota werd geconstateerd en aan de rondetafels ook weer sterk naar voren kwam. Zij bevestigen het beeld, maar geven deels ook aan dat het lastig te concretiseren is.

Het huidige aanbod in Utrecht is vrij groot, maar traditioneel veilig en gefocust op jeugd en jongeren. In de Kadernota[3] is al beschreven dat via de regeling Basissubsidies Amateurkunst en de Projecten en Impulsregeling veel wordt gefinancierd, maar dat er nog weinig aanvragen binnenkomen voor vernieuwende vormen en initiatieven van cultuurparticipatie. In de gesprekken komt terug dat het huidige, gesubsidieerde aanbod veelal een homogene (witte), hoogopgeleide doelgroep bedient op veel dezelfde plekken in de stad (met name het centrum). Dit aanbod wordt vanuit professionals en culturele instellingen ontwikkeld en aangeboden en dat weet deze doelgroep goed weet te vinden.

Cultuurparticipatie loopt volgens de deelnemers nog sterk langs een aantal vaste lijnen: op school óf buiten school, voor de jeugd óf voor volwassenen, door amateurs óf door professionals, in culturele instellingen óf in wijkcultuurhuizen. Dat deze lijnen nog beperkt met elkaar verbonden zijn, is van invloed op de toegankelijkheid en laagdrempeligheid van het aanbod. Cultuurparticipatie in Utrecht moet (cultureel) diverser zijn om meer inwoners aan te spreken. Bepaalde inwoners (ouderen, jongeren, niet-westers, inwoners in armoede) en disciplines (dans, beeldende kunst, jongeren, niet-westers, dansers) zijn ondervertegenwoordigd. Momenteel is de basis er met name voor de jeugd en jongeren die vooral via school in aanraking komen met (amateur)kunst. De amateurkunstbasis daarna (18+) is minder stevig georganiseerd en toegankelijk.

Locaties in Utrecht zijn schaars, duur en niet in alle wijken beschikbaar. Ook dit wordt al geconstateerd in de Kadernota[4]. Hierdoor zijn onvoldoende plekken voor cultuurparticipatie. De deelnemers geven aan dat vooral beeldende kunst nauwelijks een geschikte plek heeft in de stad en dat een goede match tussen disciplines en locaties lastig is. Bijvoorbeeld voor muziek(verenigingen) is niet elke plek bruikbaar als oefenruimte en het delen van ruimtes is niet voor alle disciplines even makkelijk door het materiaal of de inrichting. Het tekort aan geschikte locaties in bepaalde wijken zorgt er ook voor dat de aansluiting tussen bijvoorbeeld binnen- en buitenschools cultuuraanbod lastig is. De doelgroepen die toch al hoge drempels ervaren, krijgen door het tekort van fysiek bereikbare locaties een extra drempel erbij.

De regelingen werpen nu soms onbedoeld drempels op voor nieuwe initiatieven en vernieuwing: als individu kan je geen subsidie aanvragen. Dan moet je of samenwerking zoeken of een stichting beginnen. Deze initiatiefnemers proberen nu vaak via andere wegen (zoals crowdfunding) financiering te vinden of ze vragen geen financiering meer aan. In lijn met de wens tot vernieuwing moeten deze initiatiefnemers subsidie kunnen krijgen, bijvoorbeeld met 'rugdekking' van een grotere organisatie.

De gemeente zoekt vernieuwing, maar nieuwe partijen voelen zich niet altijd welkom of ondersteund omdat ze de aanvliegroutes nog niet kennen. Dit zou volgens de deelnemers het 'probleem' van de gemeente moeten zijn, niet van de organisatie. Nu moeten de organisaties zelf een doorbraak forceren, want ze zijn te nieuw voor een aanvraag. Maar zonder aanvraag blijven ze te nieuw. Er is behoefte aan kleine regelingen met ruimte voor nieuwelingen en een betere vindbaarheid van de huidige mogelijkheden.

[3] Kadernota De Kracht van Cultuur, 5.2.1 innovatie amateurkunst, p. 33
[4] Kadernota De Kracht van Cultuur, 5.2.6 Bemiddelen betaalbare ruimte amateurkunst, p. 36

Domeinoverstijgend werken wordt gezien als kans, noodzaak en wens. Cultuur wordt in één adem genoemd met sociale cohesie in de stad en welzijn van inwoners. Het draait om je goed voelen in de stad en daar dragen cultuur(beoefening) als zang, dans, theater, schilderen en koken aan bij. Voor cultuur zijn er voor de hand liggende verbindingen met sport en sociaal/welzijn te maken. Maar in de praktijk is de verbinding tussen cultuur en gemeenschap, welzijn, gezondheid nog niet overal duidelijk en lopen organisaties hier bij de gemeente ook tegenaan. De financiële ondersteuning en vereisten vanuit de gemeente zijn daar bijvoorbeeld niet op ingericht. Daarnaast is cultuur vaak nog de vragende partij bij domeinoverstijgende samenwerking. Culturele organisaties zien als eerste het bredere verband en proberen dit aan te kaarten bij de gemeente en organisaties die zich bezighouden sport, welzijn of zorg. Dit zou volgens de deelnemers meer een wisselwerking moeten zijn.

Er wordt veel naar sport verwezen als het goede voorbeeld. De (amateur)sport kent volgens de deelnemers een goede lokale en landelijke infrastructuur, een netwerk van sportcoaches (in Utrecht) en een verbinding tussen scholen, verenigingen en organisaties. Ook hoe er wordt gedacht over de connectie tussen gezondheid, sport en welzijn is een voorbeeld van hoe veel culturele organisaties een plek voor cultuur willen zien.

***